

VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK

»Priateljstvo in dobro sosedstvo ne pozna meja. Vsi želimo še naprej utrjevati dobro sožitje na tromeji Avstrije, Madžarske in Jugoslavije. Tu se nameravamo srečati vsako leto in tako sodelovati pri graditvi skupne svobodne Evrope.« Takšno je besedilo listine, ki so jo podpisali predsedniki treh sosednjih občin (od leve proti desni): Toni Bruckner iz Ženavec (Jennersdorf), Andrej Gerencser iz M. Sobote in Károly Bauer iz Monoštra (Szentgothárd).

VESTNIK

YU ISSN 0351-6407

Murska Sobota, 13. septembra 1990 • LETO XLII • Št. 35 • Cena 8 din

Lendavski zdravniki niso spremenili mnenja, zato dekret direktorja

Problem v zdravstvenem domu v Lendavi in razgovori zaradi tega so v ponedeljek dobili epilog. Vendar menimo, da pravega odgovora še ne. Podpredsednik len-davskega zdravstvenega doma, dr. Pomurskega zdravniki splošne medicine, ki so se pogovarjali z zdravstvenimi delavci lenavskega zdravstvenega doma. Seveda v zdravstvenem domu (dežurni so seveda v zdravstvenem domu, po kate-

Občinski predstavniki ter vodilni v delovni organizaciji so jim predstavili potrebnost takega kratkoročnega varčevalnega ukrepa. Ko se krčijo programi zaradi pomanjkanja denarja, se vedno pri dopolnilnem delu. Sprejemajo pa seveda brezplačno dežurstvo, če ga bodo zdrav-

niki opravljali (to so omenili na pogovoru).

Sklepa, dogovora torej ni bilo, zato bo direktor zdravnikom splošne prakse in zdravniku ginekologu moral izreči dekret o nočni pripravljenosti na domu (v zdravstvenem domu bo dežurna medicinska sestra in šofer reševalnega vozila), s čimer prevzema tudi odgovornost.

mh

PRVA POT VODILA NA MADŽARSKO

Milan Kučan:

Mejni prehod že oktobra

Dvodnevni obisk predsednika Predsedstva Slovenije

Milana Kučana na Madžarskem je za nami. Razdelimo ga lahko na tri dele. Prvo so prav gotovo pogovori v Budimpešti, kjer je Milana Kučana sprejel Árpád Göncz, predsednik Republike Madžarske. Najbolj odmevna vest s tega pogovora (vsaj za nas) je odločitev o odprtju mejnega prehoda Martinje—Gornji Senik. Árpád Göncz naj bi konec oktobra obiskal Jugoslavijo in takrat naj bi z Milanom Kučanom skupaj obiskala Slovence v Porabju in Madžare v Pomurju. Madžarski predsednik naj bi mejo prestopil na novoodprtem mejnem prehodu Martinje—Gornji Senik.

Drugi del obiska je potekal v Sombotelu, zadnji pa v Monoštru in Porabju. Milan Kučan je tako prvi slovenski predsednik, ki je obiskal porabske Slovence. Več podrobnosti pa na 3. strani.

Račun MURE (tudi) v rokah vlade. Od nje bo namreč v veliki meri odvisno, kaj bo pokazal ob koncu leta. Več v prispevku na str. 5.

Priateljstvo in dobro sosedstvo ne pozna meja

Prijetno pozno popoldne nedeljsko popoldne je privabilo na 388 metrov visok Tromejnik mnogo ljudi. Na hrib, obdan z gostim gozdom, so se podali krajani obmejnih krajev iz treh držav: Avstrije, Madžarske in Jugoslavije.

Vse je najprej pozdravil Andrej Gerencser, predsednik SO Murska Sobota, ki je bila tudi organizator letošnjega srečanja. (Prvo srečanje na Tromeji je bilo lani, 27. maja, organizatorji pa predstavniki madžarskega Körmennda.) »Prepričani smo, da je današnji trenutek bolj kot kdaj prej priložnost za še tesnejše sodelovanje med državami Evrope. Pri tem nas mora voditi spoznanje, da le mir in razumevanje med narodi vodita v blaginjo človeštva.« Andrej Gerencser je prepričan, da bodo tudi prebivalci obmejnih krajev poslej še več sodelovali. Temu sta se pridružila

tudi župana Ženavec in Monoštra. »Pred sedmimi desetletji so ti kraji sodili še pod eno državo. To seveda ne pomeni, da si želimo, da se ti časi vrnejo, ampak je naš cilj, da živimo v duhu dobrega sosedstva in prijateljstva,« so bile besede Tonija Brucknera, medtem pa je Károly Bauer dodal: »Prepričan sem, da je zelo pomembno, da je to območje, ki je bilo štirideset let tako oddaljeno eno od drugega, prizorišče takega slavlja, ko se v prijateljstvu srečajo Slovenci, Avstrijci in Madžari.«

Prisotne je pozdravil tudi slovenski zunanji minister dr. Dimitrij Rupel in se poigral tudi z besedo meja. »Nekateri novi slovenski vladi očitajo, da preveč hodi čez mejo, jaz bi na to odgovoril, da moramo hoditi čez mejo, če nečemo biti omejeni.«

Po Zdravljici, gradiščanski

himni in himni Republike Madžarske, ki jih je zaigrala ženavska godba na pihala, so župani treh obmejnih mest podpisali listino, katere sporočilo je: Prijateljstvo in dobro sosedstvo ne pozna meja. V kulturnem programu so nato nastopili še: pevski zbor iz Ženavec (zapel je slovensko, madžarsko in nemško pesem), pa gornjeseniški zbor Avgust Pavel in beltinski tamburaši.

Medtem ko so se mnogi ob jedaci in pijači, ki je prišla na vrh z vseh treh koncev, pogovarjali in kramljali, so se delegacije sosednjih obmejnih krajev sestale v gasilskem domu na Trdkovi. In mnogi so razmišljali, da je zdaj vendarle prišel čas, ko meje res ne bodo več razdruževala, ampak povezovala ljudi. Obljubili so si, da se bodo v kratkem spet srečali, predvsem Slovenci, ki živijo na obeh straneh meje. Po zadnjih zagotovilih naj bi mejni prehod Martinje—Gornji Senik odprli še letos. Silva Eöry

SV. HUBERT PONOVO V LOVIŠČIH — Kako so lovci v županiji Zala začeli letošnjo lovno sezono pripoveduje fotoreportaza na 10. strani.

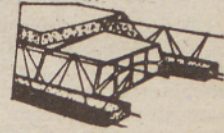

Turistično društvo Lendava je tudi letos pripravilo turistično prireditev lendavska trgatev 90. Udeležencev, ki so prikazali kmečka opravila, je bilo manj kot lani, toda prikaz kmečkih opravil je bil boljši. O prireditvi več na zadnji strani.

● **Dr. Tone Ferenc bo »pripeljal« slovenske domobrnce od Vetrinja do Teharij, Šentvida nad Ljubljano in do krajev množičnih usmrtnitev.**

Poglejte na peto stran, kjer je objavljeno srečanje z enim od najvidnejših slovenskih zgodovinarjev (pod naslovom Revolucija/državljanska vojna, ki še traja — neumnost!) — dr. Tonerom Ferencem iz Verzeja. Med drugim vodi raziskovalno skupino, ki proučuje povelje usmrtnitve slovenskih domobrncev.

GRADITELJI POZOR!

GREDS d.o.o.
Novo selo Rok, R. Končara 16 — Čakovce,
tel. (042) 611 685, podjetje za proiz-
vodnjo in prodajo:
● stropni nosilci
● stropna polnila
● in ostali gradbeni material
Delovni čas od 7. do 16. ure.
● zelo ugodne cene ● dobava takoj ●
večje količine dostavljamo na dom brez-
plačno

Vestnikov koledar
od 13. septembra do 19. septem-
bra
13. september, četrtek, Lipe
14. september, petek, Rastko
15. september, sobota, Melita
16. september, nedelja, Ljudmi-
la
17. september, ponedeljek, Lam-
bert
18. september, torek, Dijana
19. september, sredo, Emilija

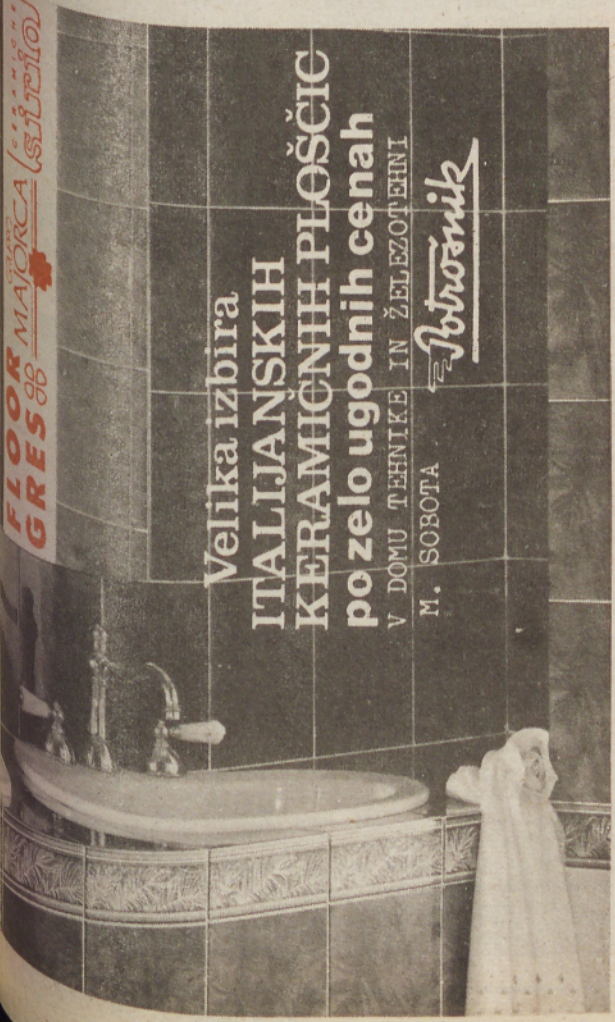
Ob koncu tedna bo precej jasno in topleje.

Če se na Marije sedem žalosti (15. september) na polju dela, se letina žalostno drži.
Če jeseni ni kam devati, spomladi ni kje jemati.

VREME

Velika izbira
ITALIJANSKIH
KERAMICNIH PLOŠČIC
po zelo ugodnih cenah
V DOMU TEHNIKE IN ŽELEZOTEHNI
M. SOBOTA

Mali prejšnjedenski k(g)olaž

Zamenjava vlog

Proti temnim sencam

Spet Atilov grob

Razbremenjenost

Ta svet ima nešteto obličij

Za večjo produktivnost

VESTNIK 13. SEPTEMBRA

Milan Kučan: Mejni prehod že oktobra

Jugoslavija in Madžarska po poti demokratizacije s podobnimi problemi — Proces združevanja v Evropo — Medsebojno sodelovanje z reševanjem problemov obeh narodnostnih manjšin

Predsednik predsedstva Slovenije Milan Kučan je za svoj prvi obisk v tujini izbral Madžarsko. Po kratkem uvodnem postanku v Sombotelu ga je pot vodila v madžarsko prestolnico. V Bu-

pretok, komunikacijo med ljudmi ob meji. Včasih smo imeli od Lendave do Tromejnika 16 različnih mejnih prehodov. Tudi zdaj bi morali zagotoviti prehode na vseh nekdanjih prometnicah. Pr-

zaprtni vrati. Izvedeli smo, da so se pogovarjali tudi o pomanjkanju duhovnikov v Porabju o izmenjavi slovenskih in madžarskih duhovnikov. Istvan Konkoly je povedal, da je za porabske Slovence edina rešitev, da najdejo v svojih vrstah kandidata, ki bi se zapisal duhovniškemu poklicu. Ta bi se lahko šolal v Mariboru.

V središču Železne županije se je Milan Kučan sestal tudi z vodstvom Visoke učiteljske šole, nato pa je delegacija iz Slovenije odpotovala v Monošter. Po sprejemu na mestnem svetu so si ogledali za zdaj še prazno halo mešanega podjetja Raba in General Motorsa ter se seznanili z načrti podjetja, ki bo izdelovalo avtomobile znamke Opel.

Zadnji del obiska je Milan Kučan posvetil porabskim Slovencem. Na gornjeseniški osemletki ga je v imenu Slovencev pozdravila Erika Glanc in ga seznanila z največjimi problemi Slovencev, ki žive ob Rabi. Slovenski predsednik jim je prisluhnil in tudi sam dodal nekaj misli. Ob problemih, ki jih prinaša zaprta meja, so tu še druge težave. Razmisliti bi bilo treba, da bi vsaj nekaj elementov dvojezičnosti uvedli tudi v samem Monoštru.

Obisk se je končal s prireditvijo v kulturnem domu. Nastopila sta domači pevski zbor Avgust Pavel in folklorna skupina. Milan Kučan je zbrane pozdravil v domačem narečju in Porabcem obljubil, da ne bo dolgo, ko bo prišel dan za slavo, ob odprtju mejnega prehoda Martinje — Gornji Senik. **Silva Eöry**

—ZASEDANJE SKUPŠČINE OBČINE LENDAVA—

V znamenju bolnega gospodarstva

Razmere v gospodarskih organizacijah lendavske občine niso zavidljive, zato so na zadnjem zasedanju skupščine občine namenili tej problematiki nekajurno razpravo. Seveda pa poslanci ne morejo bistveno vplivati na ureditev stanja, saj lahko sprejmejo le kak odlok o zmanjšanju določenih prispevnih stopenj, zato so naloge predvsem na samih delavcih podjetij. Res pa je tudi, da so v določenih primerih nemočni. To podkrepljujejo tudi razmere v kolektivih, ki so (bili) steber slovenskega gospodarstva; med temi kranjska Planika, ki ima ob polletju veliko izgubo, zato vlada preplah tudi v turnišnem obratu in občini.

Poslanci lendavske občinske skupščine so sprejeli programske usmeritve občinskega izvršnega sveta, ki pa

Poprava informacije

Denacionalizacija — sprava tudi tako!

V 34. številki našega časopisa (6. 9. 1990) ste na naslovni strani ob fotografiji sedanjega hotela Zvezda ter na 5. strani ob reportaži Denacionalizacija — sprava tudi tako! v zvezi z vprašanjem Vladimirja Paviča, pravnega naslednika prejšnjega lastnika objekta, kjer je navedeni hotel Zvezda, objavili netočno, zavajajočo informacijo, ki mi ni bila posredovana v avtorizaciji. Besedilo, ki ste ga objavili kot odgovor Vladimirju Paviču, ne ustreza odgovoru, ki sem ga dal imenovanemu. Ta odgovor se glasi: »Prejšnji lastnik objekta, ki je bil nacionaliziran po zakonu o nacionalizaciji zasebnih gospodarskih objektov iz leta 1946 oziroma po spremembah tega zakona leta 1948, za kakršne je država obljubila plačilo odškodnine, ima po že sedaj veljavnih predpisih in sodni praksi možnost od občine zahtevati (le) odškodnino, ker te terjatve niso zastarele. Če občina z nacionaliziranim objektom še razpolaga, se lahko stranki sporazumeta, da občina namesto denarne odškodnine vrne nacionalizirano nepremičnino. Če občina te nepremičnine več nima, je ne more vrniti. Tretja oseba, ki je pridobila nepremičnino na zakonit način v last ali razpolaganje, uživa stvarno-pravno varstvo in nima po sedaj veljavnih predpisih nobene obveznosti do prejšnjega lastnika.«

Jože Sedonja

Popravek

V prejšnjem Vestniku je v prispevku Družja elektrika »pod ključem«, objavljenem na 3. strani, nastala neljubna napaka. Povišanje tarifnih postavk za prodajo električne energije znaša 24 odstotkov, in ne 34,3 odstotka, kot je sprva predlagalo elektrogospodarstvo. Za napako se prizadevam opravičujemo.

Posebne pravice narodnosti morajo ostati

Lojze Peterle sprejel predstavnike italijanske in madžarske narodnosti — Madžare v Pomurju skrbi slab gospodarski položaj — Italijanska narodnost je samo ena

»Prepričan sem, da ni odprtih problemov, ki jih ne bi mogli rešiti«, je v uvodu pogovora s predstavniki italijanske in madžarske narodnosti povedal predsednik slovenskega IS Lojze Peterle. Prisotnost obeh narodnostnih skupnosti je obogatitev dežele in pripadniki obeh narodnosti morajo deliti dobro in slabo s slovenskimi narodom. Nikogar ne bi smelo skrbeti da v novi ustavi narodnostne pravice ne bi bile posebej zapisane. Slišali smo tudi že znano misel, da so narodnosti partner (in ne mostovi) v pogovori s sosedi v njihovih matičnih domovinah.

V imenu Madžarov iz Pomurja je najprej spregovorila predsednica Pomurske madžarske narodnostne samoupravne skupnosti Maria Pozsonec. Tudi ona se je najprej ustavila pri novi ustavi. Menila je, da mora tudi novosprejeti dokument vsebovati tiste posebne pravice (ali še kaj več), kot so bile zapisane doslej.

—MURSKA SOBOTA—

Ne vmešavanje v gospodarstvo, temveč pomoč

Gospodarska gibanja v prvem polletju letos so bila v občini Murska Sobota dokaj neugodna, saj so bile izgube večje kot akumulacija (denar, ki je potreben za nadaljnji razvoj, krepitev materialne osnove podjetja). Obracun je bil negativen v 13 podjetjih v družbeni lasti in v 2 zasebnih firmah, skupen znesek »rdečih« števil je bil 61.624.000,00 din, akumulacija celotnega gospodarstva pa 41.398.000,00 dinarjev. Skrb zbujajoči so tudi podatki o upadanju proizvodnje

(skupaj za 2,9%) — najbolj v LIV Rogoševci (za 43%), IMP Panonija (za 31%) in v Modnem salonu Grad (za 29%), sicer pa tudi v Pletistvu Prosenjakovci, Blisku, Mlinopeku, SGP Pomurje in še drugje, celo v Tovarni oblačil in perila Mura (za 5%). Med izgubarji sta po višini zneska daleč pred drugimi SGP Pomurje (22.626.000,00 din) in Mesna industrija (16.653.000,00 din).

Kako naj ukrepa občinska vlada? Ponekod so res krive objektivne okoliščine (tečaj dinarja pri

šolstva, kulture in informiranja ter o drugih odprtih vprašanjih, ki so pomembna v boju proti asimilacijskim procesom.

Iz ust predstavnikov italijanske narodnostne skupnosti in Unije Italijanov pa smo izvedeli kakšen je trenutni položaj na Obali. Sami so že pripravili poseben seznam svojih zahtev, predvsem gre za financiranje nekaterih narodnostnih institucij (tudi tistih, ki delujejo v Istri oziroma na Reki). Italijanska narodnost je samo ena, ne glede kje živi, na Hrvaškem ali v Sloveniji, tarejo jo isti problemi. Zato bo potreben tudi dogovor obeh republik.

Ob sprejemu je prišlo tudi do nekakšne pomiritve med italijansko narodnostjo in slovensko vlado. Zaradi napačnih interpretacij glede vloge istrskih beguncev prišlo je do konflikta. Peterle je obljubil, da bo slovenska vlada navezala stik z nekaterimi organizacijami istrskih Italijanov. **Silva Eöry**

izvozniki), ponekod pa nosijo levji delež krivde slaba vodstva. Ali jih zamenjati in se vmešavati v njihovo poslovno politiko? Nekateri člani izvršnega sveta občinske skupščine so bili na zadnji seji tudi takega mnenja. Obveljalo pa je stališče, da ne bi bilo prav, če bi se vlada neposredno vmešavala. V reorganizaciji in druge ukrepe jih bodo namreč prisilile tržne zakonitosti. Kljub vsemu pa vlada ne bo držala križem rok, ampak bodo njeni predstavniki v bližnji prihodnosti obiskali 5 najbolj kriznih podjetij, da bi skupaj našli izhode iz krize.

Posebno pozornost pa so na ponedeljkovi seji izvršnega sveta namenili tudi varnostni oceni, ki jo je podal načelnik Uprave za notranje zadeve Murska Sobota Jože Pojbič. Ugotovili so, da je ta služba v letošnjih sedmih mesecih dokaj uspešno raziskala, oziroma končala postopke kaznivih dejanj na vseh področjih, veliko pa je bilo tudi preventivnega dela. Prav tako so se delavci milice dokaj dobro »znašli« v procesu demokratizacije.

Jože Graj

—MORAJSKE TOPLICE—

Oživiti ljudske obrti v Pomurju

V okviru Košičevega tedna kulture je bil v soboto pogovor o oživljanju, vlogi in perspektivah ljudske obrti. Pripravila sta ga republiški komite za delo in zavod za zaposlovanje oziroma njegova enota v Murski Soboti, potekal pa je v zdravilišču Moravske Toplice. Med drugimi so se ga udeležili tudi republiški mi-

poslene, ali pa tiste, ki jim kmetija oziroma zaslužek ne zadošča za preživljanje. V Pomurju je bilo v preteklosti veliko različnih mojstrov, od katerih pa jih je svoji dejavnosti ali, bolj povedano, obrti ostalo zvestih bolj malo. Danes je v Prekmurju le še 11 lončarjev, pa tudi mlinarji, kovači, krovc i.p.d. so prava red-

osnovi domačih tradicionalnih obrti in dejavnosti. Menili so, da bo domača obrt zaživela takrat, ko bo profitna dejavnost. Profitna pa bo, ko bo sistematično organizirana in vodena. Sklenili so, da bodo pri soboški gospodarski zbornici izdelali predloge o uresničevanju programov s tega področja in evidenco domačih obr-

nister za turizem Ingo Paš, slovenska ministrica za delo Jožica Puhar, strokovnjak za ljudske obrti Janez Bogataj in ravnatelj avstrijske šole za keramiko iz Stoba na Gradiščanskem Jozef Hausner.

Sedanje zaostrene gospodarske in socialne razmere, po drugi strani pa nove vizije in zahteve po drugačnih pristopih k urejanju gospodarskega in družbenega razvoja, zahtevajo tudi iskane drugačne možnosti in poti za reševanje družbenih problemov. Oživljanje domačih obrti naj bi spodbujalo mlade in neza-

kost. Udeleženci pogovora v Moravskih Toplicah so ob teh razmišljanjih poudarili, da osnove dejavnosti drobnega ljudskega rokodelstva, obrtništva in ustvarjanja v pokrajini ob Muri še so ali pa so pustile vsaj sledi oziroma spomin. Nekateri, zaenkrat bolj posamezniki, si prizadevajo domače obrti čim bolj približati mladim in jih znova spraviti v življenje. Prav tako se prebujajo podjetništvo na tem področju. Ravno zato so zbrani govorili o vzpostavitvi med seboj odvisne in povezane verige: KADRI — IZDELAVA — TRŽENJE na

ti, vse to bo povezoval inštitut za domačo obrt na Filozofski fakulteti v Ljubljani, denar pa bo zagotovil komite za delo.

Udeleženci pogovora so še posebej pozorno prisluhnili ravnatelju avstrijske šole za keramiko Jozefu Hausnerju, ki jih je seznanil z izobraževanjem tovrstnih kadrov čez mejo. Pogovarjali pa so se tudi o morebitnem centru za usposabljanje lončarjev pri nas.

Lidija Kosi
Foto: Jože Šabjan

Tu in tam ob cesti proti Ljubljani je že kamenje in skalovje, prav takšno, kakor ga v kninski pokrajini uporabljajo za cestne barikade, in nikar mi naj ne pripovedujejo, da je ta barikadni material tam zato, ker se spravljajo k popraviljanju ceste. Dovedoval sem jim ves čas, ko smo se peljali v Ljubljano in me je vsak nov pogled na te kupe, ki bodo prekmursko odcepitev v neki bližnji noči spremenili v kamnito dejstvo, preplanil in upognil, kakor se polega in blede namršči trava ob cesti v zračnih sunkih, ki jih povzročajo še zadnji avtomobili s soboškimi registracijami, ki so na oni strani Mure še brez potnih listov, dokazoval sem jim, svojim sopotnikom, da je to skalovje in kamenje tam zato, ker ga bodo zrinili na cesto, naredili barikade in nas Prekmurce začeli vračati za mursko mejo.

Eni in drugi, najverjetneje pa koordinirano, v skladu s stereotipskimi predstavami, ki jih imamo o njih, delujejo tukaj med nami in pripravljajo priključitev Prekmurja k svojim državam.

Madžari so vedno uročevalno delovali na prekmursko inteligenco. Hrvati na otroke, Madžari na razumnost, pri čemer je seveda čisto, da so ti slednji bolj zvit. Kajti madžarsko pripravljane na rlikčevet odepcljenega Prekurnja je klasično, je racionalno in očitno. Hrvati nas mamijo s penjio, ki se prikazuje kot nedolna otroška želja. Madžarska pa poznansko privlači prekmurske ovinarje, paradne kose sleherne razumnistva. Večina jih je dos dopustovala na Madžar-tem, na širokih pustovskih pro-
ranstvih matere Madžarske. To trend in niti sam pisec se nisem
nogel temu upreti.

V Prekmurjih ponovno polno-
rno deluje staro panonsko
nadžarsko-hrvaško čustvo, ta
revirajoči tamburaški zvok, ki
rihaja iz glasbila, na katerem je
arisan tulipan, ta duh po palin-
goseh in krvni otožnosti, vse
kar je mogoče opisati samo na
slezijanski način in za kar je
med drugim značilna nekakšna
nevnost nad vsem, kar je alpsko.

Prekmurski diverzanti so pred kratkim že pokazali, kako nadležno nam je na tej strani Mure tudi vse predalpsko. Šli so in položili krila prleškemu rekordnemu opotcu, ker so ga Prleki postavili v jedrskem pridruženju.

V Ljubljano pa smo šli, ker so mlado Kreslin s starši, Janči Kocič, Tonek Rajnar in Andrej Sobčan z muziko še enkrat skušali prepričati to mesto.

Število brezposelnih narašča iz meseca v mesec — Poleg tega je treba računati na 8 tisoč latentnih delavcev in 4900 zdomcev — Med iskalci zaposlitve prevladujejo mladi do 26. leta starosti.

V Pomurju je iz meseca v mesec več brezposelnih ljudi. Po zadnjih podatkih tukajšnjih enot republiškega zavoda za zaposlovanje je brez dela že okrog 4100 občanov. Pričakovati je, da se bo na jesen število brezposelnih še povečalo, saj v mnogih pomurskih podjetjih napovedujejo tudi odpuste delavcev. Poleg tega je treba računati na najmanj 8 tisoč ljudi, ki se lahko vsak čas pojavijo na zavodih za zaposlovanje, in na 4900 naših delavcev, zaposlenih v tujini, med katerimi se marsikdo želi vrniti v domovino. Med iskalci zaposlitve je največ mladih do 26. leta starosti in strokovnih kadrov, pa tudi žensk. Če se bo nezaposlenost še naprej vrtoglavo dvigovala, bo to povzročilo socialne in politične probleme, opozarjajo odgovorni dejavniki v Pomurju.

Po drugi strani pa se možnosti zaposlovanja še zmanjšujejo. Le v zasebnem sektorju je zaposlenost nekoliko večja, pa še tu predvsem na račun novih obrtnikov, od katerih pa le malokdo zaposluje več kot enega delavca. Edini pozitiven podatek o gibanju zaposlenosti v Pomurju je, da se v zadnjih letih upadajoča deleža zaposlitev za določeno čas, še seveda tudi to ni še ena možnost manj, da brezposelnih dobi vsaj začasno delo.

M. Jerše

Ponedeljkove splošne stavke ni bilo, prav tako ne dvanajsturne zdravstveni in socialnih delavcev. Obeh seveda ne kaže povezovali, kot so ju nekateri. (Na neprimerno izbran datum so namreč opozarjali zdravstveni delavci. Pravijo, da zaradi napovedane splošne stavke njihovih zahtev in cilji niso bili povsem v ospredju.) Deseti september je mimo, vrstijo pa se različne ocene, kdo je zmagovalec in kdo poraženec. In prav zaradi različnosti dogajanj okrog napovedane stavke zdravstvenih delavcev bi bilo o njenem izidu dobro povedati tudi to.

Po tem, ko se vlada sploh ni odzivala na napovedano stavko v zdravstvu ter zahteve zdravstvenih in socialnih delavcev ter pred stavko ni sprejemala vloge obtoženega ter dolžnega spreminjati stvari, so tik pred napovedano stavko le prišli na razgovor s stavkovnim odborom. Več kot to, s seboj so prinesli pripravljene odgovore na vse postavljene zahteve, ki so jih tudi časovno določili, kar je v bistvu pomenilo načelno izpolnitev vseh zahtev sindikata. Sindikatu je torej uspelo vzpostaviti stik z vlado, ki se je bila pripravljena tudi pogovarjati, dobili pa so še obljube. Njihovo uresničevanje bo spremljal stavkovni odbor.

Vemo, da so bila mnenja o stavki v zdravstvu v Pomurju ze-

lo deljena, zanimivo pa je, kako so se na sestanku pred razgovorom z vlado opredeljevale druge regije. Povsem proti je bila ljubljanska regija skupaj z Univerzitetnim kliničnim centrom ter primorska. Za stavko je bila mariborska regija, proti pa gorenjska, s tem, da so izjavili, da bodo, v kolikor vlada ne bo izpolnila postavljenih zahtev, vse uporabnike zdravstvenih storitev imeli za samoplačnike, sami pa bi morali zahtevati povračilo od zdravstvene skupnosti. Na dan so prišli tudi podatki o domnevni vladni podpori vlade Univerzitetnemu kliničnemu centru (nekateri celo govorijo o pomoči, ki bi Klinični center odvrnila od stavke). Za ustanova naj bi dobila plačane vse obresti, 260 milijonov dolga ter že akontacijo za september. vlada je to čez nekaj dni uradno zanikala.

Sindikati zdravstvenih in socialnih delavcev torej ni bil brez uspeha, bolj kot njegova moč pa se je v Ljubljani pokazala različnost regij in tudi njihova nepripravljenost enotnega nastopanja.

Majda Horvat

Tudi letos je od 14. do 21. septembra teden boja proti kajenju — s sloganom Otroštvo in mladost brez tobaka. Vedno znova in prepričljiveje lahko raziskovalci, zdravstveni delavci ugotavljajo, kako škodljivo je kajenje. Če kajdijo starši, ne zstrupljajo le sebe, ampak ogrožajo tudi zdravje svojih otrok, ki posredno kajdijo z njimi. Ugotavljajo, da otroci kadilcev pogosteje obolevajo predvsem na dihalih kot otroci staršev nekadilcev. Zato Rdeči križ Slovenije v tem tednu poziva vse starše, da se zavejo, kakšno doto dajejo otrokom s kajenjem.

Ob spremljanju pojava kajenja (vzorčna raziskava v Kranju) raziskovalci zaskrbljeno ugotavljajo, da je starost kadilcev vedno nižja, da kadi že znaten delež dijakov prvih letnikov in da se med mladimi povečuje število »pokajeniš« cigaret. Ob tem je skrb zbujajoče tudi to, da so starši zelo brezbrizni do kajenja svojih otrok ter da odločitve prepuščajo v presojo mladoletnikov. Nič drugače ni z njihovimi učitelji, ki so v velikem številu kadili tudi sami in se z vprašanjem kajenja mladih ne obremenjujejo.

V svojem pozivu zdravstveni delavci pozivajo, da kajenje naj preneha biti znak močnatosti, odraslosti in emancipacije. Treba ga je jemati kot agresivno dejanje, ki onesnažuje okolje in ogroža zdravje kadilcev in nekadilcev. To bomo dosegli z zoreanjem družbe, zavedanjem o škodljivosti kajenja, o ekoloških problemih — in ko bomo spoznali, da smo dolžni skrbeti za lastno in skupno zdravje sami.

mh

Ta zapis je povezan s pismom zdravnikov splošne prakse in zdravnika-ginekologa iz lendavskega zdravstvenega doma, ki ste ga (ali ga lahko) prebrali na straneh časopisa, ki je pred vami.

V njem so predstavili problem ter nestrinjanje z ukrepi ukinitve nočnega dežurstva. Direktorju zdravstvenega doma izrekajo tudi nezaupnico.

Pismo s podobno vsebino so poslali tudi vodilnim delavcem na upravo Pomurskega zdravstvenega centra. Zaradi tega so se začeli pogovori, pred dnevi tudi za zaprtimi vrati na občinskem izvršnem svetu. Na njih so sodelovali direktor lendavskega zdravstvenega doma, dr. Franjo Kolarič, direktor in pomočnik direktorja Pomurskega zdravstvenega centra, dr. Jože Sumak in Stefan Vučak, ter predsednik in podpredsednik izvršnega sveta Alojz Jerebic in Stefan Gjerkeš.

Po opravljenem razgovoru na občini je dr. Jože Šumak povedal, da so se o ukrepih že pogovarjali s splošnimi zdravniki Murski Soboti. Ponovno poudarjam, da so ti ukrepi začasni, in če se bodo našla sredstva, bodo ukinjeni.»

KOMENTAR

venska ustava sicer nekoliko boljša kot zvezna ustava, ker govori o krajevni skupnosti najprej v poglavju o družbenoekonomskih odnosih. To pa seveda ne naključno, ampak ravno izhajajoč iz koncepcije, da je krajevna skupnost tako temelj političnega sistema kot tudi bistvena sestavina družbenoekonomskih odnosov! Izhaja iz tega, da delavec svojega ustavnega položaja ne more celovito uresničiti, če ne odloča tudi o tistem delu svojih potreb in interesov ter sredstev zanje, ki jih uresničuje v kraju bivanja, se pravi v krajevni skupnosti.

Da bi vse to dosegli, je treba konceptijo krajevne naprave bolj realno, je demokracijo bolj razširjeno, je lokalne organizacije bolj razvite, je ljudje bolj zainteresirane, je skupnosti bolj odgovorne, je mnoga področja dela, ki naj bi bila interes ljudi v krajevni skupnosti. V praksi pa vidimo, da v ospredje bolj stopajo člena področja, za katere imajo ljudje interes, določeni področja pa so takšna, da imajo v resnici ljudje veliko manj interesa. Slej ko prej bo nujno dati poseben rek lokalnim zadevam in se posvetiti nekaterim vprašanjem globalne politike. Nemogoče je, da obstaja en model krajevne skupnosti. V Sloveniji jih je menda 1.200, v Jugoslaviji nad 14 tisoč, v velikosti od sedem ljudi pa do 30 tisoč. Eno so mestne, druge pa so vaše krajevne skupnosti, pri čemer je zelo različen tudi njihova materialna podlaga, razvitost, kakor tudi interes za delo v njih. Zato besta in stroka morala čim prej izdelati več modelov. Se pravi, da bo na sleherni model postavljena ustava čim manj predpisov, kaj počno ljudje v krajevni skupnosti. In zakoni se bodo Skupnosti (krajevne skupnosti, činske) morajo imeti čim več svobode, samostojnosti, odgovornosti, tonomije, samostojnosti, razvoja krajevno skupnost, morajo imeti obseja togih interesov ljudi, določanja interesov ljudi.

Nesporno je, da je današnja skupnost preobremenjena. Če vzamete za primer kraje, kjer živi na desetini milijonov teles, poleg skupnosti in te vrste delegacij, svetovnih kongresov, poravnalnih svetovnih konferenc, pa v preteklosti ni deloval noben svet, ki se ni s smotno si zamišljali, ampak je bil vsa večina postavljenih, ker je bilo tako terjati zakon. Zato ko svetovni ljudje niso mogli biti poslušni in so bili v resnici bolj poslušni, da model bo moral biti prilagojen, da ima več prostora organiziranosti za konkretne akcije, za moderno gospodarstvo, za organiziranje. To pomeni, da se je zbere skupina ljudi, ki se pripravljajo ukvariti z določenim problemom in ponudijo rešitve. Če naša ljudska skupnost ni morala imeti le nekaj stotih članov, ki jih je treba zbirati in jih je treba znova in znova prilagajati.

Če bodo sledili zamisli o demokratičnejši vrednoti državnopravni državi, politični demokraciji in pluralizmu, potem se postavlja vprašanje, kakšna je oblika teritorialne organizacije skupnosti, tisti okvir, v katerem se bo marsikaj dogajalo; ali pa tudi v celotnem političnem sistemu. Krajevena skupnost kot volilna baza postaja prikladna za iskanje somišljenikov za politične cilje, za dobivanje politične podpore za projekte, ideje, zamisli, kar je slabše in se bomo morali naučiti. Se posebno bo morali pred očmi prizadevati, da se razvija krajevena skupnost, ki vodi za občino kot komuno.

Milan 1992

Pogajanja nad shiranim kljusetom?!

Kolektivno pogodbo, s katero se lastnik kapitala in delavec sporazumeta o pogojih dela, pozna ves razviti svet. V naši socrealistični družbi, v kateri še vedno veljajo marsikje pravila dogovornega gospodarstva in v kateri so bolj kot cena dela v ospredju dnevno-politične minljive vrednote, se pogajanja šele učimo.

Oba pogajalska partnerja za zdaj poosebljata gospodarska zbornica (delodajalec) in uradni sindikat (v imenu delojemalcev). Ob pomanjkanju konkretnega titularja družbene lastnine in obveznega združevanja podjetij v gospodarski zbornici se zastavlja vprašanje pravega delavčevega partnerja pri sporazumevanju o tem, za koliko in kako je pripravljen delati. V takšnih razmerah zbornica nastopa zgolj kot predstavnik poslovnih struktur, kot taka pa terja zase v tržnem gospodarjenju več pravic. Zavzema se namreč za neposredno odločanje o razporejanju delavcev na delovna mesta in za delitev dobička brez vnaprejšnjih kriterijev. Po drugi strani pa si je bolj skromno odmerila svojo odgovornost, pri čemer so lahko delavci v skrajnem primeru, ko pride do stecaja, na cesti!

Težave pa so tudi pri sindikatih, kajti po eni strani še vedno nimajo prave opore v zakonih, po drugi pa je marsikaj narobe v njihovem praktičnem delovanju. Tako se, na primer, veliko prepovedi reorganizirajo, alternativni sindikati pa se ne znajdejo v nastalih razmerah. Vsekakor nam je v teh gospodarskih razmerah sindikalni pluralizem nujno potreben — pa naj bo takšen ali drugačen.

Različni interesi sindikata, delavskega sveta in posloводства se

zdašnjí osební dohodek delavca ne sme zmanjšati. Določena je tudi eskalacijska klavzula, ki pomeni avtomatizem in način usklajevanja osebnih dohodkov rastojo življenjskih stroškov. Osnovni osební dohodek je opredeljen za poln delovni čas. To je letni sklad 2184 ur, enakomerno porazdeljen na 12 mesecev. Če pa se uveljavi krajši delovni teden, se nominalni zneski ne zmanjšajo, temveč se preračunajo na manjše število ur (poveča se vrednost ure). Po novem so zaupna obračun in izplačila osebnih dohodkov posameznega delavca. Pri tem kaže opozoriti, da morajo biti podatki in računi dostopni sindikalnemu zaupniku, ki lahko v njegovem imenu zahteva obrazložitev, preverjanje in varstvo delavca, če meni, da se dogovorjena pravila kršijo. V tem smislu je kolektivna pogodba iztožljiva in uresničljiva.

Prepričan sem, da bo pri ureničevanju kolektivnih pogodb največ problemov in vprašanj y zvezi z zaščito delavcev, kateri delo ni več potrebno, in glede osebnih dohodkov (cena delovne sile, razmerja poklicnih skupin). Sedanje pravice se bodo ne glede na pravičnost in nepravičnost branile z vsemi silami. Zmanjševanje razlik pa bo trd oreh, ne glede na splošno dvigovanje ravni osebnih dohodkov. Vendar če želimo razvoj, večjo socialno in materialno varnost, družbeni razcvet nasploh, potem za tržno načelo gospodarjenja ni druge izbire. Kolektivne pogodbe so dejstvo!

Milan Jerše

KI ŠE TRAJA — NEUMNOST!

Srečanje s povodom: dr. Tone Ferenc

povojnih dogodkih, ki zadevajo usodo jugoslovanskih kvislingov, ki jo začnejo obravnavati vaša, t. i. Ferencova skupina. Kakšen je namen same skupine, sestava, metode dela, kakšen bo vaš delež, katera vprašanja obravnavate? Kdaj pravzaprav ste že opozorili na to, da bi bilo treba raziskati, proučiti, ovrednotiti t. i. povojne poboje domobrancev in s tem vprašanje državljanske umiritve oz. sprave?

Letos je natanko 30 let, odkar sem za revijo Kronika napisal prvo razpravo o sklepnih operacijah Jugoslovanske armade ob koncu druge svetovne vojne. In 20 let, ko sem začel načrtno zbirati gradivo za obsežno razpravo — knjigo o koncu druge svetovne vojne v Sloveniji. V poslednjih osmih letih sem ga zbiral tudi v osrednjem britanskem arhivu v Londonu. Tam sem našel tudi precej dokumentov o izročitvi slovenskih domobrancev, hrvaških domobranov in ustašev jugoslovanskim oblastem maja 1945. leta. V svojo zbirko sem vključil tudi take dokumente, čeprav nisem proučeval zgodovine slovenskega političnega kolaboracionizma. Zgodovino slovenskega domobranstva namreč proučuje moj kolega mag. Boris Mlakar, ki sem mu mentor pri doktorski disertaciji in ki je objavil knjigo o primorskih domobrancih. Navedeno zbiranje britanskih dokumentov je bilo tudi glavni razlog, da sem ugodil želji predsednika sveta za varstvo človekovih pravic in svobod, univ. prof. dr. Ljuba Bavčarja, da sestavim in vodim raziskovalno skupino za proučitev usode slovenskih domobrancev. Ko sem v Londonu zbral že precej gradiva o njihovi izročitvi, sem že leta 1983 pisno opozoril predsedstvo Republike Slovenije, da je treba zbrati tudi gradivo iz zaprtih arhivov doma in objektivno obdelati temo. Ponovno sem to storil v svoji razpravi za okroglo mizo jugoslovanskih in britanskih zgodovinarjev na Brdu pri Kranju decembra 1985. leta, kar je bilo tudi objavljeno. Vendar do letošnje pomladi ni bilo uspeha. V skupini smo štirje zgodovinarji, dva pravnik in obramboslovec, sami raziskovalci. Odgovoriti bomo morali na okoli 40

vprašanj, od katerih bi določena terjala za odgovor celo razpravo. Delo v raziskovalni skupini smo si smotno razdelili: zgodovinarji bodo odgovarjali na zgodovinska, pravniki na pravna in obramboslovec na vojaška vprašanja. Od zgodovinarjev imava

Univ. prof. dr. Tone Ferenc v našem uredništvu

levji delež z že omenjenim mag. Mlakarjem, ki bo pripeljal slovenske domobrance iz Slovenije do Vetrinja, sam pa jih bom pripeljal od Vetrinja do Teharija in Sentvida nad Ljubljano ter do krajev množičnih usmrtitev. Pregledal sem že precej gradiva iz arhiva Republiškega sekretariata za notranje zadeve, tj. predvsem do zdaj še nedostopnega gradiva OZNE za Slovenijo.

Kakšen je bil postopek z vrženimi kvislingi v jugoslovanskih taboriščih ali zaporih, kdo je odločal o usodi teh skupin in posameznikov, kakšna so bila merila za odločanje o kazni, kateri notranji in zunanji dejavniki so vplivali na odločanje o ostrini kazni, kakšno je bilo število določenih za smrtno kazen? Kako daleč ste pridli v navedene probleme, kateri se ob tem še pojavljajo?

Navajate vprašanja, ki sem jih javno postavil že decembra 1985. leta na že omenjeni okrogli mizi jugoslovanskih in britanskih zgodovinarjev na Brdu pri Kranju, ko smo skupno obravnavali konec druge svetovne vojne v Jugoslaviji. Ta vprašanja so zdaj na-

tančneje razčlenjena v programu moje raziskovalne skupine. Za spominsko slovesnost, tj. komemoracijo v Kočevskem rogu sem prek slovenskega ministra za informiranje Staneta Staniča posredoval slovenski in drugi javnosti nekaj stvarnih podatkov o usodi slovenskih domobrancev. Čeprav je še treba pregledati nekaj gradiva v omenjenem arhivu, že lahko rečem, da zbiramo kamence za mozaik, ki ne bo niti popoln in katerega ne bo mogoče sestaviti niti lahko niti hitro. Na marsikatero vprašanje ne bo mogoče odgovoriti naravnost z zaželenimi viri, temveč posredno, s pomočjo drobnih podatkov.

Koliko se je pri teh vprašanjih in problemih mogoče zanašati na emigrantsko literaturo?

Malokomu je znano, da sem že leta 1973 kot ravnatelj Inštituta za zgodovino delavskega gibanja v Ljubljani hotel, da bi knjižnica tega inštituta smela pridobivati emigrantsko literaturo, ki ima zgodovinske podatke. Dobil sem za to priporočilo zgodovinske komisije CK ZKS in Republiškega sekretariata za notranje zadeve Slovenije. Vendar je za to pristojen Zvezni sekretariat za notranje zadeve v Beogradu pristal le na to, da ga za nakup vsake publikacije posebej zaprosimo. Poznavajoč ekspanzivnost zveznih uradov, sem nato ta prizadevanja opustil. Že iz tega se vidi moj odnos do emigrantske literature, ki ima zgodovinske podatke. Ker imam svoje poglede na zgodovinsko dogajanje pri nas in v svetu, najmanj pol stoletja jih spremljam tudi sam kot neravnodušni državljani, mi seveda ne koristijo literatura brez konkretnih podatkov, tj. literatura, ki izraža le politična stališča pisca ali ki je celo pamfletičnega značaja. Raziskovalna skupina, ki jo vodim, bo s pridom upoštevala tudi emigrantsko literaturo.

Bi hoteli kaj več povedati o svojih raziskavah in proučevanjih v tujini, o zgodovinarju kot priči in o današnji rabo morda nedostopnega gradiva, da lahko zgodovino dela kdorkoli, pišejo pa jo lahko le izbranci?

Sem med najbolj zaposlenimi zgodovinarji na Slovenskem, če že ne kar najbolj zaposlen zgo-

dovinar pri nas. Kot znanstveni svetnik opravljam raziskovalno delo na Inštitutu za novejšo zgodovino, v katerem vsako leto objavim kakšno razpravo in več člankov in vsako drugo leto kakšno knjigo. Poleg tega imam kot redni profesor polno učno obveznost (tedensko štiri ure predavanj in dve uri seminarja) na univerzi, sem mentor desetim bodočim magistrim in doktorjem zgodovine, zunanji urednik pri Enciklopediji Slovenije, vodja že nekajkrat navedene raziskovalne skupine za slovenske domobrance itd. Delo že desetletja zmagujem tako, da ima žena na ramednih vso težo t. i. posvetnih poslov. Sedaj je v založbi rokopiis moje 11 samostojne knjige (brošur ne omenjam) ali tretje knjige o ljudski oblasti na Slovenskem 1941—1945, ki obravnava leto 1944. Poleg dveh knjig s tem glavnim naslovom imam zbrano gradivo za najmanj pet obsežnih knjig s temami iz vojnih let. V poslednjih treh letih sem dvakrat delal v Nacionalnem arhivu v Washingtonu (ZDA) in posnel okoli 10.700 strani ameriških dokumentov o zgodovini na Slovenskem v letih 1943—1947. Že tega gradiva bi bilo za več monografij. Mislim, da sem lani sklenil svoja raziskovanja v Londonu. Zdej že cele tedne zbiram doslej nedostopno gradivo v že omenjenem domačem arhivu. Bom dočkal odprtje ustreznih arhivskih fondov v arhivih v Gradcu, Celovcu, Trstu in Gorici? Trditve, da lahko zgodovino dela kdorkoli, pišejo pa jo lahko le izbranci, ni zrasla na mojem zelniku. Slišal sem jo od nekega slovenskega politika in jo prodajam naprej. Ne bi soglašal z vami, da je to nesodoben izrek. Glejte: koliko ljudi se je pri nas po drugi svetovni vojni šlo politike, ki so delali dobro in slabo zgodovino. In kako malo nas je poklicnih zgodovinarjev, ki se ukvarjamo z zgodovinskim obdobjem po letu 1941; le trije Slovenci smo doktorirali iz obdobja 1941—1945 in dva iz obdobja 1945—1990. Kako bi bilo, če bi zgodovino delali le izbranci, pisal pa bi jo lahko vsakdo? Seveda mislim na zgodovino kot na znanost in ne kot na rokodelstvo.

Branko ŽUNEČ

Račun Mure (tudi) v rokah vlade

Kako je v Muri? To gotovo zanima veliko ljudi v Pomurju. Ne gre le za okrog 6.500 zaposlenih v tem najštevilčnejšem pomurskem podjetju, ki ima tovarne v Murski Soboti, Gornji Radgoni, Ljutomeru, Lendavi in Gornjih Petrovcih, temveč je odvisnih od uspešnega poslovanja tega tekstilnega velikana še veliko drugih — od družinskih članov, do vrtec, šol, zdravstvenih, kulturnih, športnih in drugih ustanov, ki se napajajo iz denarja, ki ga morajo podjetja oddajati za splošno in skupno porabo. Veriga koristnikov pa je celo še daljša. In če bi se morebiti podrl stebri Murinih tovarn, bi se tudi ta veriga močno raztrgala. Da bi zagotovili trajnejše, celovitejše obveščanje javnosti o stanju, poslovanju, rezultatih, prizadevanjih in problemih Mure, so pripravili poseben projekt z naslovom **Mura in javnost** in ga predstavili minulo sredo na novinarski konferenci. Obenem je bila to priložnost za dokaj celovit pregled Murinega poslovanja. Vse skupaj pa nam je dalo dobro temelj za pisanje.

PREŠKOT DOBIČEK
V Muri tovarne so v prvem polletju ustvarile 737,3 milijona dinarjev celotnega pri-
nosila, razporejeni (neto) na 12,7 milijona delavcev. Računica se je izšla pozitivno: v primerjavi z večino drugih tekstilnih podjetij v Sloveniji in Jugoslaviji so poslovali celo nadpovprečno dobro. Vendar kaj pomeni, ko pa jim dobiček ne omogoča normalnega razvoja,

da bi lahko šli še naprej v korak z razvito tekstilno industrijo, prav tako pa jim tudi ne zagotavlja mirnega likvidnostnega spanca. Ta dobiček je namreč skoraj 9-krat manjši, kot so ga načrtovali, in to kljub temu, da so povečali izvoz (mednarodna proizvodna kooperacija, klasični izvoz izdelkov, izvoz tehnologije) za 17 odstotkov, kar jim je prineslo 54,6 milijona nemških mark dohodka, uvoz pa je bil skoraj 7-krat

manjši. Povprečni osebni dohodki so znašali 4.098 dinarjev. Medtem je vrednost izvoza narasla že na 73,4 milijona nemških mark.

»Ocenjujemo, da smo izredno težko osvojili tuja tržišča in čeprav nam zdaj izvoz ne prinaša primerne zaslužke, bi bila napačna poteza, če bi se umikali s teh tržišč. Postali smo celo bolj agresivni,« pravi glavni direktor Mure Božo Kuharič.

Prav gotovo bi bili rezultati polletnega poslovanja še manj

saj so se celo povečale za 4 odstotke.

»Žal pa imamo kljub vsemu temu strahovit negativen podatek glede terjatev do kupcev. Rok se je od 30 v lanskem letu povečal kar na 92 dni v letošnjem prvem polletju. Tako imamo v tem trenutku pri naših kupcih 170 milijonov dinarjev, od tega je zapadlih terjatev 137 milijonov dinarjev, medtem ko mi dolgujemo našim dobaviteljem okrog 15 milijonov dinarjev zapadlih terjatev. Največja tragedija je v tem, ker

ŽENSKÉ SPET (BOLJ) ŽENSKÉ

Cepraz sta pred nami še jesen in zima, je Mura že začela sklepati pogodbe za prodajo kolekcije pomlad — poletje 91. Gre za precej modnih novosti tako za ženska kot moška oblačila, ki bodo bolj skladna z okoljem, ekologijo. Zato bodo prevladovala kombinacije barvnih odtenkov zemlje, kamna, rdečine in drugih naravnih elementov. Ženska moda naj bi spet postala manj poslojna in bolj žensvena. Krila bodo nekoliko krajša, barve mehkejša, ramena pa ne več tako izrazito podložena. Za moške pa so predvidena težernejša in zelo barvita oblačila.

ugodni, če ne bi sprejeli dodatnih ukrepov, s katerimi so skušali najti predvsem notranje rezerve. Tako so znižali nadurno delo v režiji za 11, zastoj v proizvodnji pa celo za 33 odstotkov. S tem in boljše izrabo delovnega časa so povečali storilnost za 10,6 odstotka. Poleg tega so znižali zaloge osnovnih surovin od 37 na 27 dni, zaloge pomožnega materiala od 41 na 32 dni, zaloge nedokončanih izdelkov od 32 na 22 dni, zaloge gotovih izdelkov pa so ostale približno enake (19 dni). Le bolezn niso uspeli zbrzdati,

največ zapadlih terjatev odpade na tekstilno industrijo v Sloveniji in Jugoslaviji, ki se ukvarja z istimi problemi kot mi.

ČE NE DRUGAČEN TEČAJ, PA IZVOZNE SPODBUDE

Kaj lahko pričakujejo v Muri od drugega polletja? Ko so se vrnili s kolektivnih dopustov in pripravili projekcijo poslovnih rezultatov do konca leta, se računica ni izšla. Zato so sprejeli dodatne ukrepe, da bi vendarle poslovali pozitivno. To je namreč kljub vsemu njihov cilj.

MURA IN JAVNOST

V želji, da bi zaposleni v Muri in širša javnost zvedeli kar največ, kako je v podjetju in kakšen je Murin pogled nazven, so pripravili poseben projekt z naslovom Mura in javnost. Le-ta vključuje številne oblike komuniciranja. Tako naj bi odsej večkrat organizirali tudi tiskovne konference, poleg tega pa bodo zahitli novinarje tudi na seje delavskega sveta, na katerih bodo obravnavali ključna vprašanja, prav tako pa bodo zanje na voljo zbirka podatkov in razna gradiva. Za notranje komuniciranje pa bodo še naprej izdajali glasilo Naše delo, imeli bodo radijsko razglasno postajo, oglasne deske, pripravljali bodo mesečna, periodična in letna poročila...

Manevrski prostor je dokaj omejen. Še bolj si bodo prizadevali za boljše izkoriščanje delovnega časa in povečanje produktivnosti dela, predvidevajo zmanjšanje režije in racionalizacijo vseh mogočih stroškov (za reprezentanco, reklame itd.).

»Drugi del pa so ukrepi, na katere v Muri ne moremo neposredno vplivati. Na prvem mestu je tečaj dinarja, ki ni realen. Razmerje 1:7 glede na nemško marko ni bilo postavljeno objektivno že decembra, od takrat pa je inflacija še narasla in povečale so se cene energije, transporta, prehrane... Vsi ti stroški močno bremenijo Muro, tako da enostavno ni možno več zdržati. Glede na dejstvo, ker zvezna vlada nima namena spreminjati tečaja do konca leta, predlagamo, da Slovenija čimprej uvede stimulacije za izvoz, s čimer bi prisilili tudi zvezno vlado k ukrepanju. Prav tako mora vlada ukrepati tudi glede obremenitev tekstilne industrije (za družbene dajatve). Mislimo da so te obremenitve nezdružne.

Kot že rečeno, je bil neto dobiček Mure v prvem polletju 12,7 milijona dinarjev. Družbi pa smo morali nakazati 206 milijonov dinarjev dajatev. To pomeni, da »polnimoz« z našim denarjem vse, kar je okrog nas, in če ne pravočasno, potem smo blokirani. Za naš standard, za naš razvoj pa nam ne ostane praktično ničesar.

Tretja zadeva, ki jo v Muri odločno kritizirajo, je nekontroliran uvoz cenenih in neakovostnih tekstilnih izdelkov, kar vodi k temu, da bo Jugoslavija postala odlagališče zastarelega tekstila.

»Ne zahtevamo ničesar drugega, da nas vlada zaščiti tako, kot ščitijo svojo tekstilno industrijo razvite ekonomije. Zdej le poslušamo, da smo predragi, da skupaj s trgovino oblikujemo visoke cene, nihče pa ne pogleda, zakaj smo tako dragi, zaradi katerih obremenitev.

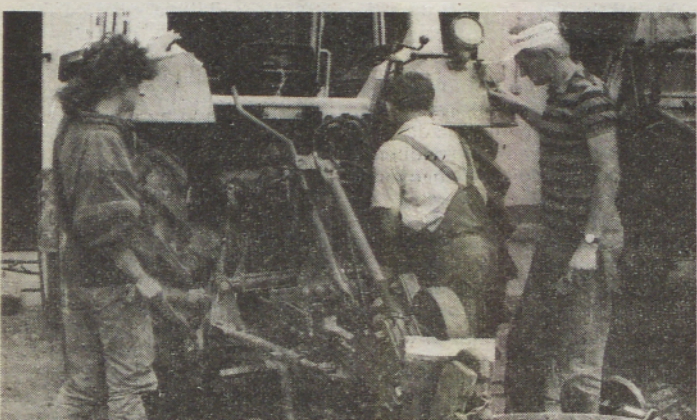
Do konca leta bo torej še hud boj. Upajmo, da bo ostala Mura na površju, da se bo torej njena računica izšla kar se da ugodno.

JOŽE GRAJ

Naša tekmovalca že na Nizozemskem

Da se pomurski traktoristi — orači uvrščajo med najboljše v državi, pričajo številni najvišji naslovi, ki so jih naši tekmovalci osvojili na republiških in državnih prvenstvih, nekaj pomurskih tekmovalcev pa je že zastopalo Jugoslavijo na svetovnih prvenstvih. Na lanskeoletnem državnem prvenstvu sta se najbolje uvrstila Blanka Bukvič in Bela Bergles in si tako pridobila pravico do nastopa na svetovnem prvenstvu, ki bo letos v Utrechtu na Nizozemskem.

Zdaj, ko to poročamo, sta oba pomurska tekmovalca že odpotovala na Nizozemsko, kjer bosta od 21. do 23. septembra merila svoje sposobnosti z najboljšimi orači sveta, še pred tem pa bosta tam nekoliko trenirala. Sicer pa sta se Blanka in Bela kakšen teden dni preizkušala na pomurskih poljih in na ledini, saj se na svetovnem prvenstvu tekmuje v obeh disciplinah. Ob našem obisku sta bila dokaj dobro razpoložena in čeprav je bil čas za trening prekratek, upata na solidno uvrstitev. Tudi v podjetjih, kjer sta zaposlena (Blanka v Agrotehnik in Bela v KG Rakičan), jima niso delali težav, saj sta dobila nekaj dopusta, ki sta ga v glavnem izkoristila za treniranje.

Oba pomurska tekmovalca bosta tokrat nastopila z najsodobnejšo opremo, steyrijem traktorjem in plugi tuje izdelave. Na fotografiji so Blanka Bukvič, Štefan Bukvič (trener) in Bela Bergles med zadnjimi pripravami stroja za tekmovalce.

Blanka Bukvič je šesta ženska, ki se bo enakovredno z moškimi kosala za naslove najboljših svetovnih tekmovalcev. Blanka se je dober teden pripravljala na domačih poljih, zdaj pa nadaljuje s treningom na poligonih na Nizozemskem.

den dni preizkušala na pomurskih poljih in na ledini, saj se na svetovnem prvenstvu tekmuje v obeh disciplinah. Ob našem obisku sta bila dokaj dobro razpoložena in čeprav je bil čas za trening prekratek, upata na solidno uvrstitev. Tudi v podjetjih, kjer sta zaposlena (Blanka v Agrotehnik in Bela v KG Rakičan), jima niso delali težav, saj sta dobila nekaj dopusta, ki sta ga v glavnem izkoristila za treniranje.

Blanka bo na svetovnem prvenstvu nastopila v isti konkurenci kot moški orači, je pa ena redkih žensk, ki se udeležujejo svetovnega prvenstva, saj jih je na 37 takšnih prvenstvih doslej nastopilo le pet. Obema našima tekmovalcema želimo veliko uspehov in kar najboljšo uvrstitev. Tekst in foto: L. Kovač

JAVNA TRIBUNA V LJUTOMERU

Denacionalizacija nepremičnin

Občinski odbor Slovenske demokratične zveze v Ljutomeru je v nedeljo dopoldne pripravil pogovor na temo: Problemi in potek vračanja nekoč nacionalizirane lastnine. Udeležba je bila rekordna — kot 200 poslušalcev — v pogovoru pa so sodelovali: predsednik družbenopolitičnega zbora skupščine Republike Slovenije in predsednik komisije za denacionalizacijo dr. LUDVIK TOPLAK, predsednik venske kmečke zveze in član predsedstva Republike Slovenije JOŽE OMAN ter sekretar Sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo Republike Slovenije dr. JOŽE OSTERC.

Dr. Ludvik Toplak je v uvodu povedal, da je lastnina lahko izvor sreče ali zla, nato pa podal zgodovinski proces privatizacije in reprivatizacije. Zdaj se zavzemamo za to, da bi krivice popravili, pri tem pa je treba pretehtati vse posledice, da ne bi naredili novih. Menil je, da bi bilo treba po vojni nacionalizirano premoženje izdvojiti in sedanega celotnega premoženja družbenega sektorja in ga, če se le da, vrniti prejšnjim lastnikom. To bi bilo manjše zlo kot pa, da premoženje, ki nima realne knjižne vrednosti, prodajamo tujcem, ko ustanovljamo mešana podjetja in podobno. Sicer pa je Skupščina Republike Slovenije imenovala tri komisije, in sicer: komisijo za transformacijo družbene lastnine v zasebno, komisijo za zaščito družbene lastnine (pred zlorabami), in komisijo za denacionalizacijo. V pripravi so tudi zakoni, ki bodo urejali vso to problematiko. Predvidoma do novega leta naj bi sprejeli zakon o denacionalizaciji, pozneje pa še konkretne izvedbene akte.

Sekretar za kmetijstvo dr. Jože Osterc je na javni tribuni v Ljutomeru povedal, da pripravljajo nov zakon o zadrugištvu, na podlagi katerega se bodo lahko zadruga organizirale

oziroma reorganizirale, cilj pa je, da dobimo resnično prave (kmetovne) zadruga. Odgovoril je tudi na več vprašanj, zlasti o agrotehničnih ukrepih, ki jih še vedno opravljajo na zemljiščih, ki utegnejo po denacionalizaciji priti nazaj v prvotno lastništvo. Taki posegi so in bodo potrebni tudi v prihodnje, vse to pa zaradi večje donosnosti kmetijstva. Udeleženci javne tribune so tudi zvedeli, da v Republiki pripravljajo tudi nov zakon o lovu. Verjetno je to posledica pritiskov lastnikov obdelovalnih površin, kajti škoda, ki jo dela divjad, je ponekod zelo huda, pravega nadomestila pa ni mogoče dobiti.

Kmetje in njihovi nasledniki, ki jim je bila med vojno in po njej odvzeta zemlja, ker so pregrešili zoper zakone, zahtevajo vrnitev premoženja. Na pogovoru v Ljutomeru smo tudi slišali, da so bili tudi primeri, ko so ljudi lažno obtožili sodelovanja z sovražnikom, recimo »krizarji«, za katere se je govorilo, da jih na Ljutomeru območju sploh ni bilo. Sklep: veliko krivic, ki jih bo težko odpraviti, vendar pripravljenost je.

Javno tribuno v Ljutomeru je vodil predsednik občinske skupščine Mirko Pregel, na vprašanja pa so odgovarjali: Jože Oman, dr. Ludvik Toplak in dr. Jože Osterc.

Manjši prispevek za nižje zavarovanje

Nekateri pomurski kmetje so bili mnenja, da bi se moral prispevek, ki ga plačujejo za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, znižati, saj od kmetovanja nimajo visokega dohodka. Predvsem zaradi prizadevanja Karla Franka, delegata republiške skupščine, so sprejeli dopolnila k slovenskemu zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Dopolnila so bila objavljena v slovenskem Uradnem listu desetega avgusta.

V določilih piše, da si zavarovanci sami določajo osnovo za obračunavanje in plačevanje prispevkov skladno z njihovimi dohodkovnimi možnostmi. Osnova pa vendar ne more biti nižja od najnižjega zneska, ki zagotavlja materialno in socialno varnost. Slednje velja za obrtnike, za kmete pa le polovica tega zneska. Najnižji znesek, ki zagotavlja socialno varnost, je trenutno 1870 dinarjev, tako bo obrtnik, če se odloči za nižje zavarovanje, prispeval v pokojninski sklad 600 dinarjev, kmet le 300.

Kmetje in delavci, ki opravljajo samostojno dejavnost ter se bodo zavarovali po nižji zavarovalni osnovi, ne bodo imeli pravice do varstvenega dodatka, nadomestila za telesno okvaro in dodatka za tujo nego in pomoč. Vse to ob pokojnini lahko uveljavljajo, če so zavarovani vsaj po najnižji pokojninski osnovi za polno pokojninsko dobo.

Spremembo zavarovanja lahko zainteresirani prijavijo na občinski davčni upravi. Sprememba oziroma dopolnitev seveda že velja. mh

Suša vzela milijardo

Poletna suša, ki je najbolj prizadela poljščine, prizanesla pa ni tudi trajnim nasadom, tudi v Pomurju ni minila brez posledic. Najbolj sta bili prizadeti koruza in sladkorna pesa, k sreči pa so posledice manjše kot na nekaterih drugih območjih države. Iz nekaterih krajev prihajajo novice, da je pridelek koruze, sladkorne pese, soje in še nekaterih poljščin prepolovljen, prve ocene pa kažejo, da bodo letošnji kmetijski pridelki manjši za 11,5 milijarde dinarjev oziroma več kot milijardo dolarjev. Najbolj je uničena koruza, ki je bomo namesto načrtovanih 11,5 milijona ton pridelali le od 8 do 9 milijonov ton. Zvezna vlada je o tem že razpravljala, vendar sredstev za sanacijo razmer nimajo.

-lk

DOLOČANJE ZRELOSTI GROZDJA

Kmetijski zavod Maribor tudi letos meri zrelost grozdja, kar je vinogradnikom napotilo za določanje časa trgatve. Prve letošnje meritve so opravili 15. avgusta pri rizvancu, 22. avgusta so opravili vzorčenje in analizo pri vseh sortah, 29. in 30. avgusta pa pri vseh pomembnejših sortah podravskega vinorodnega rajona. Podatki so pokazali, da je v pri-

merjavi z lanskim letnikom letos grozdje že nekoliko bolj zrelo, saj je pri vseh sortah ta prednost okoli 100 dni. Zrelost grozdja primerjajo tudi z letnikom 1983, ta primerjava pa kaže, da je letošnji zaostanek pri posameznih sortah od 3 do 8 dni.

Kmetijski zavod opozarja vinogradnike, naj letos razmišljajo o posebnih trgatah, kot so po-

zna trgatev, izbor, jagodni izbor, ledeno vino in suhi jagodni izbor. V teh vinogradih lahko še kaj postorijo, da ustvarijo čim bolj ugodne razmere za dozorevanje.

V naslednji tabeli objavljamo podatke o zrelosti grozdja (povprečje) na dan 19. 8. 1990 na našem območju.

S O R T A (C V)	Rade. - Bept. - Est.			Ljut. - orm. - orlice			Prekmurske gorice - Lendavske gorice			Č o f i k e o		
	Slad. Oe°	Risl. g/l	pH	Slad. Oe°	Risl. g/l	pH	Slad. Oe°	Risl. g/l	pH	Slad. Oe°	Risl. g/l	pH
0 Ranina	76	9,9	3,10	78	10,4	3,15	66	10,7	3,05	54	14,9	3,10
1 Rizvanec	62	11,1	3,10	68	10,6	3,10	66	10,7	3,05	54	14,9	3,10
2 Motonel	62	11,1	3,10	68	10,6	3,10	66	10,7	3,05	54	14,9	3,10
3 B. pinot	55	17,6	2,90	64	15,3	3,00	55	12,3	3,10	60	15,1	2,90
4 Chardonnay	52	19,7	2,90	57	17,2	3,00	66	14,4	3,00	62	17,0	2,90
5 Sivi pinot (rul.)	55	15,9	3,00	63	19,2	2,90	66	14,4	3,00	62	17,0	2,90
6 Zelena alyvanez	50	19,0	3,00	53	17,3	3,00	49	19,0	3,00	60	15,1	2,90
7 Sauvignon	58	17,6	2,90	63	18,2	2,90	66	14,4	3,00	62	17,0	2,90
8 Traminec	55	14,3	3,10	68	14,0	3,00	66	14,4	3,00	62	17,0	2,90
9 Rumeni muškati	55	14,3	3,10	68	14,0	3,00	66	14,4	3,00	62	17,0	2,90
10 Termer	55	16,4	3,00	58	15,1	2,90	66	14,4	3,00	62	17,0	2,90
11 M. pinot	55	16,4	3,00	58	15,1	2,90	66	14,4	3,00	62	17,0	2,90
12 M. frankinja	55	16,4	3,00	58	15,1	2,90	66	14,4	3,00	62	17,0	2,90
13 L. risling	33	24,6	2,80	44	19,9	2,80	45	19,2	2,90	40	19,9	2,90
14 Ren. risling	42	21,9	2,80	52	20,8	2,70	45	19,2	2,90	40	19,9	2,90
15 Šipon	25	25,9	2,70	42	22,0	2,80	43	24,3	2,80	32	23,1	2,90

K temu dodajmo še tole pojasnilo. Oechslejeva moštna tehtnica deluje na enak način in je grajena kot klosterneburška. Razlika je le v tem, da na njej lahko odčitamo specifično težo mošta, ki se giblje od 1,050 do 1,130. Na Oechslejevi tehtnici so označene le številke za decimalno vejico in pomenijo Oechslejeve stopinje, torej od 50 do 130 Oe°. Oechslejeva tehtnica je natančnejša kot klosternebur-

ška. Izmerjeni sladkor v Oe° preračunamo v odstotke po obrazcu: % sladkorja = (Oe° : 4) - 3. Zgled: mošt, ki vsebuje 80 Oe° sladkorja (80:4) - 3 = 17, kar pomeni, da je v moštu 17 odstotkov sladkorja. Če Oe° delimo z 8, dobimo volumenske odstotke alkohola v vinu, seveda le pod pogojem, da mošt popolnoma prevre.

L. Kovač

Odstranjevanje listja na vinski trti

Ta ukrep je pri vinogradnikih, ki imajo manjše posejke, zelo razširjen, vendar ga časovno zelo različno izvajajo. Nekateri odstranjujejo (trgajo) listje že julija, drugi avgusta ali septembra. Namen tega ukrepa naj bi bil zmanjšati rast in s tem povzročiti gniloba, predvsem tam, kjer je prebujna rast grozdja še kroženje zraka v notranjosti trsa, boljše obnavljanje grozdja in izboljšanje osvetlitve mlajših, bolj aktivnih listov. Odstranjevanje listja je priporočljivo le pri sortah s košato rastjo in pri sortah, ki so nagnjene h gnitju (sauvignon, beli pinot, šipon, chardonnay, traminec, ranina). Najbolj primeren čas za ta ukrep je takrat, ko se aktivnost spodnjih listov, ki so ob grozdju, ustavi, kar oziroma preneha. To pa je v naših razmerah v prvi polovici septembra. Odstranjujemo 2-3 liste v okoliščini grozdja, ki so predvsem orumenele in drugače poškodovane. Prizadevanje morejo več tako aktivno opravljati svoje vloge in priti do povečanja sladkorne stopnje v grozdni jagodi. Kar se tiče količine odstranjevanja listov ima nasproten učinek, kar se tiče količine sladkorja v grozdni jagodi in deloma tudi na vsebnosti vode v grozdju, podaljša se tudi vegetacija. Zato bi morali v vinski trti odstraniti listje, predvsem pri nekaterih sortah (sauvignon, beli pinot) tudi do dve KL°. (klosterneburški listopadni list) kot tam, kjer je bil ta ukrep izveden v optimalnem času, in sicer 120-150 ur na ha. Po drugi strani pa si z odstranjevanjem listov z območja grozdja zmanjšamo ročne delovne ure pri trgatvi za 40-60 ur/ha.

E. Novak, dipl.

Saj niti ni čudno, da pesa

nima cene

nekoč so imeli slatino po 2, sladkor pa po 16 din. ...

... zdaj pa je razmerje že 1:2

Tudi svetla točka

OB PLATANI SPET TOVARNA LEDAVA, V KATERI BODO ZAPOSILI 133 DELAVCEV

V teh kriznih časih, ko gredo podjetja v stečaj, čedalje več delavcev pa je ob službo, se sliši skoraj presenetljivo, če so kje, na vidiku nova delovna mesta. Ta svetla točka je prižgana tudi v Murski Soboti. Zvedeli smo namreč, da je na sodišču že registrirana nova mešana firma Ledava (ustanovitelji so partnerji iz Slovenije in Avstrije), v kateri bodo zaposlili 133 delavcev. Sprva je bilo predvideno, da bo delalo v mešani firmi 54 delavcev, in sicer smo načrtovali letno proizvodnjo 14.000 maslinastih stilih vhodnih vrat. Na sestanku družabnikov v Celovcu smo pri pregledu zahodnega tržišča ugotovili, da je po potrebi po vratih večja, in sicer da je povpraševanje tudi po notranjih stilih vratih. Dogovorili smo se, da bo letna proizvodnja le-tih 50.000. To pa narekuje precej več zaposlenih, kot smo najprej predvideli, pa tudi dodatno tehnološko opremo. Če ne bi prišlo do te spremembe, bi konec oktobra tovarna Ledava že začela obratovati, zdaj pa je ta datum 1. 1. 1991, nas pa se zanjami direktor Platane (soustanovitelj nove mešane firme) MIRO NOVAK.

Postavlja se vprašanje, kdo bo dobil delo, kje »vzeti« toli delavcev lesne stroke, ko pa se le malo mladih v Pomurju usposablja za delo v lesni industriji. Ker gre predvsem za operacijska dela pri strojih, za visoko strojno proizvodnjo, ni nujno, da morajo biti vsi delavci mizarji, ampak se jih bo večina lahko priučila. To bo torej predvsem priložnost za mlade, ki bi se radi zaposlili. In kakšna bo povezava med Platano in Ledavo? Poleg kapitala, torej Platane vložka v ustanovitev skupnega podjetja in participiranja pri delitvi dobička na osnovi vloge, je predvideno, da bosta imeli obe tovarni skupen energetski objekt, za katerega bosta zagotavljali tudi energetske odpadke. Poleg tega bodo zgradili novo sušilnico za 120 kubičnih metrov lesa, ki bo sicer last Ledave, uporabljala pa jo bo lahko tudi Platana. Drugače pa bosta obe firmi poslovali povsem ločeno po svojih poslovnih načelih; plače bodo odvisne od poslovnih rezultatov in bodo najbrž zelo različne. Seveda je pričakovati, da bo nova tovarna vplivala na uspešnejše poslovanje Platane, kajti imeli bodo možnosti videti v neposredni bližini, kako se učinkovito dela. Platani pa sedaj še vedno ne gre, kot bi moralo, čeprav so polletni rezultati gospodarjenja pokazali, da se je rast izgube upočasnila.

Jože Graj

Zelena pena iz Lendave

Uvesti nameravajo nov zanimiv program. V ta namen so se povezali z belgijsko firmo, ki izdeluje kakovosten izolacijski material, po lastnosti podoben lendaporu, ki ga izdelujejo v Lendavi. Novi program je zelena pena, ki je primerna za aranžiranje. V obratu bi bilo mogoče letno narediti 10.000 kubičnih metrov zelene pene, ki bi se prodajala na domačem in tujem

tržišču. Med domačimi in tujimi sovlagatelji vlada zanjo zanimanje. Pena, ki so jo izdelali v Lendavi, so preskusili v Ljubljani, ustreza pa tudi nemškemu predpisu. Vzorec so poslali tudi italijanskemu kupcu.

Jani D.

LETO POTRJEVANJA

Zakon o podjetjih omogočil uresničevanje življenjskih ciljev — Uspešno povezovanje s tujci — 3.000 kvadratnih metrov poslovnih prostorov v industrijski coni — 72 ležišč na otoku Ugljan — Tovarna nogavic?

Magister Miladin Perić napoveduje skorajšnjo ustanovitev tovarne nogavic Edoo. Foto: A. Abraham

Marsikdo, ki prebira naš list, je postal pozoren na stalno oglaševanje Bima iz Murske Sobotice. Mnogi so tudi že obiskali njegovo trgovino v Ciril-Metodovi ulici in bili presenečeni nad bogato ponudbo oblačil. Tudi mi! Ob obisku pa smo zvedeli marsikaj zanimivega. Morda za začetek odgovor na vprašanje, kako je nastalo ime BIM?

»Gre za zasebno podjetje — družbo z omejeno odgovornostjo, ki sva ga ustanovila žena Irena in jaz,« nam je povedal magister Miladin Perić in dodal, da sta poleg začetnic svojih imen dala v ime firme še prvo črko imena hčerke Barbare. Torej: B(arbara)—I(rena)—M(iladin). Dejavnost tega zasebnega podjetja, ki je bilo ustanovljeno med prvimi in začelo kmalu zatem tudi s poslovanjem (12. oktobra 1989), je: izdelava in dodelava tekstilne konfekcije, notranja in zunanja trgovina, turizem, špediterstvo in transport.

V zasebnem podjetju BIM so že prav na začetku močno poprijeli. Ustanovitelja sta seveda zapustila svoji službi; Miladin je bil zaposlen v ABC Pomurki, Irena pa pri Potrošniku. Ščasoma sta zaposlila tudi (so)delavce, ki jih je zdaj že 16, od teh je 6 trgovskih potnikov. Poslovanje Bima namreč ne poteka zgolj v trgovini, za katero sta Perićeva začasno »žrtvovala« del stanovanjske hiše, ampak tudi drugače: s posredovanjem. Podjetje BIM je

namreč za Jugoslavijo generalni zastopnik tovarne nogavic Edoo iz avstrijskega Welsa, ki jih prodaja ne le v lastni trgovini, ampak tudi na veliko (drugim prodajalcem). Obsežna dejavnost je tudi uvoz kozmetike izdelovalca Batlerja z Dunaja. Tekstilne izdelke znanih firm pa uvaža iz Avstrije, Francije in Nemčije. BIM tudi organizira izdelavo različnih sredstev (delovne obleke, plašči), ter izdelkov za potrebe gostinstva in hotelirstva (namizni prtji, ruže in tako naprej) in prodaja kupcem po vsej Jugoslaviji.

»Prostori, v katerih delamo, so res utesnjeni. Upam, da bomo v najkrajšem možnem času ta problem rešili. Tako bomo že v kratkem začeli graditi v industrijski coni v Murski Soboti pisarniške in skladiščne prostore, kjer bomo takoj na novo zaposlili 12 delavcev. Naslednja poslovna poteza bo pridobitev lokacije oziroma prostorov za manjšo tovarno nogavic znamke Edoo, v kateri naj bi delo združevalo 89 delavcev. Ker smo registrirani tudi za turistično dejavnost, smo se odločili za gradnjo ustreznega objekta z 72 ležišči na otoku Ugljanu pri Zadru. Prve goste naj bi sprejel že naslednjo turistično sezono. Transportno dejavnost, katero imamo prav tako registrirano, opravljamo za zdaj za lastne potrebe, enako špediterstvo,« nam je povedal sogovornik magister Miladin Perić.

BIM, podjetje za tekstilno konfekcijo, trgovino, turizem, špediterstvo, je začelo zelo uspešno. To pa ni nobeno naključje, ampak je rezultat velike podjetnosti obeh ustanoviteljev in seveda sodelavcev. Med te lastnosti pa lahko uvrstimo tudi njuno poznavanje tujih jezikov, psihologijo trženja, željo po ustvarjanju in nazadnje v časopisju in na radiu, saj se stroški povrnejo. Sicer pa sta Perićeva z dosedanjim delom zelo zadovoljna, tako pa tudi tisti, ki sta jih zaposlila. Gospod Miladin pa je imel veliko lepih besed tudi o sodišču, ki je hitro registriralo firmo, o banki, ki je dala jamstvo za zunanjetrgovinsko poslovanje, inšpekcijah, upravnih organih. Pa naj še kdo reče, da (zdaj) kdo zavira zasebno podjetništvo! S. Sobočan

»Kaj svetujete slovenski vladi v prihodnje?«

Ni še preteklo veliko dni, ko je slovenska vlada po stotih dneh vladanja položila račune o svojem delu pred javnostjo, ki pa, kot so pokazale ankete javnega mnenja, ni bila najbolj zadovoljna z delom republiškega izvršnega sveta. S prepočasnim uresničevanjem napovedanih ukrepov niso zadovoljni tudi v gospodarstvu, zato smo zbrali nekaj nasvetov pomurskih gospodarstvenikov naši vladi na pot v naslednjih sto in več dni vladanja.

BELA PAVLIČ, prvi mož v Tiskarni Pomurskega tiska, bi slovenski vladi svetoval, naj začeto delo na področju gospodarstva pospeši in okrepi, kajti vse prepočasi uresničuje bistvene ukrepe v tečajni politiki. Tečajna politika je ena najbolj kritičnih področij, kjer se mora čim prej narediti red. Izvozniki morajo biti deležni večje spodbude, saj je ta dejavnost v večini podjetij že zelo vprašljiva. Gospodarstvo je nujno razbremeniti na vseh ravneh, spremembe pa morajo biti korenitejšje kot doslej.

Če pri nas še ne spreminjamo tečajja dinarja in elementov devizne politike in ni sprememb v posojilno-denarni politiki, potem vsekakor tudi cenovnih sprememb ne bi smeli dopustiti. Kakor koli si vlada prizadeva znižati cene izdelkov, bo to težko, kajti vhodni stroški so pod prevelikim pritiskom zviševanja cen. Pri zniževanju cen doma bi morali obvezno znižati tudi posojila. Cena kapitala v ustroju cene pa naj predstavlja bistveni element. Stroški financiranja žulijo vse po vrsti, obrestne mere pa segajo čez vse razumne meje. Ob ničelni oziroma minimalni inflaciji je 35-odstotna obrestna mera nevzdržna in bi bila edina sprejemljiva efektivna obrestna mera. Sicer pa Bela Pavlič pravi, da si bodo delo vsekakor našli sami, vlada pa naj dela tisto, česar v podjetjih ne morejo narediti in bi bilo nujno za nadaljnji obstoj in razvoj.

ŠTEFAN SOŠ, direktor lendavskega Elektromateriala, pa opozarja, da bo vlada v prihodnjih dneh delala še v težjih razmerah kot doslej, saj jo čaka preoblikovanje novega dogovora o skupnem življenju z drugimi v naši republiki. Ta dogovarjanja bodo zahtevala kar precej energije, saj bo morala slovenska vlada postaviti ključne stebre naše suverenosti. Pri tem naj jo vodi zmernost in premišljenost, kajti zapletov in hude krvi je bilo tako ali tako že veliko.

Slovenska vlada pa si mora prizadevati tudi za preseganje nekaterih nedorečenosti v veljavni zvezni zakonodaji. Kot zgled za to trditve je Štefan Soš navedel zakon o družbenem kapitalu, za katerega je vedno manj jasno, ali v Sloveniji še velja in tako zavira proces lastninjenja družbenega kapitala pri nas. Vlada mora odločneje zakorakati tudi dejanski suverenosti Slovenije naproti in doseči vidne rezultate na področju gospodarstva in denarne politike.

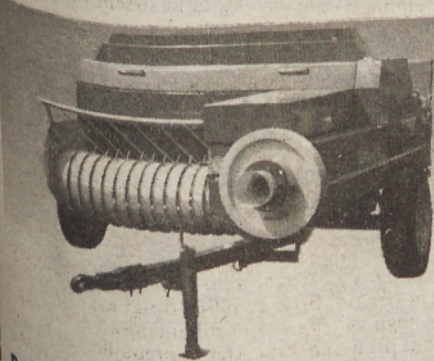
Od vlade se pričakuje tudi jasno izdelan socialni program, da o ekonomskem niti ne govorimo. Prav tako pa naj se vlada manj ozira v preteklost in se bolj posveti prihodnosti ter neha uporabljati metode iz preteklosti. Tu je Štefan Soš navedel dogajanja v zvezi z javnimi mediji, klicanje predsednice ustavnega sodišča Slovenije na pogovor ipd.

MATIJA SEVER, ki v času odstotnosti nadomešča direktorja Antona Slaviča v ljutomerskem Ljutomercu, pa je na naše vprašanje odgovoril z najmanj besedami. Pravi, naj se vlada več ukvarja z gospodarstvom in manj s politiko, kajti zanjo so zadolženi drugi. Člani slovenske vlade naj v prihodnje manj potujejo in svoje energije usmerijo v reševanje domačega gospodarstva, ki nikakor ni v zavirljivem položaju. Lidija Kosi

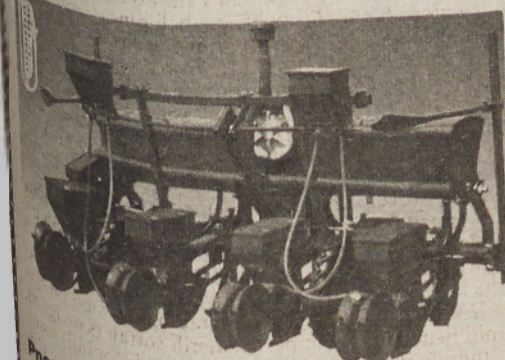
PANONIJA KOVINSKA INDUSTRIJA, Murska Sobota KMETOVALCI, POZOR!

DAJEMO VAM ENKRATNO PRILOŽNOST, DA SI PO UGODNIH POGOJIH PRAVOČASNO ZAGOTOVITE NASLEDNJE NAŠE IZDELKE:

- POBIRALNO STISKALNICO ZA SENO IN SLAMO
- PNEVMATSKO SEJALNICO ZA KORUZO

Pobiralna stiskalnica za seno in slamo.

Pnevmatska sejalnica za koruzo.

UGODNOSTI:

- ZAGOTOVLJENA DOBAVA V DECEMBRU
- ZAGOTOVLJENA CENA
- PLAČILO V MESEČNIH OBROKIH BREZ OBRESTI

NAROČILA SPREJEMAMO DO 25. 9. 1990.

PO UGODNIH CENAH OBNAVLJAMO (PLESKANJE IN ANTIKOROZIJSKA ZAŠČITA) CIISTERNE ZA GNOJEVKE IN DRUGE KMETIJSKE STROJE.

INFORMACIJE DOBITE V PRODAJNI SLUŽBI IMP PANONIJE — TELEFON ST. (069) 21 750 IN (069) 21 024.

NOVA PRIDOBITEV V LENDAVSKEM GIDOSU

Posodobitev mizarjev in kamnosekov

Za sestavljeno družbeno podjetje Gidos Lendava je značilno, da gre naprej z malimi, a zanesljivimi koraki. Nedolgo smo poročali o poslovnem povezovanju z madžarskim podjetjem iz Lenti, zdaj pa prinašamo vest o posodobitvi izdelavnih prostorov in opreme v dejavnosti mizarstvo in kamnoseštvo. Naložba, za katero so zbrali denar sami, nekaj so ga najeli v banki oziroma so ga združili poslovni partnerji, je stala 12.083.000 dinarjev. Poleg ureditve boljše rečeno poslovnosti, je stala 12.083.000 dinarjev. Poleg ureditve boljše rečeno poslovnosti, je stala 12.083.000 dinarjev. Poleg ureditve boljše rečeno poslovnosti, je stala 12.083.000 dinarjev.

Vrsta del Gidos je zelo pestra. Imajo tudi (razno) inštalacijsko dejavnost. Naslednji korak posodabljanja vodi tja. Skoraj odveč pa je poudarjati, da bodo lepši, bolj zdravi, čisti in urejeni prostori ter sodobnejši stroji pripomogli k boljšemu počutju delavcev in k večji storilnosti.

Š. S.

TPO uspel na sejmu

Vinski sejem v Ljubljani je že vse od ustanovitve Tovarne polnilne opreme v Boračevi (Radenska) najpomembnejša prireditev, na kateri letno predstavijo največjemu krogu možnih kupcev svojih izdelkov. Poleg tega že tradicionalno organizirajo POP (posvet o polnjenju pi-jack). Letošnji posvet je bil namenjen predvsem tehnologiji polnjenja vina, udeležilo pa se ga je okrog 100 vinarjev iz vse Jugoslavije. Na posvetu je sodeloval tudi priznani strokovnjak vinske stroke dr. Ket-tener iz Zvezne republike Nemčije, ki je predavatelj na Vinarski šoli v Bad Kreunachu. Inž. Zvonko Klemenčič iz TPO pa je predstavilo njihove razvojne programe.

Zanimanje za izdelke Tovarne polnilne opreme je bilo ves čas sejma veliko, kar dokazuje, da je bila njihova preusmeritev od izdelovanja strojev z veliko zmogljivostjo k manjšim pravilna. Na ljubljanskem sejmu so se predstavili s tremi novostmi: linijo za manjše količine (za potrebe manjšega podjetja, od 2 do 7 tisoč steklenic na uro), z novim enakomernim vakuumskim polnilnim strojem za polnjenje steklenic z vinom, sokovi in olji (poenostavilo so čiščenje, kar je najpomembnejše) in s strojem za izpiranje plastenk. Slednji ni bil razstavljen, kljub temu pa so ga že prodali kupcu.

V prihodnje bo to prav gotovo najpomembnejši del njihovega proizvodnega programa.

LENDAVA

V Lendavi ponovno oživljajo vrtalno dejavnost

Lendavski naftarji so nekoč sloveli kot znani vrtalci, sredi šestdesetih let pa so s preusmeritvijo vrtalno dejavnost opustili. Danes smo spet priča oživljanju te dejavnosti pri sektorju raziskave nafte in plina. Sestavili so vrtalno garnituro za globoke vrtnice. Za gostinsko organizacijo Pohorje iz Maribora bodo že letos izvrtali 800 metrov globoko geotermalno vrtnico. Po vrtanju v Mariboru se nameravajo prijaviti na razpis za raziskovalni projekt Petrola iz Ljubljane in Ine Nafte Lendava. Slednja bosta namreč nadaljevala na tem območju raziskave nahajališč nafte in plina in morebitno gradnjo podzemeljskega skladišča plina. Oživljena vrtalna dejavnost je v tem kriznem času za kolektiv Nafte dobrodošla.

Jani D.

Nekaj smrdečega je v deželi...

Tudi novinarji smo se navadili, da nekako bolj slišimo na tisto uho, ki sliši vse nekako črno, kot pa ono, ki ujame kaj lepega. Mogoče je nekaj desetletij res moralo biti po časopisih vse samo lepo, razen dirigirano grdega, da si zdaj dajemo duška. In kar je pri vsej stvari dobro, je to, da je v življenju marsikaj lepšega kot po časopisih, saj drugače ne bi mogli vzdržati...

Lepo pa je bilo v Murski Soboti, ko so se vse zdrave sile združile v zahtevi, da je treba čimprej odpraviti neznosen smrad iz kafilerije, ki se po pomurskem središču širi že leta in leta. Ta ekološka problematika je zdramila vse zagovornike človekovega čistega okolja, ki so odgovornim naložili, da morajo v najkrajšem možnem času končati s sanacijo. Pri tem pa naj bi zaostrili odgovornost do večjih onesnaževalcev okolja, ki mora biti v

skladu z veljavnimi predpisi. To pomeni, da je treba odpadno vodo odvajati očiščeno do določene stopnje, ki ne bo povzročala neznosnega smrada. S to pobudo so skušali zeleni ljudi navaditi na

GLOSA

drugačno obnašanje, pri čemer so se zavzeli tudi za precejšnje povzemanje kazni kršilcem.

Skratka — pametni ljudje so prišli do pametne zamisli, ljudje pa spet potrdili, kar vedno znova dokazujejo. Nočejo biti samo tisti, ki nekaj sprejemajo, nočejo, da bi v njihovem imenu neke zgoraj odločali drugi in da bi bili samo množica, ki je — vendar je, kot da jih ni. Prebivalci blokov na Len-

davski sever namreč še vedno zapirajo okna in spuščajo rolete, da bi v stanovanja prišlo čim manj smrada iz bližnje kafilerije, kar je v poletnem času, ko so bile zunaj visoke temperature, sila nerodna reč. Kako dolgo bo še tako, se upravičeno sprašujejo. Zdi se, kot da je slišati glas vpijočega v puščavi...

Nesporo je, da ti ljudje nočejo biti vedno bolj kulisa na vsemogočih sestankih in dogovarjanjih, kjer se odloča tudi o njihovih zadevah. Želijo biti vedno bolj tam, kjer so lahko zares zraven. Ljudje torej so tu, le vrata jim je treba odpreti. Naj tako hočemo ali ne, to velja tudi za reševanje problemov ob širjenju neznosnega smrada iz soboške kafilerije. In to je le eden od žgočih problemov, ki mu še vedno nismo stopili dovolj trdno na prste!

Milan Jerše

SPOLZKA POT DEMOKRACIJE

Že od nekdaj je dobro znano, da je demokracija vladavina ljudstva. Ker pa vsi ljudje preprosto ne morejo sedeti v parlamentu ali kabinetu, kjer se sprejemajo najbolj odločilne poteze za vsestranski razvoj, se pač na svobodnih in tajnih volitvah odločajo za najprimernejše kandidate, ki bodo določeno obdobje (mandat) vladali namesto njih.

In ker vsi ljudje ne mislijo enako — če to želimo priznati ali ne — je seveda dobrodošlo večstrankarstvo in parlamentarna demokracija, kjer se neprestano krešijo različna mnenja. Sestavni del tega političnega dogajanja pa je seveda tudi opozicija, ki lahko na tak način nadzoruje delo demokratov.

Kako preproste, čeprav karikirano poenostavljene so te stvari, boste takoj pomislili. Prav zato, ker so v svojem bistvu tako preproste, delujejo v demokratičnem svetu že toliko let. Abece demokracije sestavljajo: svoboda mišljenja, svobodne volitve in svoboda tiska. Tu si polovičarstva tudi pri nas ne bi smeli privoščiti, saj gre za temeljne kam-

vedeti, da bistvo dogovorjene družbene igre, ki se ji pravi demokracija, ni to, čigavi bodo mediji, ampak predvsem to, da bodo nikogaršnji. To pa so lahko le, če so last vseh in če bi vsi, ki jih iz dneva v dan kupujejo (ali pa ne), berejo (ali pa ne), vsak dan znova potrjujejo. Vsak časopis je namreč vsak dan, izide, izpostavljen svojevrstnemu referendumu, v katerem je treba celo plačati (ceno časopisa), da lahko »glasuješ«. Nobenega člena sopisa ni mogoče razglasiti za objektivnega, vseslovesnega, nacionalnega... To lahko postane le sam — na trgu.

KOMENTAR

ne demokracije. Zato je razumljivo, da jih povsod v parlamentarnih demokracijah varujejo kot svetinjo; pa najsi gre za oblast, opozicijo ali volilce, ki vzpostavljajo nekakšen nadzor nad njimi.

Logično je seveda, da skuša vsaka vladajoča skupina ljudi to podobo nategniti na svoje kopito, ker tako najlažje prikrije svoje napake, išče opravičila in se v skrajnem primeru zavaruje pred nezaupnico, ki bi jo utegnili izreči volilci. Usledin starega načina razmišljanja se je namreč težko znebiti kar čez noč. Pa če to priznamo ali ne, ostaja nesporno, da se tudi v glavih novih ministrov kuje mišljenje, kako bi lahko po najlažji poti krotili javno mnenje. Po drugi strani pa je logično, da si hoče vpliv nad mediji pridobiti opozicija, ker potrebuje javnomnenjsko podporo za svoj skok v oblastniško sedlo. Pritiski so torej nekaj normalnega — in to z obeh strani. Če bi se zavedali, potem bi nujno morali

nja postal prevladujoč v glavih volitistih »poziciji« in onih v opoziciji, resnici na ljubo pa tudi v glavih nekaterih, ki so bili v hrovih medijev do včeraj apornost vajeni, da so avtomatično ni »pozicije«, bomo lahko s tem možno veliko hitreje in preostanka te abecede, ki se v no ni »splevala na površje« smo se z večinskim soglasjem volitvah odločili za demokracijo in tej odločitvi v prid spremeni že veliko zakonov, bomo zagovor morali z najširšim družbenim soglasjem po evropskih demokratičnih pravilih ukroju zakon o tisku. Le tako bomo na področju javnega obveščanja zagotovili demokratična pila igre — fair play za vse. To pila bistvo demokracije. Milan Jerše

Se vam zdi, da živite varno?

ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE

Če lahko mirnega srca obkrožite teh sedem točk, ste na dobri poti:

- 1** Vaša varnost so zavarovani in prihranki pred inflacijo.
- 2** Vsako leto se povečujejo.
- 3** Z vašim partnerjem si vzajemno zagotavljata varnost življenjskim skupnega življenja.
- 4** Ko se vam dobite dodatna miren začetek rodi otrok, sredstva za novega življenja.
- 5** Zagotovili ste šolanje sredstva za otrok.
- 6** Starost vas ne skrbi, da boste uživali varčevalne ker že danes veste, sadove razumne odločitve.
- 7** Tudi, če bo šlo kaj narobe, prebrodili z v življenju kdaj boste krizo manjšimi težavami.

Z izpolnitvijo zavarovalne police, Življenjskega zavarovanja pri Zavarovalnici Triglav z enim podpisom lahko izpolnite vseh zgornjih sedem točk.

zavarovalnica triglav

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

STUDIO NIT KOPER

Korak k racionalizaciji občinske uprave

V soboški občini so se lotili obsežnih nalog — od 211 zaposlenih ne bo ostal brez službe — Reorganizacija krajevnih uradov

O reorganizaciji upravnih služb govorimo že dlje časa, kar pa že, se zadeve na tem področju zadnje čase vendarle spreminjajo na bolje. Člani soboškega izvršnega sveta v novi sestavi so se v obdobju, ki ga je določila volna, vso resnostjo, zato tudi konkretni rezultati izostali. To pa ne pomeni, kot zagotavlja predsednik soboške občinske vlade Ivan Obal, da bo ostal kdo od 211 zaposlenih v občinski upravi brez službe. Pa čeprav je napovedana racionalizacija delovnega središča, pa tudi v drugih področjih, pa tudi v ljudskih obrambnih in varnostnih službah. Ugotavljajo namreč, da je v posameznih občinskih sekretariatih preostanek celotne manj ljudi, kot bi bilo možno po veljavnih zakonskih predpisih. Poleg tega se je letos upokojilo že deset delavcev občinskih služb, do konca leta pa računajo še na štirinajst.

V pristojnost občinskih upravnih organov sodi tudi opravljanje nalog v stanovanjskem gospodarstvu, predvsem stanovanjska politika, načrtovanje in določanje cen, pri čemer naj bi pomembno vlogo dobilo posebno javno podjetje za stanovanjsko gospodarstvo. Tudi občinski davčni službi ne predvidevajo večjih kadrovskih sprememb, saj ima 34 zaposlenih v oddelku za družbene prihodke dela in prejetih davkov. V prvi vrsti gre za izterjavo davkov od zasebnikov, predvsem od govev. K večji učinkovitosti upravnih organov pa naj bi pripomogla tudi temeljita reorganizacija krajevnih uradov na področju.

TRI ČETRT DELAVCEV V SVOBODNIH SINDIKATIH

Blizu 29 tisoč zaposlenih podpisalo pristopne izjave — Najvišji odstotek v soboški občini — Z akcijo nadaljujejo tudi septembra

Po podatkih, zbranih konec avgusta, se je v Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije doslej vključilo 28542 pomurskih delavcev ali približno 70 odstotkov od blizu 41 tisoč vseh zaposlenih v Pomurju. Najvišji odstotek je v soboški občini, kjer so v vrste svobodnih sindikatov pritegnili 14255 delavcev ali 71,3 odstotka vseh zaposlenih v gospodarstvu in družbenih dejavnostih. Pri tem je v vseh večjih delovnih organizacijah, kot so Mura, Belinka, Mesna industrija, Potrošnik in druge, več kot 80 odstotkov vseh zaposlenih vključenih v Zvezo svobodnih sindikatov. Po poletnih dopustih se zanimanje za vključevanje članstva znova povečuje, zato bodo z akcijo nadaljevali.

Kot so nam povedali, so v radgonski občini uspeli doslej vključiti v te sindikate okrog 5100 delavcev, kar pomeni okrog 70 odstotkov vseh zaposlenih. Edinole šoferji iz Avtoradgona so za zdaj vključeni v svoj sindikat s sedežem v Novi Gorici. Tudi v lenjavski občini je skoraj 70 odstot-

tkov delavcev vključenih v svobodnih sindikate, saj se zanje odločilo približno 5500 od 8050 zaposlenih v občini. Večina člene so vse večje delovne organizacije, v Ina Nafti pa je vključenih približno 10 odstotkov zaposlenih v sindikatu. Edinole v Kurtekovi podjetni so se še niso odločili, ali bodo pristopili. Tudi v občini je blizu 70 odstotkov delavcev vključenih v Zvezo svobodnih sindikatov. Z dosledno izpolnitvijo pristopnih izjav je vseh delavcev vključenih v Zvezo svobodnih sindikatov približno 70 odstotkov. Na tak odstotek prištevajo tudi v drugih treh pomurskih občinah. Milan Jerše

Prihodnje leto spet vonj preteklosti iz Bukovnice

Bukovnica in njena okolica skrivata v sebi veliko znamenj iz davne preteklosti. Že leta 1955 so tod evidentirali oolitsko naselbino iz mlajše kamene dobe. 1979. je bila ob arheološki topografiji ta naselbina tudi potrjena, 1987. pa se sistematično raziskali le-

do. Ze prihodnje leto bodo z raziskavami nadaljevali. Leta 1979 so območje Bukovnice povsem raziskali in odkrili sedem arheoloških ostankov. Omeniti velja Kot, Trebež, Duge njive, Obrže, Zelenica, Vlasnjek in Seča. Arheologom je veliko pomagala tudi domačin Martin Gyerek, ki živi v Bukovnici. V letu 1979 je vrsto let prinašal v pokrajinski muzej v Murski Soboti zlasti površinske najdbe, ki so kosi keramičnih predmetov in kamnito oro-

Ko so leta 1987 arheologi sistematično raziskovali le-

do. Ze prihodnje leto bodo z raziskavami nadaljevali. Leta 1979 so območje Bukovnice povsem raziskali in odkrili sedem arheoloških ostankov. Omeniti velja Kot, Trebež, Duge njive, Obrže, Zelenica, Vlasnjek in Seča. Arheologom je veliko pomagala tudi domačin Martin Gyerek, ki živi v Bukovnici. V letu 1979 je vrsto let prinašal v pokrajinski muzej v Murski Soboti zlasti površinske najdbe, ki so kosi keramičnih predmetov in kamnito oro-

Dela bodo nadaljevali že v drugi polovici prihodnjega leta, na območju Kota pa bo pri raziskovanju kak mesec. Ob tej priložnosti bo izšla tudi publikacija o delu v Bukovnici, ki jo avtorica bo vodja projekta Irena Šavel.

Arheologi Bukovnice so tu ostanki iz rimskega časa. To so antične gomile, ki so bile izdelane v sakralne namene in jih je na bukovni-

območju 6. Kot je po-

branko Kerman iz Po-

soboti, pa so arheologi pri raziskovanju odkrili tudi

naselbine iz srednje-

veka.

Lidija Kosi

Slovenski film med ustvarjalnostjo in politiko

Vpliv politike na umetnost se je v obdobju socialistične zgraditve nenehno uspešno izpopolnjeval. Umetnost je bila v službi politike v tolikšni meri, kolikor bi posamezno področje umetniškega ustvarjanja lahko vplivalo na zavest sprejemnikov umetnosti. Tudi slovenski film je bil žrtev politike, čeprav je bil tukaj vpliv v marsičem specifičen zaradi posebnosti filma kot zvrsti umetniškega ustvarjanja.

Slovenski filmski ustvarjalci so bili v vsej povojni zgodovini pred veliko dilemo: ali delati visokoumetniške filme ali filme, ki jih bodo gledalci prihajali gledati. Čas je zahteval, da prevlada prvo, kar je ustrezalo tako vladajoči politiki kot za množično javnost nerazumljenim umetnikom, pomembno je bilo le, da film krepil socialistično zavest. Tu se seveda postavi vprašanje, kako slovenski film krepil socialistično zavest, če ga nihče ne gleda. Preprosto: film zaradi svojih specifičnosti ni more delovati v propagandne namene, saj sam po sebi zahteva ustvarjalnost, iskanje in dviganje iz povprečja, pri tem pa take učinke ustvarja tudi pri

gledalcih. Zato je bilo za socialistični sistem psihičnega omejevanja najboljša, da filma ni, oziroma da je tak, da se ga čim manj gleda. In uspeh je bil popoln — posamezni slovenski film je zadnja leta gledalo nekaj več ljudi, kot jih je isti film posnelo. Tako je slovenska politika uspešno omejila slovenski film, ni pa mogla omejiti prihoda filmov iz zahodnih dežel, čeprav jih je razglašala za sovražno propagando, gnili kapitalizem in kič.

Posledica tega je, da Slovenci za noben slovenski film ne moremo trditi, da je zares dober, kar recimo Hrvati in Srbi lahko trdijo kar za nekaj svojih filmov. Dokaz, kako uspešna je bila politika pri kontroli umetnosti, je tudi dejstvo, da filmski delavci niso prihajali v konflikt z vladajočo politiko, vse so delali v natančnih okvirih dovoljenega. Za vsakim filmom je stal kdo iz politike, ki je odločal o scenarijih, dialogih in drugih pomembnih elementih filma, čeprav pogosto ni imel pojma o filmu. Med filmskimi delavci so kraljevali cinizem, zavist in neumnost, mi je pred nedavnim povedal eden, ki so ga onemogočali.

Posledica rezultatov takih razmer je, da je slovenski gledalec

poln predsodkov o slovenskem filmu. Sprašuje se, zakaj naj bi danes verjel časopisom, da je kak film dober, če so ga že tolikokrat v zgodovini naplahtali, da je uro in pol v temni kinodvorani žaloval za izgubljenim časom in denarjem, ki ga je dal za film.

V zadnjem obdobju so se filmski in drugi kulturni delavci končno zavedli, da imamo filme, ki jih je kulturna skupnost iz leta v leto pridno financirala, ki pa jih ni nihče gledal. Ugotovili so, da je nesmiselno delati filme, ki jih nihče ne gleda, zato so po dolgih razglabljanjih našli rešitev, ki so jo poimenovali »komunikativni film«. Problem je le, da ta hudič, komunikativni film, še vedno neče z nikomer komunicirati. Ob predvajanjih ostajajo kinodvorane prazne. Problem je najbrž v tem, da nihče ni natančno vedel, kaj naj bi bil ta komunikativni film. Vsi so si bili enotni le, da je to nekakšen čudež, ki bo povzročil, da se bodo Slovenci vrnili k slovenskemu filmu. Pred meseci je ljubljanska televizija pripravila retrospektivo slovenskega filma, ko smo imeli priložnost, da smo si ogledali filme, ki so nastali v zadnjih desetletjih. Mnogi ljubitelji filmov smo si bili ob gledanju enotni, da filmi povzro-

čajo v človeku občutek nemoči, žalosti in depresivnosti. In vendar so ti filmi odsev stvarnosti, naše povojne zgodovine. Seveda niso le imitacija življenja, prepolnega zlaganega idealiziranja, ampak tudi nadaljevanje tradicije izgubljene in razžaljene literature trpečega slovenskega naroda in človeka.

Opaziti je, da imajo nekateri filmi tudi pozitivne značilnosti, vendar kot celota ne funkcionirajo. Tako smo na primer gledali film Dediščina, ki ima lepo fotografijo, vendar je dramaturško razbit in preveč temačen. Krč je sicer družbeno angažiran, vendar razvlečen in brez filmskega ritma, poskus amerikanizacije življenja v našem filmu Remington pa je pokazal, da je policijski pregon na naših cestah, ki so nekoč vodile v socializem, naiven in dolgočasen.

Edini slovenski film zadnjih dveh desetletij, ki je gledalce pritegnil v kinodvorane, je bil Bečev To so gadi, a je bil zato razglašen za neumnega, naivnega, režiserju pa so onemogočili nadaljnje ustvarjanje. Imeli smo preveč uspešno politiko, da bi lahko delali gledane filme.

JOŽE GABOR

GALERIJA LENDAVA

DARKO BIRSA SE PREDSTAVLJA

V galeriji na lendavskem gradu so v petek odprli slikarsko razstavo akademskega slikarja Darka Birsa, rojenega v Lendavi, ki pa že nekaj časa živi in ustvarja v Ljubljani. Je tudi tajnik Društva likovnih umetnikov Slovenije.

Darko Birsa spada med mlade avtorje, ki ustvarja že vrsto let, še zlasti pa po končani likovni akademiji. Njegova dela so raznolika; med drugim upodablja simboliko in nevidni svet. Razstava domačine je kulturna oboževanje za Lendavčane in druge obiskovalce galerije na gradu. Umetnik bo svoja dela — po končani razstavi v Lendavi — prikazal še na razstavah na Madžarskem: v Lentiju, Nagykanizsi, Zalaegerszegu in Sombotelu.

Š. S.

Čebelica priletela v Križevce

Sredi minulega meseca je Vera Horn v križevskem čebelarskem domu odprla knjigarno Čebelica. Najbolj zadovoljni so bili kupci šolskih učbenikov, ki so bili nekaj dni pred začetkom šolskega leta brez knjig in šolskih potrebščin.

Prebivalci krajevnih skupnosti Križevci pri Ljutomeru, Veržetja in Bučkovec bodo v prihodnje knjige, šolske potrebščine in pisarniški material lahko kupovali bližje kot doslej, ko so morali v Ljutomersko knjigarno. V Čebelici v Križevcih so tik pred začetkom novega šolskega leta »na hitro« prodali vse šolske knjige, ki so jih imeli. Resda jih je bilo bolj malo, ker si lastnica Vera Horn pač ni uspala delati zaloga za takoj na začetku poslovanja. Sicer pa so ljudje zadovoljni, da se je med zasebnimi prodajalnami pojavila tudi knjigarna. Različni priročniki, zlasti tisti za kmetovanje, sadjarstvo in vinogradništvo ljudem, ki se s temi dejavnostmi na deželi večinoma ukvarjajo, zelo prav pridejo.

Vera Horn ni imela večjih težav pri nabavi knjig in drugega materiala, saj so ji slovenske založbe precej pomagale, čeprav je naročala manjše količine knjig. V prihodnje bo poleg šolskih, otroških knjig in priročnikov ter šolskih potrebščin prodajala tudi

glasbila, več pisarniškega materiala, kristal in darila za različne priložnosti. Marskdo se v Čebelici ustavi po časopis, izbira pa lahko med Večerovimi — 7 D, Večer, Naš dom, Kaj, Najbolj pa kmetovalce zanima Kmečki glas.

Skrb za knjige in zanimanje zanje med ljudmi še ni kdo ve kako razvito, toda slutiti je, da se nam bližajo obetavnejši časi, ko

ne bomo tako na glas tarnali, da še za kruh nimamo denarja, kaj šele za knjige. Naj se te optimistične misli Vere Horn, ki se je pridružila tistim, ki se trudijo knjigo čim bolj približati ljudem, čim prej uresničijo.

Lidija Kosi

— Anica Rižnar —

35 let med knjigami

Dolgih 35 let dela je za njo. 35 polnih let v enem samem poklicu, ki si ga je izbrala kot mlado dekle, ko je soboško knjižničarstvo ubiralo šele svoje prve korake. Z njim je ubirala svoje prve poklicne korake tudi sama.

Vse njeno življenje — od takrat, ko je začela delo knjižničarke v Murski Soboti, pa do danes — je bilo tesno povezano z njim. Poklic knjižničarja ni bil pri nas nikoli postlan z rožicami. Slabe delovne razmere, posebno prostorske, predvsem pa katastrofalno nizki osebnih dohodki delavcev v kulturi nasploh so najbolj prizadeli tiste, ki zdaj odhajajo v pokoj.

Anica Rižnar je med temi. A je edina, ki je v soboški knjižnici, vztrajala do konca. Vzdržala je vse neštete selitve, preureditve, spremembe v soboški knjižnici. Malokdo bi v takem poklicu v takih delovnih razmerah vzdržal tako dolgo.

Anica Rižnar je ostala. Živeti in delati med knjigami policami, ko je bilo treba iz dneva v dan skrbno in ljubeče ravnati s knjigo, jo negovati na vse načine, se pri neodgovornih bralcih truditi, da knjiga ponovno pride na knjižno polico — in jo ne navsezadnje tudi prebrati! — vse to in še marsikaj drugega je bilo 35 let vsakodnevno opravilo Anice Rižnar.

Da je to zmogla, je bila potrebna ne le ogromna delovna energija, pač pa predvsem velika ljubezen do knjig. Marsikatera knjiga bi se izgubila iz soboške knjižnice, če ne bi bilo njene uporne, včasih celo napak razumljene zavzetosti, »strogosti«, ko je šlo za knjigo, ki jo je sposodila, svetovala, priporo-

čala ali jo na željo poiskala med tisočimi knjigami. Kdor živi in dela 35 let v eni knjižnici, prav gotovo pozna ne le vsako knjigo, ampak tudi vsak njen list.

Z Anico Rižnar sem se prvič srečala pred točno 35 leti kot mlada gimnazijka, ki je prvič prišla z dežele v mesto. V tistih časih ni bilo televizije, še radia pogosto ne, zato pa smo brali, veliko brali. In veliko hodili v knjižnico. In se tako iz dneva v dan srečevali z Anico Rižnar. Nekoč, v tistih mojih gimnazijskih letih, je soboška knjižnica poslovala v stavbi, ki danes ne stoji več. Knjižnica nam je bila takrat pogosto tudi zatočišče oh slabem vremenu, ko smo čakali na avtobuse. Vsako knjigo, ki smo jo takrat še nezreli mladi ljudje zaprosili, je Anica Rižnar v trenutku našla. Pa naj je šlo za Dostojevskega, Balzaca, Shakespeara in mnoge druge. In vselej nam je znala tudi kaj povedati o knjigi, kar nam je pogosto pomagalo pri izpitih, maturi in poznejšem študiju.

Takrat še slutiti nisem, da bom nekoč postala njena sodelavka in v marsičem tudi njena učenka. V letih, ko so nekateri učitelji bežali iz naporenega prosvetnega poklica v knjižničarstvo, seveda z dodatnim študijem, se mnogim še sanjalo ni, da gredo v še težji poklic. Predvsem pa v slabše plačan. Moje triletno službovanje v soboški knjižnici mi je ostalo sicer v lepem spominu, a hkrati povezano z neugodnim občutkom, da diplome — take ali drugačne — niso dovolj za dovolj profesionalno iznajdljivost med tisočimi knjigami.

Zato sem mnogokrat občudovala, s kakšno lahkoto, samozavestjo, poznavanjem knjig, katalogov in še marsičem Anica Rižnar opravlja svoje delo. Tam je bila tako rekoč doma. Knjižnice imajo svoj ritem dela in le-ta je izredno zahteven, precizen do skrajnosti. Bralci, ki vsak dan prihajajo v knjižnico, o tem sploh nimajo predstave. Anica Rižnar bi o tem vedela povedati mnogo več kot jaz. Svoje poslanstvo je opravljala več kot vestno in odgovorno.

Anica Rižnar je knjige s svojo vestnostjo in osebno zavzetostjo ohranila za mnoge starejše, mlajše, najmlajše — za mnoge še nerodene bralce, ki morda ne vedo in morda nikoli ne bodo vedeli, kolikokrat jih je ljubeče in skrbno jemala v roke, opremljala, lepila vsak raztrgan list. Čuvala jih je, kot da bi bile njene. Pa ne le tisoč, ampak nekaj tisoč. To je ena njenih največjih zaslug. Ni vsak rojen za knjižničarja. Anica Rižnar je bila.

Marija Horvat

kulturni koledar

PRIREDITVE

MURSKA SOBOTA — V petek, 14. septembra, bodo v baročnem salonu soboškega gradu predstavili novo revijo za kulturo, ki ima naslov SEPARATIO. Izdajateljski odbor, ki je v okviru soboške ZKO in Književne mladine, izhaja iz dejstva, da je v domačem okolju dovolj duhovne energije in da je potrebno še bolj združiti in varovati senzibilnost ženskega znaka reke Mure in trmoglavosti ter vztrajnosti Goriškega kot drugo skrajnost. Vse to bo povezano in združeno v SEPARATIOU.

SEPARATIO

razstave

DRUGA SOBOTA — V galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec je odprta razstava likovnih del slikarja Nandeta Vidmarja. Gre za 145 risb, grafik in akvarelov, ki so nastali med obema vojnama. Pričujoča razstava je tako skromna oddolžitev galerije avtorju, ki ji je za stalno zbirko poklonil 107 del. Razstava je v tej obliki postavljena prvič.

MURSKA SOBOTA — V galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec pa je odprta tudi razstava Stare knjige iz Sombotela, ki jo posreduje županijska knjižnica Berzsényi Daniel iz Sombotela.

LJUTOMER — V galeriji Antete Trstenjak je na ogled razstava iz stalne galerijske zbirke in slik udeležencev likovnih kolonij.

LENDAVA — V muzejskih prostorih je na ogled razstava o bronastodobni naselbini Oloris.

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin so na ogled akvareli avstrijske umetnice Therese Raab Pammer.

MURSKA SOBOTA — V pokrajinskem muzeju je na ogled razstava stalnih muzejskih zbirk.

Y KOLOŠEVEM OBJEKTIVU

ZDROVSKO POKOPALIŠČE — Spomenikov, ki jih je na židovskem pokopališču v Murski Soboti postavil Jure Kološa-Kološ, ni več. Večina so jih prodali, da so lahko počivališče rodu, ki ga je kanil Hitler. Uredili so takšno, kakršno je zdaj: zelenica s spominsko ploščo. Ta priča o pokojnih, v glavnem imenitnih, ki se nikoli niso vrnili s poti v taborišče, ter drugih, ki so živeli in umrli v naših krajih. Posamezni spomenikov torej ni več, znamenje njihove smrti je skromno, več ga je v spominih ljudi, ki niso pozabili. Včasih, ko z združitvijo Nemčij spet dvigajo glave nacisti oziroma neonacionalisti, pa bi bilo gotovo potrebno večje znamenje kot pomnik, da se zgodovina ne bi ponavljala in ljudem ne bi bilo treba množično spominjati samo zato, ker so takšnega in ne drugačnega rodu. Do katerega so bili ljudje iz različnih (tudi pri-

stojnih) razlogov manj tolerantni, kot bi lahko bili. B. Bavčar

FOTORAPORT IZ ZALE

Sveti Hubert ponovno v loviščih

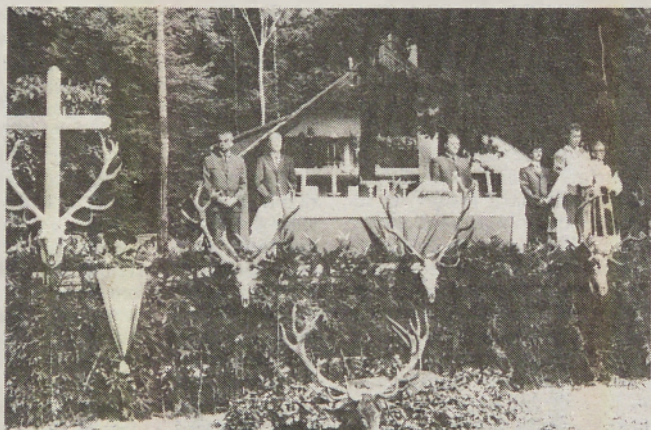
Leto se je prevesilo in poletje se je približalo svojemu koncu. To je tisti čas, ko človek resneje pomisli na tegobe, ki mu jih bo prinesla zima. To je čas, ko plovci polja, vinogradi in gozda dozorevajo in pameten človek jih pobira. V ta čas je civiliziran človek umestil tudi začetek lovske sezone.

V Zalski županiji na Madžarskem so začetek sezone naredili po starem: slavnostno, kulturno in poučno. V krščanskih deželah Evrope že od petnajstega stoletja slavijo sv. Huberta kot zaščitnika lovcev in konjenikov. Na začetkih lovnih sezon mašujejo v njegovo čast, to pa naj bi preprečilo brezobzirni lov in nasilje nad naravo. Obred, ki je gotovo imel na svojem začetku predvsem cerkveni pomen, se je sčasoma vsebinsko obogatil, zdaj — oživilen po skoraj pol stoletja ideoloških zapor — pa dobiva tudi poučen vidik, ki mu ga ne rekuje ohranjanje zdravega človekovega okolja.

Lovska organizacija Zalske županije je začetek letošnje lovske sezone proslavila v prijazni dolini med gozdovi vzhoda od Baka. To območje je izredno bogato z veliko divjadjo, zlasti tamkajšnji jeleni so po kakovosti v vrhu svetovnih trofej.

Jože Šabjan

Zalski jeleni sodijo med vrhunske. Tale je padel kot žrtev začetka lovske sezone.

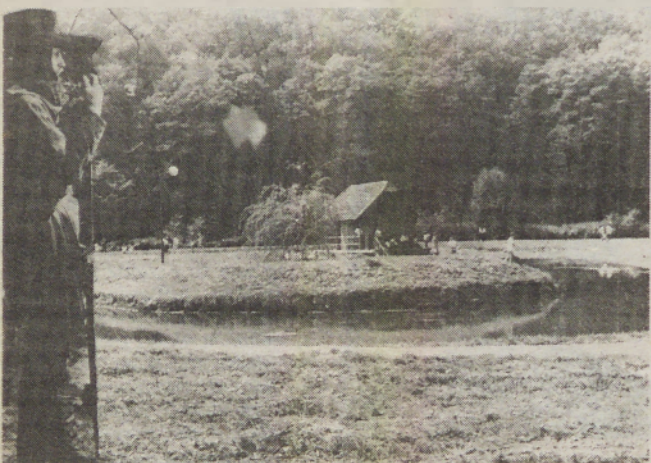
Mašo sv. Huberta je odpel duhovnik, ki je tudi lovec. Oltar so napravili kar na robu gozda. Spodaj pred odrom je jelen, ki so ga uplenili noč pred slavnostnim začetkom lovske sezone. Grof Hubert je v mladosti uplenil belega jelena na noč velikega petka. Še predno je izdihnil, mu je jelen s človeškim glasom očital svojo smrt; grof je zato odšel v samostan in postal svetnik.

Pomurski lovski rogisti so bili poleg avstrijskih gostje pri lovski maši. Gotovo je to tudi priznanje za njihovo uspešno delo, pa tudi priznanje lovski organizaciji, ki podpira kulturo v svojih vrstah.

Srednjeveški lovec z roba jase opazuje, ali se bo prikazala divjad? Ne, le poučen pogled za »običajne« udeležence lovske maše v zgodovino lova. To pa je tudi dolina z jezercem, kjer je poleg maše bilo mogoče videti lov s sokoli, z loki, delo lovskega psarja in — veliko sejmarjev. Prodajali so vse, kar ima vsaj malo zveze z lovom in naravo: od psarja do najsodobnejših strelnih naprav.

Benedikt rekorder po številu telefonov na gospodinjstvo

V krajevni skupnosti Benedikt so v zadnjih letih namenili veliko pozornosti razvoju telefonije. Čeprav v začetku niso pričakovali takih uspehov, se danes ponašajo z nenavadnim rekordom. Kot nam je povedal tajnik KS Benedikt Milan Gumzar, so kot krajevna skupnost postali prvi po številu telefonov v gospodinjstvih v občini in republiki. Z vključitvijo dodatnih zmogljivosti telefonske centrale v Benedikt, dobili bodo še 50 priključkov, bo imelo v krajevni skupnosti telefon 92 odstotkov gospodinjstev. Tako gostoto telefonskega omrežja so dosegli z načrtnim vlaganjem v razvoj telefonije, saj so telefon napeljali v najbolj oddaljene kraje krajevske skupnosti. Nekaj priključkov so odstopili tudi obmejnim krajem, ki mejijo na njihovo krajevno skupnost.

Sredstva za razširitev so večinoma prispevali uporabniki sami. Pri napeljavi glavnih telefonskih linij do posameznih naselij pa so krajsani opravili veliko prostovoljnega dela. Zasluga za tako uspešno akcijo napeljave telefona v vsako hišo, tako se je akcija glasila, gre tudi marljivemu in podjetnemu tajniku krajevske skupnosti Milanu Gamzertju, ki se zavzema za napredek kraja. Gotovo pa je, da v kraju še marsikaj pogrešajo, saj so bili dolgo na repu razvitosti v občini Lenart.

Ludvik Kramberger

Jesen se naglo bliža in naši vrli Pomurci že pridno pospravljajo jesenske pridelke. Trgatev, ko bodo brači zapeli svojo pesem in ko se bo cedit sladki mošt, je tik pred durmi. Znanilci bratove oziroma razganjalci vrabcev in škorcev pa so tudi klopotci, ki že naznanjajo bližnjo bratvo. Eden izmed izdelovalcev klopotcev je tudi Jožef Balajc iz Lipe. Doslej je že izdelal niz klopotcev, letos tri, katerih vetrnica meri 130 cm. S to domačo obrtjo se Jožef ukvarja že nekaj desetletij. Pravi, da klopotce izdeluje predvsem ročno v prostem času, kajti nekaj več časa potrebuje za delo na majhni kmetiji. Za izdelavo klopotcev uporablja Jožef Balajc bukev in vrbo.

Besedilo in foto: J., Ž.

BILI SMO NA MORJU

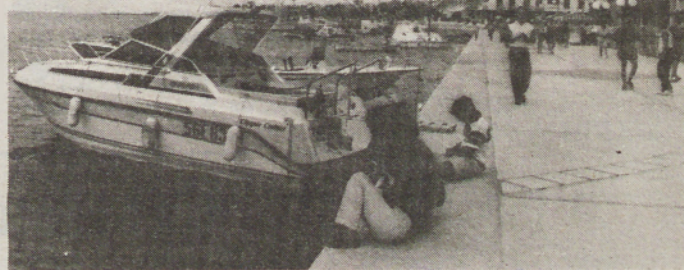
Čeprav je dopust tudi v poznem poletju lahko prijetno doživetje, večina vendarle hoče (ali mora) preživeti tistih običajnih 19 dni v juliju ali avgustu. Še vedno je dopust na morju najbolj privlačna oblika, to pa tudi zato, ker mnogi, ki drviijo tja, še niso dopustovali drugače, recimo v gorah. Ljudje torej žele na dopust predvsem na našem Jadranu in mnogi izmed njih se čez leto marsikomu odpovedujejo, samo da bi lahko potem šli na morje.

»Ah, na morju si bil? Ti lahko, ko pa imaš dobro plačo!«

Taka vprašanja (ali pripombe) marsikdo, ki je bil na morju, pogosto sliši od tistih, ki so ostali doma. Zdi se, da so neupravičeno zbadljiva, kajti dandanašnji na morje ne hodijo samo »milionarji« (do nedavna smo to bili

TRAJEKT — Jadransko morje je najbolj čisto okrog otokov. Če hočeš do otokov, se moraš peljati s trajektom. Sredi največje turistične sezone je treba na prevoz čakati v koloni vozil po nekaj ur. In ko trajekt končno priplovi na otok, je neprijetnost pozabljena.

BOGATAŠI — Tako kot v vsakdanjem življenju je tudi z dopustniki: eni imajo zgolj za vsakdanje potrebe (hrana, oblačila ...), drugi pa živijo na veliki nogi. Tako je vse več tistih, ki pripeljejo na morje svoje jadrnice in se z njimi vozijo na odprtem morju.

vsi!), ampak tudi ljudje, ki imajo malo denarja, recimo dijaki in študentje. Pri nas pa je dokaj razvit tako imenovani delavski turizem, torej počitnikovanje v sindikalnih letoviščih, od katerih je najbolj razvita Monsena v Rovinju. No, naša podjetja pa imajo počitniške prikolice še marsikje drugod, recimo v Zatonu, Novalji ...

Novalja! Vaš poročevalec je letos dopustoval (tokrat že drugo leto) v avtokampu Straško v Novalji na otoku Pagu. To je bilo sredi avgusta, ko je bila najhujša vročina. Pa ne le na morju, ampak tudi doma v Pomurju. Gre za avtokamp, v katerem letujejo predvsem Slovenci, pa so tako v njem tudi počitniške prikolice Mure, Varstroja, Pomurskega zdravstvenega centra, Bliska ...

»Koliko pa si potrošil na morju?«

To vprašanje postavljajo tisti, ki še niso bili na morju, ker da nimajo časa (sredi žetve kmet že ne bo šel na morje!) ali pa se boje, da bo šlo fuč celo premoženje. Pa ni tako hudo! Bencin za avto je pomembna postavka, a kaj, ko pa se vozimo tudi doma. Brez hrane ne moreš biti ne doma ne na morju. No, ja, nekaj priboljškov si že privoščiš, v glavnem pa ješ tisto, kar pripravi

domača kuhinja. Neumno se ti pač zdi, da bi hodil jest v restavracijo, če pa lahko ceneje použiješ toliko, kar pripravi žena.

Na dopustovanju pa je vsekakor velik izdelek denar za pijačo. Pa ne za pijančevanje, ampak za povsem normalno »srkanje«, zlasti piva. Samo kopanje v slani vodi je namreč premalo! Potem so tu izdatki za časopise in revije. Velika večina dopustnikov namreč tudi v tistih desetih dneh ne more brez novic in veliko je takih,

PLAŽA — So ljudje, ki dopust na morju vzamejo preveč resno in na plaži vodijo, sočni pripeki navkljub, dnevno tudi po 10 ur. Nekoliko drugje je z avtomobili, ki so bolj nemirni, kot recimo tale dekleta, ki so na plaži avtokampa Straško po hajkovali.

Tekst in foto: Š. Sobčan

PODRTIJA KAZI OKOLICO

V predmestju Gornje Radgone iz smeri Maribora že tri leta sameva podrtja, ki kazi okolico in lep videz tega obmejnega mesta. Podrtja je tik ob cesti L. reda, kar moti tudi turiste in je last zdomca, ki ne dobi uporabnega gradbenega dovoljenja menda za gostinski lokal. Opeko ima že pripravljeno. Vsekakor je že skrajni čas, da na SO Gornja Radgona uredijo to neprijetno zadevo.

Jože Kaučič

ZNANILCI BRATVE

Kratkohlačniki so med počitnicami marsikatero uspešno. Mački na posmetku, ki smo ga naredili v Mali Polani (Marekovec), sta stari pet mesecev. Kar dosti potrpežljivosti je bilo treba, da so ju vpregli. Ko smo naredili posnetek, je hrove hura kriza v Zlatu. Če bo nas zajela energijska kriza, bodo takšne vprege morda prišle še prav. Besedilo in fotografije: J. Ž.

Ponovno odkritje Pompejev

V New Yorku se bosta ob otvoritvi razstave z naslovom Ponovno odkritje Pompejev srečala arheologija in računalništvo. Na ogled bo približno 200 antičnih dragocenosti, med njimi dostojen predmet iz zlata, bron in marmora, ki bodo posredovali obsežno podobo vsakdanjega življenja v mestu, ki ga je leta 79 našega štetja zalila lava iz bruhajočega Vezuva. Vrh tega bosta razstavljena tudi s freskami poslikan prostor in iz mozaikov oblikovan nimfje. Pri tem bo predstavljen tudi pomen informatike za arheologijo, kajti strokovnjaki so freske in mozaike rekonstruirali z računalnikom. Razstava bo na ogled od 12. julija do 15. septembra.

Stolp v Pisi bo še zaprt

Poševnega stolpa v Pisi, ki so ga zaradi nujnih popravil zaprli, še niso začeli obnavljati. Mestne oblasti so od ministrstva za kulturo in javna dela v Rimu, zahtevale, naj določi natančen datum začetka obnovitvenih del. Stolp je zdaj glede na navpično os nagnjen za 5 metrov. Nagibati se je začel že deset let potem, ko so položili temeljni kamen (leta 1173). Strokovnjaki napovedujejo, da se bo stolp, ki se v enem letu nagne za milimeter, podrl čez 150 let, seveda če ne bo prej nepredvidenih premikov tal.

MAJHEN, MANJŠI...

V ogorčeni tehnološki tekmi, katere cilj je v čedalje manjših čipih shraniti čim več podatkov, je spet v ospredju japonski koncern Hitachi je razvil miniaturne spominski čip, ki je komajda večji od nohta. V višino meri 9,74 milimetra, v dolžino pa 20,28 milimetra. Sestavljen je iz 140 milijonov veznih elementov, shrani pa lahko 64 milijonov bitov informacij, to je približno 512 časopisnih strani. Porabi izredno malo energije. Napaja ga 1,5-voltna baterija. Čeprav bo od prototipa pa do komercialne, serijske izdelave minilo vsaj pet let, so Hitachijevi strokovnjaki prepričani, da bo utrl pot majhnim računalnikom, omogočil pa bo tudi izdelavo zelo majhnih magnetofonov, ki si bodo brez traku lahko zapomnili eno uro trajajoče govorjeno besedilo.

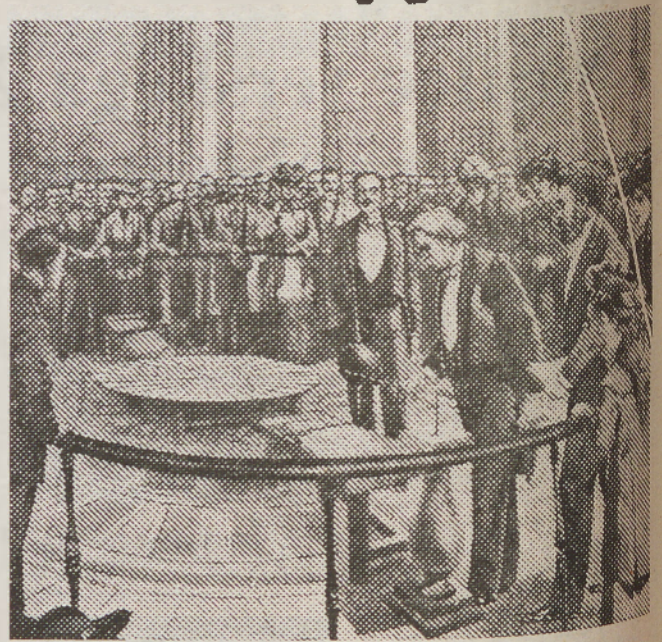
PERSONA INGRATA

Nekdanji simbol razvrat, razkošja, svobodne ljubezni in golote — francosko letovišče Saint Tropez se poslavlja od sloga, s katerim si je naredilo sloves. Mestna uprava je namreč odločila, da je treba mestu, ki je od 50. let in iz zivalne BB izgubilo veliko svojega sijaja, vrniti spodobnost. Prvo, kar namerava storiti, je pregnati nage z vseh mestnih plaž. Tam so bile v prejšnjih letih prepovedane le nekatere, zdaj pa je golota nezaželena na vseh javnih plažah, brez izjeme. Nove predpise so sprejeli v skrbni »varnosti, čistosti, spoštovanju morale in svobodo soljudi«, 75 frankov kazni pa bodo čuvarji reda zaračunavali kršilec kar na kraju samem.

Saharov pred Leninom

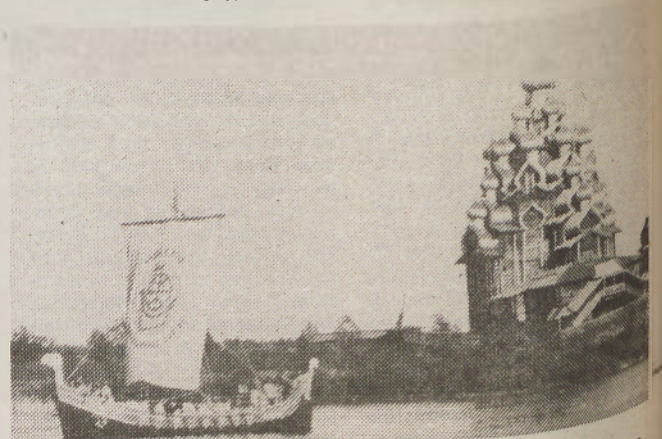
Andrej Saharov, decembra lani umrl sovjetski fizik, bорец za človekove pravice in Nobelov nagrajenec za mir, je med Moskovčani bolj priljubljen kot Lenin. Raziskavo je opravil moskovski raziskovalni inštitut, ki je sestavil seznam enajstih vidnih sovjetskih političnih osebnosti. Priljubljenost so izmerili kar s šolskimi ocenami: od pet (odlično) do ena (nezadostno). Na tretjem mestu za Saharovom in Leninom je reformator Gorbačov, ki je dobil oceno 3,87, sledi pa mu radikalni leningrajski poslanec Anatolij Zobčak (3,82). Na zadnjem mestu po priljubljenosti sta Stalin (2,13) in konzervativni član politbiroja Jegor Ligačov (2,03).

Foucault in njegovo nihalo

Bilo je leta 1851, ko je francoski fizik Léon Foucault (1819–1868) obesil pod obok Panteona 28 kilogramov težko nihalo in dokazal vrtenje Zemlje. Danes lahko ta njegov poskus ponovimo na francoskem državem konservatoriju za umetnost in obrt pod obokom Saint-Martin-Des-Champs, kjer je nihalo pritrjeno nad pozlačenimi zemljepisnimi stropi. Tu se začne in konča drugi roman Umberta Eca in od tod njegov naslednji. Pisatelj si je celo priskrbel »Foucaultovo nihalo«, ki pa visi na precej krajšem kablu kot tisto na Panteonu, ki je merilo 67 metrov. drži, da je tudi fizik sam imel v kleti pariškega hotela posnetek svojega poskusa. Na sliki je javni poskus s Foucaultovim nihalom v Panteonu, ilustracija, ki je leta 1902 izšla v Le Petit Parisien.

ZLATI VEK

V Karelski avtonomni republiki v Sovjetski zvezi, ki na prehodu meji na Finsko in na severovzhodu na Belo morje in je povezana z jezeri, so pred kratkim organizirali zanimivo odpravo s naslovom Zlati vek. Z ladjami, ki so natančen posnetek starih ruskih lesenih ladij, bodo odpлови vse do Izraela in Egipta. V ozadju fotografije je muzej stare ruske lesene arhitekture na otoku Kiži v Oneškem jezeru.

KROMPIR REKORDER

Pri izkopavanju krompirja so na njivi Skodnikovih v Petanjcih odkopali tudi ta lep primerek. Krompir je tehtal 1,45 kg, v rokah ga drži mladi Matej. Frku

PRVI FESTIVAL ROMSKE KULTURE

Z gala koncertom v Marijini dolini blizu Brna na Moravskem se je končal prvi svetovni festival romske kulture. Trajal je dva dni, pripravila pa sta ga gibanje imenovano Pobuda romskih državljanov, in agencija Rom-fest. Ves čas festivala se ni zgodila niti ena neprijetnost in varuhom reda ni bilo treba posredovati. To je pomembno, če upoštevamo pogoste izpade rasne nestrpnosti na veliko manjših tovrstnih shodih.

Festival pa ni vzbudil kdo ve kakšnega zanimanja. Na vseh prireditvah skupaj ni bilo več kot 20.000 gledalcev.

Žilava birokracija

Spremembe na Češkem in Slovaškem birokraciji očitno niso prišle do živega. Praški mladinski časopis je pred kratkim ponatisnil uradno poizvedbo, naslovljeno na policijske oblasti mestnega okraja Praga 2. V njej povprašujejo po nekem gospodu Václavu Havlu, ki se je rodil 5. oktobra 1936. Uradnik iz pravosodnega ministrstva gospoda Havla strogo okreca, češ da pristojnim oblastem ni sporočil svojega novega naslova ali novega delovnega mesta. Država ima do njega še določene terjatve. Uradnik ministrstva očitno ne ve, da je Havel pred njim »pobegnil« na Hradčane.

Ariano je ustavila cunja

Tednik Journal Dimanche poroča, da okvare na evropski raketi Ariane ni povzročila sabotaža, ampak navadna krpa, ki so jo našli v eni od cevi. Raketa je eksplodirala ob izstrelitvi 23. februarja letos v Francoski Gvajani. V močvirjih Gvajane so našli cev in v njej krpo, ki jo je pozabil mehanik, ki je sodeloval pri izdelavi rakete v Parizu. Priznal je, da je krpo potisnil v cev, da manjši deli motorja ne bi padli iz nje. Krpe, ki je povzročila za 588 milijonov dolarjev škodo, pri poznejših pregledih niso našli. V prihodnje bodo vse cevi v raketah, ki jih izdeluje Evropska vesoljska agencija, pregledali z endoskopom.

PO KOLUMBOVI POTI

Nina, Pinta in Santa Maria, ki so po besedah španskega ministra Luisa Yaneza poleg Noetove barke najslavnejše ladje na svetu, so spet razpele jadra. Povod za to je bila 498. obletnica začetka desettedenskega potovanja Kristofa Kolumba iz španskega pristanišča Palos de la Frontera čez Atlantik. Ladje so najprej štiri mesece obiskovale španska pristanišča, zdaj pa naj bi odjadrle čez Atlantik, obiskale 50 ameriških pristanišč, nato pa 12. oktobra 1992 prispele v Santo Domingo, kjer je pred 500 leti pristal Kristof Kolumb.

Ladje so izdelali v okviru programa praznovanja te obletnice. Danes le še malo zgodovinarjev zatrjuje, da je Kolumb prvi odkril Ameriko. Vikinški pomorščak Leif Ericson je še 500 let prej vodil verjetno prvo evropsko odpravo na severnoameriško celi-

no. Španci, da ne govorimo o Italijanih, pa še vedno zagovarjajo, da je Ameriko odkril Kristof Kolumb. Španski pomorski inženirji so porabili sedem let za načrtovanje in rekonstrukcijo ladij. Vse to so financirali zasebni darovalci, ki so zbrali približno 11 milijonov dolarjev.

»Morali smo proučiti na stotine zgodovinskih dokumentov, pisem in slik, preden smo se dokopali do, po našem prepričanju, najnatančnejše rekonstrukcije ladij,« pravi Ignacio Fernandez Vial, ki je vodil izdelavo ladij. »Vse skupaj je bilo bolj podobno pomorski arheologiji.«

Natančne načrte je izdelal kapitan Jose Luis Lopez Martinez, pomorski inženir, modele pa so preskusili v hidrodinamičnem poskusnem centru v Madridu. Za izdelavo ladij so pridobili najboljšje mojstre tesarje v državi. Šestindvajset metrov dolgo Santa Maria so zgradili v Barceloni (stroški izdelave so znašali 2 milijona dolarjev), enaindvajsetmetrsko Nino v Cartageni (1,4 milijona dolarjev) in dvaindvajsetmetrsko Pinto v Isli Cristini (1,45 milijona dolarjev). Ladje so izdelali iz hrastovine in se pri tem kar najbolj skušali držati izvirnega postopka gradnje, čeprav so pri tem uporabljali moderna orodja, da bi s tem zmanjšali stroške.

Kolumbova posadka na Santa Marii je štela 38 moških, na drugih dveh ladjah pa 27 in 28, na posnetih ladjah pa bo po 10 mož manj. Posadke bodo sestavljali španski pomorski oficirji in izkušeni amaterji: odvetniki, arhitekti, farmacevti, študenti in ribiči, ki so jih izbrali izmed 200 kandidatov. Za razliko od Kolumbovih mornarjev bodo imeli stranišča, hrano pa jim bodo pripravljali pravi kuharji. Vendar pa bo potovanje vseeno težko. Nekateri mornarji bodo morali spat na krovu. Za dvigovanje glavnega jadra na Santa Marii je potrebnih 18 moških, kar 20 mož pa potrebuje dvajset minut, da na krov dvigne 644 kilogramov težko sidro.

»Učili se bomo med vožnjo,« pravi kapitan Santiago Bolibar Pineiro. Preden bodo Nina, in Santa Maria končale svoje zgodovinsko potovanje, bodo preplele 38.000 morskih milj, kar je skoraj dvakratni obseg Zemlje in razdalja, ki je daleč presegala tudi najbolj drzne Kolumbove sanje.

TORBICE IZ LOSOSA

Ker je bilo Angležema Neilu Robsonu in Keithu Taylorju iz centra za predelavo lososa v kraju Newcastle Upon Tyne žal vsak teden odvreči šest ton prekajenih lososovih kož, sta med tuhtanjem, kako bi jih bilo mogoče koristno uporabiti, ugotovila, da kože med postopkom prekajenja z aromatičnim kadilom iz hrastovih sodov, ki so bili pred tem uporabljeni za staranje škotskega viskija, postane neverjetno odporna. Povezala sta se s Škodom Royom Brownom, ki je že prej razvil metodo za strojenje lososove kože, in posrečilo se jim je, da so pridobili neizmerno nežno in hkrati obstojno kožo, ki bi utegnila uspešno nadomestiti krokodiljo pri izdelavi torbic in drugih modnih dodatkov v visoki modi. Morda bodo krokodili prav kmalu bolj mirno spali.

Zamislite si Beleka, ka vozi lokomotivo na cugi. Zadnjo postajo ma v soboti, stanuje pa pou kilometra daleč, pa se sigdar, gda gupela v soboto, z lokomotivo odpela po sobotni ulicaj domov, se doma najej, odpočinč, pa se gda po ulicaj odpela na železniško postajo s ten, ka go gouti esče kakšne najlaše po ulicaj gor zeme, pa te pela po rednoj progi, go sinjaj dale. No, tak delata tidi dva avtobusna fofera. Pipelata se po rednoj avtobusnoj progi po asfalti do končne postaje, te se pa pelata po neasfaltiranoj, sodratnoj cesti v ves na svoj dom, pa tou večkrat na den. Sovasčani njima ra oničavaneje ceste glij ne pleskajo, njeva pa gvarita, ka naj se čemerifo ravolo gráb, pa gvarja, kak se ččjo, njima, ka miče nika nemre, pa dale avtobusi gor pa dol po brejgi. Gorički pordjav Dčau.

TURISTIČNO GOSTINSKO PODJETJE

Solar tours

LENDAVA, d.o.o., Partizanska 14

VAS VABI NA ODDIH V MADŽARSKA TERMALNA ZDRAVILIŠČA

HEVIZ — svetovno znano zdravilišče z največjim evropskim jezerom s toplo vodo — 34° C.

in ZALAKAROS

z organiziranim prevozom od 29. sept. do 6. okt. in od 6. okt. do 13. okt.

7 dni — polpenzion in prevoz v ZALAKAROSU od 1.550 din

7 dni — polpenzion in prevoz v HEVIZU (kat. B) 2.140 din

Skupino ves čas bivanja v zdraviliščih spremlja vodnik z znanjem madžarskega jezika.

Obenem vas vabimo z organiziranim prevozom v RABAC od 29. sept. do 6. okt.

7 dni — polni penzion v hotelu kat. B in prevozom že od 1420 din

INFORMACIJE IN REZERVACIJE V TURISTIČNI AGENCIJI SOLARTO

URS LENDAVA, PARTIZANSKA 14, tel. 36 088

LO-JACK VARUJE VAŠ AVTO

Gre za napravo, nekakšen radijski oddajnik, imenovano lo-jack, ki jo je razvila firma Needham v ameriški državi Massachusetts. To je mogoče vgraditi na kakih trideset različnih mest v avtomobilu tako, da je ob bežnem pregledu res ni kar tako lahko odkriti. Drugi neodhodni del te naprave je računalniško vodena sprejemna postaja, nameščena v policijskem avtomobilu, prek katere je lo-jack možno aktivirati.

Zadeva je na prvi pogled preprosta. Ko lastnik avtomobila, katerega štiti lo-jack, pogreši vozilo, to sporoči policiji, ki avtomobilsko identifikacijsko številko vnese v računalnik in s tem aktivira oddajnik signalov v lo-jacku. Če je avto znotraj približnega radija od 8 do 30 kilometrov, potem sprejemnik v policijskem avtomobilu zazna signale, in avtomobil je potem enostavno izslediti.

Seveda imajo skeptiki takoj

pomislike, češ tat lahko karkoli de iz dosega policijske sprejemne postaje ali pa v avtomobilu poišče oddajnik in ga odkrije, vendar so dosedanje izkušnje teke pomisleke ovirale. Če je policijska mreža dovolj gostota, se skoraj nemogoče izmuzne iz nje, do sedaj pa se tudi ne izmuzne, da bi kateri od nepridipravljanih lo-jacka in ga odstranil, ne zunaj ni mogoče prepoznati, če je avtomobil z njim, zato ko pa je aktiviran, njegovo odkritje zazna le policijski sprejemnik.

Do sedaj je bilo v avtomobilih iz državah Massachusetts, New Jersey in Florida prodanih več kot 50.000 teh naprav. Vrednost 600 ameriških dolarjev, ki jo kupcem jamči 95-odstotna verjetnost, da bodo ukradeni avtomobili zopet dobili nazaj. New York ne poroča, koliko avtomobilskih zmkavtov so na ta način že prišli vili.

Nasveti za vsakdanjo rabo

Vlaženje za cvrčenje dodamo v vročo vodo, potem ne bo brizgala poobe.

Staro zobno ščetko, namočeno v kis, dobro očistimo s ščetko na ščetilniku.

Vezane v usnje, kdaj jih preležamo z ricinovo oljem, pustimo nekaj minut nato vse dobro zbršimo s suho krpo.

Na perilo svilen bluzo, damo zadnjo vodo za izpiranje preko sladkorja.

Trdovratne madeže od potu ometamo prelijemo z jabolnim kromom in nato obleko operemo v pralnem stroju. Madeži bodo izginili.

Pokromane predmete dobro očistimo z vlažno krpo, posuto s kromom. Zdrgnemo, očistimo in obrišemo.

Trstne sčasoma otrdijo, zato dodajamo zadnji vodi za izpiranje mehčalec. Mehčalec bodo, če jih po končani pranju namočimo v slani topli vodi, nato pa jih izperemo in posušimo na vetru.

NASVET

ŠOPEK, KI TRAJA

— Sprostitev —

Zdravilne dihalne vaje

Proti glavobolu in slabi koncentraciji, izgovarjamo i in počasi izdihujemo, nato čisto mirno spet vdihnemo.

Pri hripavosti in napetostih v tilniku: izdihujemo e, pri tem prste rahlo položimo na vrat.

Proti astmi, bronhitisu in motnjam v ritmu srca: izdihujemo a in se s prsti rahlo udarjamo po prsih.

Proti želodčnim in črevesnim motnjam: sede ali stoje izdihujemo o, ne da bi se pri tem napegnili.

Proti menstrualnim težavam in krčem: počasi izdihujemo u. Roke dvigamo in spuščamo.

Roze prej ali slej ovenejo, zele- nje pa je obstojno in prav tako okrasno kot pisan šopek iz rož. Na vrtu ali sprehodu nabere- mo zelene vejice z različno oblikovanimi listi in različno zelene barve. Šopek na sliki je nesimetričen. Precej širok je in nizek. Stoji v vazi ali skledi, ki jo postavimo v pleteno košaro.

V skledo postavimo močno navla- ženo cvetličarsko gobo. Vanjo zati- kamo kratke vejice z zelenimi listi.

Delamo od sredine navzven. Vejice zatikamo tako, da listi skrijejo rob posode. Šopek je zelo trajen. Liste od časa do časa obrnemo z vlažno krpo, ker se naprašijo.

Nasveti za mirno noč

Če vas muči nespečnost, to še ne pomeni, da se morate s tem sprijazniti. Pomagajte si lahko tudi sami.

Najpomembnejše je, da od- krijeta vzroke nespečnosti. Gotovo ne boste dobro spali, če boste zaužili preveč kave, cigaret ali če se pred spanjem obilno najeste. Tudi hrup, svetloba in pretrda ali pre- mehka postelja ovirajo spanje. Vendar lahko take vzroke za nespečnost odpravite. Hujše je, če ne morete spati zaradi psihičnih problemov, kot so strah, stres. Toda tudi v teh primerih si lahko pomagata.

Zvečer pojdite na sprehod in se poskušajte sprostiti. Pri- jetno in sproščeno se boste po- čutili tudi po vroči zeliščni ko- peli. Spalnica mora biti za- temnjena in dobro prezračena. Temperatura v njej naj bo naj- več 18 stopinj. Dolgotrajna uporaba uspeval poruši nara- vno razmerje med fazo trdne- ga spanja in fazo sanjanja. Pred spanjem vzemite raje rastlinske pripravke. Zaspani postanete tudi po kozarcu vi- na, steklenici piva ali po vro- čem mleku z medom. Sprostite se ob tih, nežni glasbi.

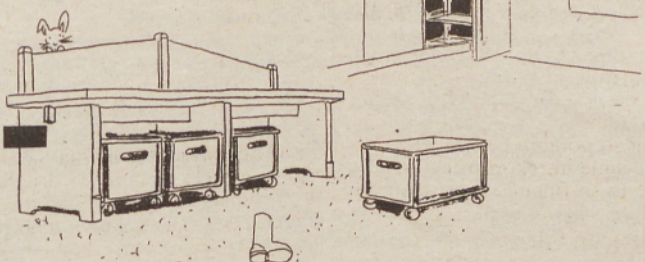
Robot — čistilec oken

Naprava na sliki je videti sicer okor- na, ima pa osem nog s tipalkami, s ka- terimi se lahko priseta na kakršnokoli površino. Zato se lahko neustrašno vzpenja po zidovih visokih stavb. Ko bodo japonski izumitelji robotu dali dokončno obliko, bo čistil in umival zi- dove in okna na visokih poslopljih.

Ne odvrzimo perja mlade čebule!

Se vam pri kupovanju mlade čebule na trgu dogaja, da vas prodajalec niti ne vpraša, pa že odtrga in odvrže perje mlade čebule. Ali pa doma, če tega še ni nare- dil prodajalec, najprej odvrže to listje? Tudi to je ena od najpogostejših napak pri pripravi zelenjave. Perje mlade čebule je hranljivo in ga ne smemo vreči v sme- ti. Zapomnimo si, da je to stara, slaba navada, ki se nehoti prenaša iz generacije na generacijo. Če zaradi kakršnih koli vzrokov perje mlade čebule ne porabimo ta- koj, ga lahko zamrzemo za pozneje. Mlado čebulo je treba jesti od glave do petek.

Kje naj bi shranjevali čevlje?

Garderobna omara pogosto ne sega od stene do stene, ampak na- staja prazen prostor, ki mu pravimo niša. Vanjo prav lahko spravimo omaro na kolesih z mnogimi policami za shranjevanje čevljev. Police imajo steno zadaj in ob strani, medtem ko čelno stran prilagodimo oma- ri, ki se zlije z njo v ploskev.

Druga možnost je predsoba, če je fe prostora za klop, na katero se udobno usedemo, kadar si obujemo čevlje. Pod klopjo so zaboji na kole- scih in vanje spravimo čevlje. Največ reda bo, če jih bomo shranjevali v papirnati škatlah, v katerih smo jih kupili.

Kuhajte z nami

KVAŠENE PRESTE

Sveže pečene s hrustljivo skorjico teknejo same ali s skodelico toplega napitka: mleka, čaja, kave. Za 20 prest potrebujemo: 500 g moke, 25 g kvasa, 1/2 žličke soli, 1/4 l mlačnega mleka, 50 g masla ali margarine, 1 drobno jajce za testo, 1 rumenjaka za premaz, 1 žlič- ko sladkorja za kvas.

Moko presejemo v skledo, solimo in prilijemo vzhajen kvas. Dodamo vse navedene sestavine (maslo naj bo zmehčano pri sobni temperaturi) in zamesimo voljno kvašeno testo. Mesimo toliko časa, da se začno delati mehurčki in se testo loči od skode. Testo naj pokrito vzhaja 30 do 40 minut. Vzhajano razdelimo na 20 ena- kih kosčkov. Vsakega zvaljamo v prst debel svaljek in iz njega oblikujemo presto. Pri valjanju in oblikovanju prest zelo varčuje- mo z moko. Preste sproti razvrstimo v pekač — pokrite naj še vzhajajo 15 do 20 minut. Pečico segrejemo na 200°C. Rumenjaku prilijemo nekaj kapljic mleka, ga razžvrkljamo in premažemo pre- ste. Pečemo jih pri srednji višini 10 do 12 minut, da postanejo zla- to rumene. Pri nižji temperaturi in podaljšanem času peke se zasušijo in spakajo.

Če želimo bolj slane preste, jih premažemo z rumenjacom pred peko potresemo z zrnci grobe soli.

BIM

Murska Sobota, Ciril-Metodova ulica 50, tel.: (069) 22 219, 22 809, 21 136
Telefax: (069) 21 136
Za prvo osemletko proti kanalu

Mi vedno presenečamo z novostmi!

Se vedno velja veliko poletno znižanje!

V zalogi usnjena ženska in moška konfekcija!

Ugoden nakup na posojilo brez obresti!

Odprto neprekinjeno do 20. ure!

Ženske v ES živijo dlje kot moški

Ženske živijo vedno dlje kot moški. To kažejo najnovejši stati- stični podatki Evropske skupnosti. Lani je bila njihova povprečna ži- vljenjska doba 78,6 leta, moških pa le 72 let. Leta 1960 je bila razli- ka manjša — 5,4 leta v korist žensk. Najdlje živijo Francozinje, v povprečju 80,7 leta.

Skupno število prebivalcev 12 držav Evropske skupnosti se je povečalo za 1,8 milijona in lani doseglo 327 milijonov. Od tega več kot milijon in pol beguncev iz Vzhodne Evrope.

Dišavnice z domače grede

Timijan ali materina dušica je znana dišavnica z dolgo in bogato zgodovino. Samorasel je predvsem v deželah Sredozemlja. Omenjajo ga že stari Egipčani, ki so ga uporabljali kot sestavni del za balzami- ranje faraonov. S timijanom so v starih časih začinjali sir in dišavili vino.

Timijan lahko gojimo na sončni vrtni gredi, v suhi in peščeni zemlji, lepo pa uspeva tudi na balkonu ali na okenski polici. Grmiček je za okras in priročna kuhinjska dišava. Vsebuje eterična olja, ki raz- vijajo polni okus šele, ko lističe nekaj časa kuhamo z jedjo. S timija- nom začinjamo meso, dodajamo ga tudi paradižnikovim jedem, zlasti bučkam in jajčevcem, pa tudi običajnemu krompirju. Timijan upora- bimo svež, prav nič svoje arome pa ne izgubi, če ga zamrzemo ali posušimo.

SESTAVIL MARKO NAPAST	OPERA RICHARDA STRAUSSA	VRSTA PALME, KI RASTE NA SUNDH	VELIKO MESTO OB VOLGI	NOVA VASTA, ODSTAVEK	ŽIVALSKI GLAS	JEZERO V AFRIŠKI DRŽAVI MALAVI	TENIŠKI IGRALEC KRICK-STEIN
VOJAŠNICA							
SOBNA LONČNICA S ŠIROKIMI LISTI							
IZDELOVA-LEC VERIG							
AFRIŠKA JEZIKOVNA SKUPINA					BOMBOR	KOS DE- BLA. HLOD	
RIMSKI MUZEJ IN KATEDRALA							
AVTOMO- BILSKA OZNAKA ITALIJE		AMERIŠKA SMUCARKA (CINDY) TUREK				FRANCOSKI FILMSKI IGRALEC (PHILIPPE)	LJUBKO- VALNI NAGOVOR
PODZE- MELJSKI MODNIK JASEK				BITJE V SHOLASTIKI ZEVZOV GAI			
SOGLAS- NIKI S KONCA ABECEDÉ			INDONEZU- SKI OTOK	POLTRAI KOLOID			
PECIVO V OBLIKI PODKVE							
GRADBENI MATERIAL MALTA					RENU	BENETKE	
ČLOVEK, KI ŽALI							
OSEBNI ZAJMEK			MESTO IN LUKA V JUŽNI FRANCIJI				

PRI UMNEM GOSPODARJENJU JE NEPOGREŠLJIV

FL d.o.o.

Podjetje za poslovno informatiko je ekskluzivni za- stopnik IPC za Jugoslavijo. Sedež ima v Murski Sobo- ti, Grajska 1 a, tel.: (069) 21 353.

IPC
COMPUTERS & POS

IPC RAČUNALNIKE LAHKO ŠE DOBI- TE: ● HIPEC DOMŽALE ● MPA ZRE- NJANIN ● MIKROS VARAŽDIN ● FIS VALUTA OMIŠALJ ● ELKOM OHRID ● TIM SOFTWARE SERVIS BE- OGRAD ● ROŽLE MARIBOR

RADIO MURSKA SOBOTA

5 NAJ

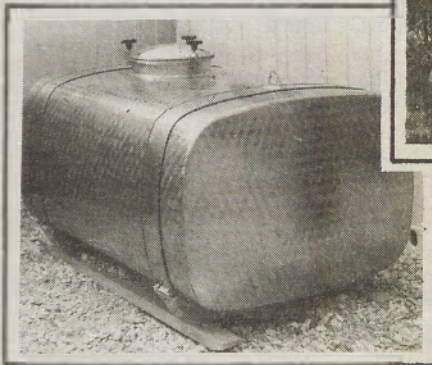
Glasbena lestvica RMS

Sacrifice — Elton John
Voyage — Madonna
Lily was here — David A. Stewart & Candy Dulfer
Pijmo ga, pijmo — Magnet

Glasovnice — dopisnice — pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29, 69000 Murska Sobota, s pripisom: za 5 naj.

21 232 je na sporedu RMS (UKV 87,6 MHz ali SV 648 MHz) ob petkih, od 18.00 do 19.00.

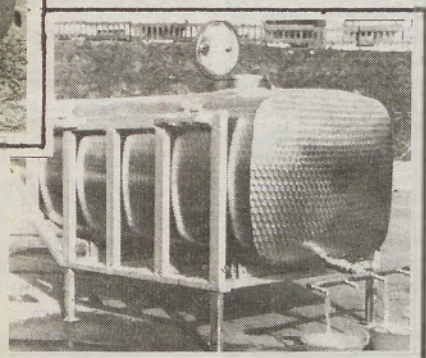
posoda za vino

prevozna posoda

samonakladalna posoda

Trimo Trebnje izdeluje posode iz nerjavnega jekla za shranjevanje in transport vina, mleka, vode in ostalih prehrambenih tekočin.

PRIPOROČAMO SE ZA SODELOVANJE!

Ko so šli po zlojni poljski poti, da jim ni bilo treba gledati pod noge, je komandir Branko pripovedoval o partizanskih bojih, ki jih je doživel doma v Črni gori. Najprej so se partizani tepli z Italijani, potem s četniki. Zadnje leto tudi z ustaši in z Nemci. Bil je glasen, kar je pričalo, da se skupina ni prav nič ozirala na madžarske orožnike. Sicer pa so bili dobro oboroženi. Komandir in politkomisar sta imela avtomatsko orožje, vsi drugi pa jugoslovanske karabinke. Celo dekleti sta imeli puško. Šarolta jo je verjetno dobila šele nočjo. Doma je vsekakor ni videl ali pa jo je dekle pred njim skrivala kot svoje partizansko ime. Samo on je bil bolj ubog. S samokresom, ki ga je imel v žepu in ga spotoma večkrat pobožal kot dobrega prijatelja, fašistov ne bo ugnal v kozji rog.

Med hitro hojo se je tako razgled, da se je jel potiti. Na tihem se je jezil na Klaro, ki se je preveč bala zanj zaradi njegovega revmatizma in ga prisilila, da se je pretoplo oblekel. Saj niso sredi zime, da nosi volneno periko in dolge spodnjice. Če se že zdaj razvaja, kaj bo šele pozimi, ko bo zares mrz. Namesto da bi se utrdil, se bo pomehkužil. Postal je tako slabe volje, da je gledal na svet samo v črni luči. Celo težke boje z Nemci je predvideval in ni mu bilo lahko pri srcu.

Po dveinpolurni hoji so zaslišali oddaljeno šumenje Mure, ki jo je imel Glattstein še vedno v neprijetnem spominu. Reka je bila zavita v gosto meglo, iz katere se je po kratki hoji po nabrežju izluščil mlin.

Grbač je potrkal na okno, za katerim se je kmalu prižgala luč. Čez prag je stopil isti mlinar, ki ga pred tremi leti ni maral prepeljati čez Muro, dokler mu ne bi odinil tristo dinarjev.

Mlinar ga je očitno takoj spoznal, ker ga je kar dvakrat zaporedoma začudeno pogledal, rekel pa ni ničesar.

«Nemci so na državni meji okrepili svoje straže. Najbrž zaradi upornikov, ki v vedno večjem številu bežijo k partizanom, da bi se izognili madžarski mobilizaciji in vzhodni fronti. Onstran veržeskih mostov jih še ni veliko, tukaj boste pa preveč tvegali. Jaz bi na vašem mestu prekoračil Muro pri Veržaju,» je rekel mlinar.

«Ali jih je veliko?» je vprašal Grbač.

«Redna vojska niso, samo graničarji, zvečine starejši letniki, toda tudi ti ne streljajo s fižolom. Z brzostrelkami so oboroženi in volčjake sem videl pri njih. Če naletijo na vas ali vas celo počakajo v zasedi, vam bo trda predla.»

«Megla je. Ni vrag, da se jim ne bi izmuznili. Če nas napadejo, se bomo pač branili. Tudi mi ne streljamo s fižolom. V skrajnem primeru pa se jim umaknemo in se vrnemo na to stran.»

«Kaj pa Madžari? Čim zaslišijo streljanje, pridrvijo na Muro in nas prestrežejo. Vi se jim izmuznete, mene bodo pa zaprli,» je imel mlinar svoje pomisleke.

«Preveč ste črnogledi, tovariš Celec! Ako bi se zares morali vrniti, na Ogrce ne bomo čakali, ampak precej šli svojo pot. Tačas, da pridejo orožniki k vam v mlin, bomo mi že čez hribe in doline, tako da vam ne bodo mogli prav ničesar dokazati.»

«Zakaj ne bi poskusili onstran veržeskih mostov, če je tam zares bolj varno?» je vprašal Glattstein in se popraskal po uhlju.

«Varno ne bo nikjer. Pa še dani se povrh. Veržej je predaleč. Sredi dneva vendar ne bomo hodili čez Muro. Nemci nas na vodi lahko postrelijo kot race. Takoj moramo na ono stran! Kdor ne tvega, ne uspe. Poleg tega pa noben hudič ni tako črn, kot ga slikajo.»

«Tako je,» je pritrdil komandir Branko in si oprtal nahrbtnik.

Stopili so v čoln. Mlinar se je z veslom uprl ob breg in odinil. Partizani so zamišljeno strmeli predse v deroče valove, ki so klokočali okrog čolna. Ko so priveslali do sredine reke, so naperili orožje na nasprotni breg, na katerem so v megli slutili nevarnost.

Glattstein je potipal svoj samokres, ga po kratkem obotavljanju potegnil iz žepa in ga naperil predse v meglo. «S samokresom ne bom veliko opravil,» je mislil in slišal, kako glasno mu je razbijalo

srce. Buljil je v meglo, ki se je kot kača plazila po nabrežju pred njimi in se zaman trudil, da bi jo z očmi prevtjal.

Čez čas se je jela megla umikati od nabrežja. Iz nje se je izluščilo drevje in grmovje.

Ko so bili komaj za pol streljaja od brega, so iz megle stopili trije nemški graničarji z volčjakom in jih precej opazili. Sprva so jih samo gledali, misleč, da so v čolnu obmejni kmetje, ki so s prepustnico prihajali na delo. Ko pa so videli, da gruča ni prav nič podobna miroljubnim kmetom, so sneli s pleč avtomatsko orožje in se pripravili na njih sprejem.

«Porka duš! Švabi! Nazaj! Nazaj!» je kričnil Grbač, si uprl kopto pri brzostrelki v trebuh in sprožil dolg rafal v Nemce. Glattstein se je tako prestrašil, da se mu je sprožil samokres. Graničarji so se vrgli na tla, poskakali zaklonišče in pričeli streljati kot neumni.

Mlinar je okrenil čoln in jel z vso silo veslati nazaj k domačemu bregu. Vanek in Desanka sta mu pomagala, kolikor so jima dopuščale moči. Branko in Lončar sta z Miho držala graničarje prilepjene k tlu. Tudi Šarolta je pridno nabijala svojo puško.

Krogle so žvižgale mimo njihovih ušes in se za čolnom zapičile v vodo. Samo ena je zadela v čoln in ga prevrtala, da je jel prepuščati vodo. Glattstein je tiščal palec na luknjo.

«Veslajte, porka duš, da se čimprej umaknem švabskemu pse- nu!» se je razburil Grbač, kar pa je bilo odveč, kajti veslači so itak napenjali vse svoje sile.

FRANK F. BÜKVIČ

התקוה
כל עוד בלבב פנימה
נפש יהודי הומיה,
ולפני מורח קרימה
עין לציון צופיה.

HATIKVAH

22

Ena krogla se je zapičila v Grbačev nahrbtnik na Vanekovih plečih. Nahrbtnik je Vaneku po vsej verjetnosti rešil življenje ali ga vsaj obvaroval pred nevarno rano.

Po napornem veslanju in nenehnem streljanju na obeh straneh so se srečno skrili v megli. Graničarji so zdaj streljali kar na slepo, zvečine previsoko. Krogle so jim žvižgale čez glave in za čolnom padale v vodo. Ko so priveslali nazaj k mlinu, je streljanje tudi na nemški strani prenehalo.

Lončar je opazil, da krvavi, šele ko je skočil iz čolna. Krogla mu je opraskala roko pod komolcem. Bila je nepomembna praska. Šarolta je rano takoj razkužila in obvezala.

«Pri Veržaju bomo poskusili. Takoj na pot preden pridejo Madžari!» je rekel Grbač v mlinarjevo očitno veselje.

FEJST
september 90

kodeljevo-ljubljana

od 7. do 23. septembra 1990

Priložnost za dober nakup na stojnicah, hkrati pa obilo zabave vsak dan od 10. do 23. ure.

Veselo bo tudi za otroke: otroški vrtec, pravljicarji, lutkarji, zabavišni park...

Žrebanje vstopnic za bogate nagrade, med njimi tudi avto.

Sodelujejo:

Neda Urbanec, Tajči Forum, Bojaza, Mišo Korač, Novi Forili, Martin Kepau, Anamibel Slavnijska, Anamibel Ljuzeta Slaha, Pop Design, Boris Novhorič, Plava tiara zabava, Pohorje express, Peljivo karatiste

Tudi Ljubljana je lahko živahno mesto, čeprav šele septembra!

Medtem se je zdaniilo. Da se ne bi srečali z madžarskimi obmejnimi stražami, ki so patrolirale ob Muri, so se precej za mnogi odtrgali od reke in se vzpeli v hrib. Hiteli so skozi vinograde, ki so dišali po zrelem grozdju. Na sadnem drevju so regljali kiopolci. Vse ter je razkadi meglo, ki se je držala samo še na Muri. Da si pogasi- jo žejo, so kar med hojo trgali grozdje in ga zobali. Ko so se vzpeli na vrh hriba, so spodaj v vasi zalajali psi, se trgali na verigah in bili vedno bolj besni.

«Kazno je, da so hudiči že za nami. Upajmo, da nas bodo zgre- šili,» je rekel Lončar.

«Sledi za seboj nismo pustili. Če nimajo psov stezosledcev, nas ne bodo izvohali,» je menil Grbač.

«Čez dan bomo ostali v tej zidanici. Ko se stemni, se podi- mo k veržeskim mostom in tam poskusimo priti na drugo stran,» je rekel komandir.

«Kaj pa če pridejo Madžari? Kaj potem? Jaz bi se raje začel v onem gozdu,» se je oglasil Lončar.

«Ta gozd ni prikladen za skrivanje. Pač pa jim bomo v njem po- stavili zasedo. Na tistem obronku onstran gmajne,» je pokazal Branko z roko. «Najprej si jih moramo dodobra ogledati in prece- niti njih moč, koliko jih je in kako so oboroženi. Šele potem se umakne- mo v gozd. Tam bomo mi na varnem, oni pa na odprtem terenu na- gmajni, ne kot na Muri, kjer smo skoraj zaglavili. Če jih ni veliko, bo- mo hitro opravili z njimi. Če pa so močni in trmasti, se bomo pač sprijeli. Streliva imamo dovolj. Do večera bomo že zdržali, kolte- nas pa vzame noč. Zdaj pa k počitku! Eden bo stražil, vsi drugi pa v zidanico spat! Vso noč nismo zatislili očesa, nahodili smo se pa tu- di več kot dovolj. Novih telesnih moči si moramo nabrati. Nokler se ne prebijemo na osvobodeno ozemlje, jih bomo prekleto potegali. Jaz zaenkrat nisem zaspan, zato bom kar prvi na straži.»

Grbač je zlomil žabico na vratih. V zidanici je bilo nekaj praznin sodov in miza z dvema klopoma. Odložili so prtljago, posejli po klo- peh in sodih in šele zdaj začutili utrujenost. Glattstein si je sezul desni čevlji, si ogledoval velik odtisek na peti in se jezil nad prete- sno obutvijo. Pogovarjali so se o nevarnem boju na Muri, kjer so kar štirje borci doživeli ognjeni krst, potem pa utrujeni drug za dru- gim utihnili in zadremali.

Iz najlepšega spanja jih je zbudil Branko, ki je prihitel v zidan- co in zavpil: «Madžari!»

Planili so pokonci in zgrabili za orožje. Glattstein je pozabil na svoj žulj in si na smrt prestrašen skušal obu- ti desni čevlji. «Kar pomirite se! Zaenkrat še niso tukaj. Vsaj četrt ure jim bo- vzelo do zidanice. Pse stezosledce imajo hudiči, sicer se ne bi po- dali v to strmino.»

Oprtali so si nahrbtnike, vzeli v roko orožje in bili nare- d. «Koliko jih je?» je vprašal Grbač.

«Okrog petnajst jih bo, morda kaj več, orožniki in civilisti. Psi- nisem videl, a ga imajo zagotovo pri sebi, sicer se ne bi trudili tako visoko.»

Lončar je imel daljnogled. Stopil je iz zidanice in skrit za m- opazoval prihajajoče fašiste.

«Osemnajst sem jih našel. Deset orožnikov in osem civilistov. Ti so zagotovo njilaši. Volčjak jim kaže pot,» je povedal, ko se je v- nil v zidanico.

«Kako pa so oboroženi?» je vprašal Branko.

«Samo tri orožnike sem videl z brzostrelkami, drugi pa imajo navadne puške.»

«Orožniki se na vojaške operacije ne spoznajo, mislijo pa so pomehkuženi buržuji in pijanci. S temi ne bomo imeli posebnih pro- blemov. Če jih pustimo dovolj blizu k sebi, jih iz zasede lahko po- vico postrelimo, preden se sploh zavejo, za kaj gre. Ostali nam bo- do takoj pokazali pete,» je rekel Grbač.

PETEK

SOBOTA

NEDELJA

PONEDELJEK

TOREK

SREDA

ČETRTEK

RADIO
MURSKA SOBOTARADIO
MURSKA SOBOTARADIO
MURSKA SOBOTARADIO
MURSKA SOBOTARADIO
MURSKA SOBOTARADIO
MURSKA SOBOTARADIO
MURSKA SOBOTA

3.30 Prebujajte se z nami! (sicer na hokor vam drago; šibali bomo izborne glasbene komade, moderator Marjan Maučec bo kot ponavadi kakšno žalostno radni, velikokrat bomo pogledali na uro in čez okno po vremenu. Soljarjem pa voščilo za letošnji pot v hrane učestnosti). 8.00 Konec jutranjega bujenja na murskem valu. 16.00 Poletno/jesensko popoldne (čakajo vas vsakrse informacije z obiladnavanjem aktualnega dogajanja v murski deželi in seveda odnosa oddaja 21.232). 19.00 Vključujemo spored RS.

TV SLOVENIJA

9.00 Kijevske dogodivščine. 9.10 Delfin Flipper, amer. nanižanka. 9.30 Odlagališče jedrskih odpadkov, poljudnoznan. oddaja. 10.00 Afera prisluskovalca, dokum. oddaja. 10.30 Mihaljo Lomonosov, sovjetska nanižanka. 14.35 Svet na zaslono. 15.05 Žarišče. 15.35 Sova, ponovitev nanižank. 17.00 Tv dnevnik. 17.05 Tednik. 18.10 Gradovi. Neme priče preteklosti. 18.40 Pet prijateljev, angl. nanižanka. 19.05 Risanka. 19.30 Tv dnevnik. 2.19.59 Zrcalo tedna. 20.20 V 80 dneh okoli sveta, angl. serija. 21.15 Zakon v Los Angelesu. 22.00 Tv dnevnik. 22.20 Spomini na očeta stajerskega vinogradništva. 22.35 Sova: Družinski vezi, amer. nanižanka. 23.00 rojeni, amer. film.

Drugi program: 17.00 Satelitski programi. 17.30 Regionalni programi: Studio Maribor. 19.00 Ansambel Marelja. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Žarišče. 20.30 Kultura vina. 21.15 Veliki dirigenti: Karajan v Salzburgu. 22.40 Vprašajte ZIS. 23.40 SP v padalstvu, reportaža iz Lesc. 0.00 Satelitski programi.

HTV 9.35 Poletni spored, ponovitve, 12.30 Mladinske oddaje, 19.30 Dnevnik. 20.00 Največji rop stoletja (f), 21.45 Dnevnik, 22.00 Sport, 22.25 Program plus.

TV AVSTRIJA 9.00 Ponovitve, tv v šoli, 14.20 Mladinske oddaje, 18.30 Nogomet, 19.00 Kolo sreče, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Stavimo, da... 22.05 Zadnji konec tedna (f), 23.45 Mesto brez zakonja (f).

DRUGI PROGRAM 16.00 Glasbene želje, 17.00 Kviz, 17.45 Kdo me hoče?, 18.00 Tri dame z žara, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Svetlomodra ženska pisava (f), 22.20 Sport, 22.50 Zabavni večer.

TV MADŽARSKA 6.30 Vaška TV. 7.00 Sončnica. 9.05 Verske minute za protestante. 9.10 Za otroke. 10.15 Guldenburgovi, pon. 11.00 Panorama. 12.00 Magazin cultural. 14.45 Gala v korist bolnim otrokom. 16.00 Most v bodočnost. 16.55 Siofok - Ferencáros, nogomet. 18.50 Priporočamo filme. 19.30 Tv dnevnik. 20.10 Desni breg, levi breg; francoski film. 21.55 Rock opera in rock koncert na Népstadionu. 0.25 Tv dnevnik. 0.40 Bitka oficirjev, sovj. film.

TV MADŽARSKA 9.30 Brat György, 1. del TV filma. 10.15 Beethoven: Čudalni kvartet v a-molu. 10.30 Video novice. 16.50 Lepa madžarska pesem. 17.00 Za upokojence. 17.30 Tek. 17.40 Reportaža. 18.00 Okno služnostni prom. 19.00 Vprašanja krist. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Družbena igra. 21.00 Panorama. 22.05 Vse na prodaj, poljski film. 23.50 Tv dnevnik. 0.05 Samo nadižanje, angl. serija.

TV MADŽARSKA 9.30 Brat György, 1. del TV filma. 10.15 Beethoven: Čudalni kvartet v a-molu. 10.30 Video novice. 16.50 Lepa madžarska pesem. 17.00 Za upokojence. 17.30 Tek. 17.40 Reportaža. 18.00 Okno služnostni prom. 19.00 Vprašanja krist. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Družbena igra. 21.00 Panorama. 22.05 Vse na prodaj, poljski film. 23.50 Tv dnevnik. 0.05 Samo nadižanje, angl. serija.

TV MADŽARSKA 9.30 Brat György, 1. del TV filma. 10.15 Beethoven: Čudalni kvartet v a-molu. 10.30 Video novice. 16.50 Lepa madžarska pesem. 17.00 Za upokojence. 17.30 Tek. 17.40 Reportaža. 18.00 Okno služnostni prom. 19.00 Vprašanja krist. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Družbena igra. 21.00 Panorama. 22.05 Vse na prodaj, poljski film. 23.50 Tv dnevnik. 0.05 Samo nadižanje, angl. serija.

TV MADŽARSKA 9.30 Brat György, 1. del TV filma. 10.15 Beethoven: Čudalni kvartet v a-molu. 10.30 Video novice. 16.50 Lepa madžarska pesem. 17.00 Za upokojence. 17.30 Tek. 17.40 Reportaža. 18.00 Okno služnostni prom. 19.00 Vprašanja krist. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Družbena igra. 21.00 Panorama. 22.05 Vse na prodaj, poljski film. 23.50 Tv dnevnik. 0.05 Samo nadižanje, angl. serija.

TV MADŽARSKA 9.30 Brat György, 1. del TV filma. 10.15 Beethoven: Čudalni kvartet v a-molu. 10.30 Video novice. 16.50 Lepa madžarska pesem. 17.00 Za upokojence. 17.30 Tek. 17.40 Reportaža. 18.00 Okno služnostni prom. 19.00 Vprašanja krist. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Družbena igra. 21.00 Panorama. 22.05 Vse na prodaj, poljski film. 23.50 Tv dnevnik. 0.05 Samo nadižanje, angl. serija.

TV MADŽARSKA 9.30 Brat György, 1. del TV filma. 10.15 Beethoven: Čudalni kvartet v a-molu. 10.30 Video novice. 16.50 Lepa madžarska pesem. 17.00 Za upokojence. 17.30 Tek. 17.40 Reportaža. 18.00 Okno služnostni prom. 19.00 Vprašanja krist. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Družbena igra. 21.00 Panorama. 22.05 Vse na prodaj, poljski film. 23.50 Tv dnevnik. 0.05 Samo nadižanje, angl. serija.

16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. 16.30 Reklame, čestitke, glasba. 17.00 Aktualno (čisto mogoče je, da se neposredno oglašimo s prvega tabora slovenskih krščanskih demokratov na Ptuj!). 18.00 Spet čestitanja in pozdravljanja - vse za radijski ljubi kruhek. 19.00 Spored RS.

TV SLOVENIJA

9.00 Radovedni Taček. 9.15 Čebelica Maja. 9.45 Čudežna leta, amer. nanižanka. 10.10 Zgodbe iz školjke. 10.45 Ob obisku Erica Ericsona v Ljubljani, oddaja o zborovski glasbi. 11.15 Večerni gost: prof. dr. Silvester Kopriva. 13.35 Karavana zapravljevkov, zabavnoglasbena oddaja. 14.15 Imeli bodo glasbo, ameriški film (čb). 15.55 Žarišče. 16.25 Sova, ponovitev nanižank. 17.00 Tv dnevnik. 1.17.05 ZBIS: Južni križ. 17.20 Pogledi: Iz zgodovine slovenskih knjižnic. 18.40 Zdravila, izobr. oddaja. 19.10 Risanka. 19.30 Tv dnevnik. 2.19.59 Utrip. 20.20 Zrebanje 3 x 3. 20.35 Euromusica, zabavnoglasbena oddaja. 21.30 Kratka raziskava o kruhu. 22.00 Tv dnevnik. 3.22.25 Sova: Srce mesta, ameriška nanižanka; V temi, ameriški film; Zlata dekleta, amer. nanižanka.

Drugi program: 17.00 Satelitski programi. 19.00 Kako biti skupaj. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Filmske uspešnice: Umor v spalniku, francoski film. 21.45 Večer s Tino Turner, posnetek koncerta iz Zagreba. 22.45 Satelitski programi.

HTV 9.35 Poletni spored, ponovitve, 12.30 Mladinske oddaje, 19.30 Dnevnik. 20.00 Največji rop stoletja (f), 21.45 Dnevnik, 22.00 Sport, 22.25 Program plus.

TV AVSTRIJA 9.00 Ponovitve, tv v šoli, 14.20 Mladinske oddaje, 18.30 Nogomet, 19.00 Kolo sreče, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Stavimo, da... 22.05 Zadnji konec tedna (f), 23.45 Mesto brez zakonja (f).

DRUGI PROGRAM 16.00 Glasbene želje, 17.00 Kviz, 17.45 Kdo me hoče?, 18.00 Tri dame z žara, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Svetlomodra ženska pisava (f), 22.20 Sport, 22.50 Zabavni večer.

TV MADŽARSKA 6.30 Vaška TV. 7.00 Sončnica. 9.05 Verske minute za protestante. 9.10 Za otroke. 10.15 Guldenburgovi, pon. 11.00 Panorama. 12.00 Magazin cultural. 14.45 Gala v korist bolnim otrokom. 16.00 Most v bodočnost. 16.55 Siofok - Ferencáros, nogomet. 18.50 Priporočamo filme. 19.30 Tv dnevnik. 20.10 Desni breg, levi breg; francoski film. 21.55 Rock opera in rock koncert na Népstadionu. 0.25 Tv dnevnik. 0.40 Bitka oficirjev, sovj. film.

TV MADŽARSKA 9.30 Brat György, 1. del TV filma. 10.15 Beethoven: Čudalni kvartet v a-molu. 10.30 Video novice. 16.50 Lepa madžarska pesem. 17.00 Za upokojence. 17.30 Tek. 17.40 Reportaža. 18.00 Okno služnostni prom. 19.00 Vprašanja krist. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Družbena igra. 21.00 Panorama. 22.05 Vse na prodaj, poljski film. 23.50 Tv dnevnik. 0.05 Samo nadižanje, angl. serija.

TV MADŽARSKA 9.30 Brat György, 1. del TV filma. 10.15 Beethoven: Čudalni kvartet v a-molu. 10.30 Video novice. 16.50 Lepa madžarska pesem. 17.00 Za upokojence. 17.30 Tek. 17.40 Reportaža. 18.00 Okno služnostni prom. 19.00 Vprašanja krist. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Družbena igra. 21.00 Panorama. 22.05 Vse na prodaj, poljski film. 23.50 Tv dnevnik. 0.05 Samo nadižanje, angl. serija.

TV MADŽARSKA 9.30 Brat György, 1. del TV filma. 10.15 Beethoven: Čudalni kvartet v a-molu. 10.30 Video novice. 16.50 Lepa madžarska pesem. 17.00 Za upokojence. 17.30 Tek. 17.40 Reportaža. 18.00 Okno služnostni prom. 19.00 Vprašanja krist. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Družbena igra. 21.00 Panorama. 22.05 Vse na prodaj, poljski film. 23.50 Tv dnevnik. 0.05 Samo nadižanje, angl. serija.

TV MADŽARSKA 9.30 Brat György, 1. del TV filma. 10.15 Beethoven: Čudalni kvartet v a-molu. 10.30 Video novice. 16.50 Lepa madžarska pesem. 17.00 Za upokojence. 17.30 Tek. 17.40 Reportaža. 18.00 Okno služnostni prom. 19.00 Vprašanja krist. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Družbena igra. 21.00 Panorama. 22.05 Vse na prodaj, poljski film. 23.50 Tv dnevnik. 0.05 Samo nadižanje, angl. serija.

TV MADŽARSKA 9.30 Brat György, 1. del TV filma. 10.15 Beethoven: Čudalni kvartet v a-molu. 10.30 Video novice. 16.50 Lepa madžarska pesem. 17.00 Za upokojence. 17.30 Tek. 17.40 Reportaža. 18.00 Okno služnostni prom. 19.00 Vprašanja krist. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Družbena igra. 21.00 Panorama. 22.05 Vse na prodaj, poljski film. 23.50 Tv dnevnik. 0.05 Samo nadižanje, angl. serija.

TV MADŽARSKA 9.30 Brat György, 1. del TV filma. 10.15 Beethoven: Čudalni kvartet v a-molu. 10.30 Video novice. 16.50 Lepa madžarska pesem. 17.00 Za upokojence. 17.30 Tek. 17.40 Reportaža. 18.00 Okno služnostni prom. 19.00 Vprašanja krist. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Družbena igra. 21.00 Panorama. 22.05 Vse na prodaj, poljski film. 23.50 Tv dnevnik. 0.05 Samo nadižanje, angl. serija.

9.00 NEDELJSKA KUHNJA (to pot ne bo na ekskluzivnega gosta ne kviza 10 sekund, matveč predvidoma letos zadnji neposredni terenski prenos pod naslovom ŽOGA JE OKROGLA s stadiona NK Mura v Murski Soboti; namreč dobrodelna prireditev za našo radijsko hišo in sličnice Murnih nogometašev - glej plakati). 12.00 Spored v madžarsčini. 13.00 Panonski odmevi. 13.30 Minute za kmetovalce. 14.00 Nedeljska poročila. 14.10 - Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, vmes neposredna javljanja s prireditve ŽOGA JE OKROGLA. 19.00 Spored RS.

TV SLOVENIJA

8.50 Živ žav. 9.40 Pet prijateljev, angl. nanižanka. 10.05 Gradovi: Neme priče preteklosti. 11.00 Alo, alo, angl. serija. 11.25 Ansambel Slovenski muzikanti. 12.00 Kmetijska oddaja. 13.40 Praški panoptikum, českoslov. nanižanka. 14.30 Euromusica, zabavnoglasbena oddaja. 15.35 Sova, ponovitev nanižank. 17.00 Tv dnevnik. 1.17.05 ZBIS: Južni križ. 17.20 Pogledi: Iz zgodovine slovenskih knjižnic. 18.40 Zdravila, izobr. oddaja. 19.10 Risanka. 19.30 Tv dnevnik. 2.19.59 Utrip. 20.20 Zrebanje 3 x 3. 20.35 Euromusica, zabavnoglasbena oddaja. 21.30 Kratka raziskava o kruhu. 22.00 Tv dnevnik. 3.22.25 Sova: Srce mesta, ameriška nanižanka; V temi, ameriški film; Zlata dekleta, amer. nanižanka.

Drugi program: 17.00 Satelitski programi. 19.00 Kako biti skupaj. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Filmske uspešnice: Umor v spalniku, francoski film. 21.45 Večer s Tino Turner, posnetek koncerta iz Zagreba. 22.45 Satelitski programi.

HTV 9.05 Mladinski spored, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Poslovna ženska, 13.55 Nedeljsko popoldne. 15.55 Svet narave, 16.50 Dvorjenje Edijevega očeta (f), 18.45 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Denar (drama), 21.30 Zabavna glasba, 22.00 Dnevnik, 22.20 Sport, 23.10 Program plus.

TV AVSTRIJA 9.00 Ponovitve, 13.45 Mladinski spored, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Verdi in Boito (dok. oddaja), 21.20 Mefistofeles (opera). 22.00 Satelitski programi.

DRUGI PROGRAM 9.00 Matineja, 14.30 Sport, 17.15 Klub seniorjev, 18.00 Tri dame z žara (n), 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Dama in avtoštopar (f), 21.55 Pariški beduini (f), 23.25 Mannix.

TV MADŽARSKA 8.00 Biblijsko sporočilo. 8.05 Za otroke. 10.15 Brooklynski most, dokumentarni film. 13.50 Družinska nedelja. 15.00 Gimnastika. 16.25 Hišni prijatelj. 16.40 Kamera, 2. del dok. serije. 17.05 Verske minute za reformate. 17.25 Kviz. 18.15 Delta. 19.00 Teden: aktualnosti, reportaže. 20.00 Dnevnik. 20.15 Dva pote-puha in pes, kanadski film. 21.55 Mozart, 1. del. 22.40 Telešport. 22.55 Video strani.

TV MADŽARSKA 9.30 Brat György, 1. del TV filma. 10.15 Beethoven: Čudalni kvartet v a-molu. 10.30 Video novice. 16.50 Lepa madžarska pesem. 17.00 Za upokojence. 17.30 Tek. 17.40 Reportaža. 18.00 Okno služnostni prom. 19.00 Vprašanja krist. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Družbena igra. 21.00 Panorama. 22.05 Vse na prodaj, poljski film. 23.50 Tv dnevnik. 0.05 Samo nadižanje, angl. serija.

TV MADŽARSKA 9.30 Brat György, 1. del TV filma. 10.15 Beethoven: Čudalni kvartet v a-molu. 10.30 Video novice. 16.50 Lepa madžarska pesem. 17.00 Za upokojence. 17.30 Tek. 17.40 Reportaža. 18.00 Okno služnostni prom. 19.00 Vprašanja krist. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Družbena igra. 21.00 Panorama. 22.05 Vse na prodaj, poljski film. 23.50 Tv dnevnik. 0.05 Samo nadižanje, angl. serija.

TV MADŽARSKA 9.30 Brat György, 1. del TV filma. 10.15 Beethoven: Čudalni kvartet v a-molu. 10.30 Video novice. 16.50 Lepa madžarska pesem. 17.00 Za upokojence. 17.30 Tek. 17.40 Reportaža. 18.00 Okno služnostni prom. 19.00 Vprašanja krist. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Družbena igra. 21.00 Panorama. 22.05 Vse na prodaj, poljski film. 23.50 Tv dnevnik. 0.05 Samo nadižanje, angl. serija.

TV MADŽARSKA 9.30 Brat György, 1. del TV filma. 10.15 Beethoven: Čudalni kvartet v a-molu. 10.30 Video novice. 16.50 Lepa madžarska pesem. 17.00 Za upokojence. 17.30 Tek. 17.40 Reportaža. 18.00 Okno služnostni prom. 19.00 Vprašanja krist. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Družbena igra. 21.00 Panorama. 22.05 Vse na prodaj, poljski film. 23.50 Tv dnevnik. 0.05 Samo nadižanje, angl. serija.

TV MADŽARSKA 9.30 Brat György, 1. del TV filma. 10.15 Beethoven: Čudalni kvartet v a-molu. 10.30 Video novice. 16.50 Lepa madžarska pesem. 17.00 Za upokojence. 17.30 Tek. 17.40 Reportaža. 18.00 Okno služnostni prom. 19.00 Vprašanja krist. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Družbena igra. 21.00 Panorama. 22.05 Vse na prodaj, poljski film. 23.50 Tv dnevnik. 0.05 Samo nadižanje, angl. serija.

TV MADŽARSKA 9.30 Brat György, 1. del TV filma. 10.15 Beethoven: Čudalni kvartet v a-molu. 10.30 Video novice. 16.50 Lepa madžarska pesem. 17.00 Za upokojence. 17.30 Tek. 17.40 Reportaža. 18.00 Okno služnostni prom. 19.00 Vprašanja krist. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Družbena igra. 21.00 Panorama. 22.05 Vse na prodaj, poljski film. 23.50 Tv dnevnik. 0.05 Samo nadižanje, angl. serija.

5.30 Prebujajte se z nami! (turanja oddaja kot vsak ponedeljek, le da bo najbrž vnovič vzel moderatorsko krmilo v roke »radijski ata« BOP, ki si je za nekaj časa privoščil družinsko dopustniško terapijo duha in telesa). 8.00 Spored RS. 16.00 Poletno/jesensko popoldne (naj ostane skrivnost, kaj vse se bo počelo na murskem valu - polne tri ure, le to je gotovo, da bo med šestimi in sedmimi spored oddaja za »štotočke« - To sem jaz). 19.00 Vključujemo spored Radio Slovenija.

TV SLOVENIJA

9.00 Nina in Ivo. 9.15 Mladinski pevski festival. 9.45 Utrip. Zrcalo, Mernik. 15.35 Sova, ponovitev nanižank. 17.00 Tv dnevnik. 1.17.05 Radovedni Taček. 18.45 Čebelica Maja. 19.10 Risanka. 19.30 Tv dnevnik. 2.20.05 Odpoved, norveška drama. 21.15 Osmi dan. 22.05 Tv dnevnik. 3.22.25 Portret slovenskega glasbenika: Bogo Leskovic. 23.05 Sova: Alfred Hitchcock predstavlja, amer. nanižanka: Srce mesta, amer. nanižanka.

Drugi program: 17.00 Satelitski programi. 19.00 Čas zaprek v Airu, poljudnoznanst. oddaja. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Žarišče. 20.30 Po sledih napredka. 21.00 Sedma steza, športna oddaja. 21.20 Karavana zapravljevkov. Bled - zabavnoglasbena oddaja. 22.00 Igre brez meja.

HTV 9.20 Ponovitve, tv v šoli, mladinske oddaje, 19.30 Dnevnik, 20.00 Vročina dneva (drama), 21.55 Zunanja politika, 22.25 Dnevnik, 22.50 Program plus.

TV AVSTRIJA 9.00 Ponovitve, tv v šoli, 14.00 Mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Sokolov greben, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Sport, 21.15 Magnum, 22.10 Kako je Grap videl svet (f), 0.25 Mannix (n).

DRUGI PROGRAM 17.00 Francija a la carte, 17.30 Lipova cesta (n), 18.00 Tri dame z žara (n), 18.30 Glasbene želje, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Tekmeci na stezi, 21.15 Šiling, 22.00 Čas v sliki, 22.25 Se ne vemo, ugi-bamo (dok. f), 23.10 Svobodnjaki.

TV MADŽARSKA 8.25 Ponovitve: Teden. Delta. 9.55 Prenos zasedanja Parlamenta. 18.00 Katoliška kronika. 18.10 Jezikovne uganke. 19.00 Cimbari: Erno Szep. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Naša dediščina, stanovanjske hiše v Szatmarju. 20.15 Prepovedani filmi: Trdnjavska aleja 74, madžarski film iz leta 1984. 21.50 Umetnina tedna, Imre Amos: Pred ogle-dalom moje prababice. 21.55 Mozart: Koncert za klavir v b-duru, 2. del. 22.35 Tv dnevnik.

TV MADŽARSKA 9.30 Brat György, 1. del TV filma. 10.15 Beethoven: Čudalni kvartet v a-molu. 10.30 Video novice. 16.50 Lepa madžarska pesem. 17.00 Za upokojence. 17.30 Tek. 17.40 Reportaža. 18.00 Okno služnostni prom. 19.00 Vprašanja krist. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Družbena igra. 21.00 Panorama. 22.05 Vse na prodaj, poljski film. 23.50 Tv dnevnik. 0.05 Samo nadižanje, angl. serija.

TV MADŽARSKA 9.30 Brat György, 1. del TV filma. 10.15 Beethoven: Čudalni kvartet v a-molu. 10.30 Video novice. 16.50 Lepa madžarska pesem. 17.00 Za upokojence. 17.30 Tek. 17.40 Reportaža. 18.00 Okno služnostni prom. 19.00 Vprašanja krist. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Družbena igra. 21.00 Panorama. 22.05 Vse na prodaj, poljski film. 23.50 Tv dnevnik. 0.05 Samo nadižanje, angl. serija.

TV MADŽARSKA 9.30 Brat György, 1. del TV filma. 10.15 Beethoven: Čudalni kvartet v a-molu. 10.30 Video novice. 16.50 Lepa madžarska pesem. 17.00 Za upokojence. 17.30 Tek. 17.40 Reportaža. 18.00 Okno služnostni prom. 19.00 Vprašanja krist. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Družbena igra. 21.00 Panorama. 22.05 Vse na prodaj, poljski film. 23.50 Tv dnevnik. 0.05 Samo nadižanje, angl. serija.

TV MADŽARSKA 9.30 Brat György, 1. del TV filma. 10.15 Beethoven: Čudalni kvartet v a-molu. 10.30 Video novice. 16.50 Lepa madžarska pesem. 17.00 Za upokojence. 17.30 Tek. 17.40 Reportaža. 18.00 Okno služnostni prom. 19.00 Vprašanja krist. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Družbena igra. 21.00 Panorama. 22.05 Vse na prodaj, poljski film. 23.50 Tv dnevnik. 0.05 Samo nadižanje, angl. serija.

TV MADŽARSKA 9.30 Brat György, 1. del TV filma. 10.15 Beethoven: Čudalni kvartet v a-molu. 10.30 Video novice. 16.50 Lepa madžarska pesem. 17.00 Za upokojence. 17.30 Tek. 17.40 Reportaža. 18.00 Okno služnostni prom. 19.00 Vprašanja krist. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Družbena igra. 21.00 Panorama. 22.05 Vse na prodaj, poljski film. 23.50 Tv dnevnik. 0.05 Samo nadižanje, angl. serija.

TV MADŽARSKA 9.30 Brat György, 1. del TV filma. 10.15 Beethoven: Čudalni kvartet v a-molu. 10.30 Video novice. 16.50 Lepa madžarska pesem. 17.00 Za upokojence. 17.30 Tek. 17.40 Reportaža. 18.00 Okno služnostni prom. 19.00 Vprašanja krist. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Družbena igra. 21.00 Panorama. 22.05 Vse na prodaj, poljski film. 23.50 Tv dnevnik. 0.05 Samo nadižanje, angl. serija.

5.30 Prebujajte se z nami! (to-čen čas, razmere na cestah, veliko dobre glasbe, izbor melodije tedna - vse to in še marsikaj pove, da bo z vami in za vas Danila HM). 8.00 Spored RS. 16.00 Poletno/jesensko popoldne (ponavadi posredujemo kakšno »res(nob)nejšo temo« z gosti v studiu, sicer pa se ukvarjamo z glasbo, reklamami in oddajo Aktualno ob 17.00). 17.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. 19.00 Spored RS.

TV SLOVENIJA

9.00 Zgodbe iz školjke. 9.35 Šolska tv: Portreti znanstvenikov - Pierre Fermat. 10.00 Boj za obstanek, angl. serija. 10.15 Nemščina. 10.45 Športna oddaja. 11.05 Osmi dan. 14.35 Nemščina. 15.05 Žarišče. 15.35 Sova, ponovitev nanižank. 17.00 Tv dnevnik. 1.17.05 Šolska tv, ponovitev. 17.35 Boj za obstanek, angl. serija. 18.05 Zlata ptica, pravljica. 18.10 Kultura vina in Spomini na očeta stajerskega vinogradništ

Varovanje otrok in mladostnikov na poti v šolo

Označevanje varnih poti

Center za ceste in cestni promet Univerze v Mariboru je v letu 1987 izdelal študijo o poznavanju prometa šoloobveznih otrok.

Zbrani rezultati so pokazali, da pripravljenost učencev prvih razredov do uspešno vključevanje v promet ni zadostno in otroku ne omogoča varnega prihoda v šolo. Nevarnost je največja takrat, ko se v prometu sreča z razmerami, ki zahtevajo hkratno upoštevanje dveh ali več dimenzij. Zaradi skromnega poznavanja prometnih znakov in signalizacije mu v nekaterih primerih ta lahko bolj škoduje kot koristi. Glede na nekatere ugotovitve bi bilo potrebno, da učenci skupaj s starši in učitelji spoznavajo svojo vsakodnevno pot v šolo. Posebno pozornost morajo nameniti spremembam v prometnem režimu v okolici šole in otroka pravočasno opozoriti nanje. Ugotovljeno je, da sta prometna signalizacija in promet premalo prilagojena otroku. Sila pomembno bi bilo varno pot v šolo, varna mesta za prečkanje ceste itn. opremiti s posebnimi znaki, ki bi bili dovolj privlačni za otroka in bi si jih enostavno zapomnil, nameščeni so bili v višini otrokovega vidnega polja. Učenci so v vseh regijah na poti v šolo večinoma brez spremstva odraslih, tudi učenci prvih razredov so samostojni udeleženci v prometu. Mlajši učenci v večjem številu kot starejši presojajo, da je njihova šolska pot zelo nevarna ali nevarna. Iz opravljene študije in ankete, ki je bila opravljena med učenci, je mogoče izluščiti nekaj temeljnih priporočil:

- povečati je potrebno število akcij za varnost učencev pešcev in učencev kolesarjev,
- povečati pozornost procesu prometnega vzgajanja, predvsem pri prečkanju ceste in igri na cesti,
- zarisovanje talnih oznak in njihovo redno obnavljanje ter otrokovim psihofizičnim posebnostim prilagojeno postavljanje prometnih znakov in prometne signalizacije sploh,
- povečati število otrok, ki jih bodo vsaj v prvih šolskih tednih začetnega šolanja spremljali v šolo in iz nje odrasli.

Pri izbiri varne šolske poti morajo veljati nekatera glavna pravila:

- otroci naj tvorijo skupino, da jih udeleženci v prometu lažje opazijo,
- cesto naj prečkajo čim manjkrat,
- hodijo naj po pločniku, kjer ti so,
- kjer ni pločnikov ali širokih cestnih bankin, naj hodijo na čim krajših cestnih odsekih,
- kjer ni pločnikov, naj hodijo po skrajni levi strani ceste,

—GD RADENCI—BORAČEVA—

Obnavljajo in razširjajo gasilski dom

Po večletnem zatišju, predvsem na organizacijskem področju, je delo v Gasilskem društvu Radenci—Boračeva zopet zaživele. V tem času so se lotili obnove in širitve kinodvorane

oziroma združenega doma, ki je po sklepu radenske krajevnne skupnosti z letošnjim letom postal last gasilskega društva. Marljivi gasilci so se zavzeto lotili dela in tako dom rešili propadanja.

Doslej so že obnovili sejno sobo, sanitarije, bife, večnamenski prostor, uredili del fasade in prekrili polovico strehe. Sedaj pa zidajo garažo in orodjarno ter obnavljajo fasado. Poleg tega pa jim je uspelo tudi generalno obnoviti gasilsko vozilo, namestiti nove signalne naprave na vozilu in novo sireno na objektu. V obnovo doma so doslej vložili 300.000 dinarjev in opravili okrog 1.200 prostovoljnih delovnih ur. Z dosedanjimi aktivnostmi članstva sta predsednik in tajnik društva Franc Jakopc in Janko Trstenjak zelo zadovoljna, pa tudi z denarno podporo krajanov Radence, Boračeve in Rihtarovec ter Občinske gasilske zveze Gornja Radgona. Z ureditvijo in širitvijo doma bodo imeli člani gasilskega društva Radenci—Boračeva boljše možnosti za delo, s tem pa tudi računajo, da bodo razširili svoje vrste z mlajšimi člani.

F. Maučec

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

Triletni otrok skočil pod avto

Za nami je prvi šolski dan, ko so na svojo dolgo pot za znanjem stopili najmlajši. Razveselili smo se, ker ni bilo nesreč, toda veselje nam je že skalila žalostna vest, da je v prometni nesreči spet umrl otrok.

ČELNO TRČENJE PRI ČRN-SKIH MEJAH

4. septembra se je zgodila prometna nesreča pri Murski Soboti. Voznik osebnega avtomobila Jože Flister iz Kupšinec se je peljal po magistralni cesti proti Tišini. V črnskih mejah je zapeljal na levo stran ceste in čelno trčil v avtomobil, ki ga je iz nasprotne smeri vozil Mirjan Debelak s Petanjec. Pri trčenju se je Flister hudo poškodoval.

KOLESARKA ZAVILA PRED AVTOMOBIL

6. septembra se je zgodila prometna nesreča na Hotizi.

Voznik osebnega avtomobila Anton Ščernjavič iz Odranec se je peljal iz V. Polane proti Hotizi. V naselju Hotiza je dohitel kolesarko N. F. s Hotize, ki je nenadoma zavila pred avtomobil. Kljub zaviranju Ščernjavič ni uspel preprečiti trčenja. Osemletna kolesarka se je poškodovala. Otroku te starosti ne bi smel voziti po cesti brez spremstva.

MED PREVOZOM V BOLNICO UMRL

9. septembra se je zgodila nuda prometna nesreča na Melincih. Voznik osebnega avtomobila Stanko Zorjan iz Murske Sobotice je vozil po lokalni cesti iz Bistrice proti Izakovcem. Na ravnem delu ceste na Melincih pri hiši šte. 3 mu je z njegove desne strani na cesto prišel otrok D. R. z Melincev. Voznik kljub zaviranju ni mo-

gel preprečiti trčenja. Otroka je zadela s prednjim desnim delom ter ga zbil po cestišču. Otroku je zaradi hudih poškodb med prevozom v bolnišnico umrl. Voznik je vozil z neprimerno hitrostjo, odredili pa so tudi izredni tehnični pregled vozila.

TATOVA ZA ZAPAH

V zadnjem obdobju je vedno več tatvin in vlomov v stanovanjske hiše in počitniške hišice. Zadnja serija teh vlomov je bila v lendavskih goricah. Delavci milice so v nekaterih primerih že ugotovili storilce, tako sta se za zapahi znašla Drago Erhatic iz Juršinec in Janez Ernejčič iz Hlaponec (SO Ptuj). Ker preiskava še ni končana, še ni znano, kolikokrat sta vlomila. Prijeta tatova sta že stara znanca delavcev milice, ko sta bila za podobna dejanja že zaprta.

JD

ZVEZA REZERVNIH VOJASKEH STAREŠIN

Uveljaviti sprejemljivejše oblike dela

V Sloveniji že dobri dve leti razpravljamo in iščemo rešitve, kako prilagoditi vsebino in metode dela, organiziranost in kadrovske politike ter druge sestavine delovanja ZRVS novim rešitvam v gospodarskem in političnem sistemu. To terjajo tudi pluralni politični tokovi v Sloveniji. S pojavom alternativnih gibanj in političnih strank so nastale spremembe tudi pri splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti, ki so že danes v mnogočem pomembne za uveljavljanje obeh. Še večje bodo te spremembe v prihodnje. V naši republiki so to področje depolitizirali. Pomembno dopolnjen pa bo obrambni sistem v novi ustavi Republike Slovenije. Dejstvo je, da v večstrankarskem sistemu ZRVS ne more biti sestavni del ali kolektivni član katere od strank, temveč se razvija v družbeno-strokovno samostojno kadrovske organizacije posebnega pomena na obrambnem področju. Člani ZRVS pa se lahko vključijo v katerokoli stranko, ki je pri nas registrirana. Po sprejetih usmeritvah nadaljnjega razvoja ZRVS, ki so se oblikovale v Sloveniji, po spremembah našega političnega in gospodarskega življenja, krepitve demokracije, političnega pluralizma in večstrankarskega sistema sta opredeljena odnos in vloga ZRVS kot družbene, strokovne in kadrovske organizacije, ki ni strankarska. Odnos do političnih strank pa se določa glede na vsebino in rešitve, ki jih imajo v svojih programih za obrambo, varnost in obrambni sistem. V dosedanjih razpravah v temeljnih okoljih so se najpogostejše pojavljali pobude in predlogi za spremembe na tem področju tako pri načrtovanju hotenj, potreb in ustvarjalnega deleža ter zagotovitvi dovolj možnosti za ustvarjalno delo. Odpraviti je potrebno zastarele zasnove usposabljanja in jih uskladiti z novimi razmerami v družbi ter določiti obveznosti za usposabljanje ZRVS po starosti, činih, rodovih in službah.

V Sloveniji obstajajo različni pogoji, ocene in stališča do vsebine in obsega obrambnega usposabljanja mladine. Zato so v razpravi in pripravi nove vsebine in oblike vzgoje, usposabljanja in pripravljanja mladine za obrambo in zaščito. ZRVS v svojih programih tudi načrtuje skupne aktivnosti s teritorialno obrambo, JLA, upravnimi organi za ljudsko obrambo, upravnimi organi za notranje zadeve in drugimi sestavinami splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite ter družbenimi organizacijami, katerih dejavnost je obrambnega pomena. Tekmovanja, delovna in tovariška srečanja pa bodo v organizacijah ZRVS načrtovali v skladu z interesi in željami članstva ter finančnimi možnostmi. Organiziranost bodo utrjevali in krepili po teritorialnem načelu. Tudi v prihodnje ostaja krajevna organizacija temeljna oblika organiziranja, s tem da je potrebno uveljavljati sprejemljivejše oblike in rešitve.

F. M.

Novo v Veliki Polani!

Trgovina na drobno Marjan Kocet, Velika Polana 120

CENE KONKURENČNE!

● v zalogi vse za vaše gospodinjstvo

Obiščite nas in se prepričajte v naše konkurenčne cene in pestro ponudbo!

Odprto od 7. do 19. ure, ob sobotah od 7. do 15. in ob nedeljah od 8. do 12. ure.

Razvili društveni prapor

Gasilsko društvo Skakovci, ki letos praznuje 15-letnico, je pripravilo slovesnost ob razvitju društvenega prapora. Udeležence proslave je pozdravil predsednik gasilskega društva Nikolaj Dundek, članici društva sta prebrali kroniko, v imenu pokrovitelja je govoril direktor TZO Cankova Ernest Kerec, v imenu Občinske gasilske zveze Murska Sobota pa Franček Gomboc. V kulturnem programu pa je nastopil oktet Av-

toradgone. Prapor je razvil Ernest Kerec.

Čeprav je gasilsko društvo Skakovci mlado, se ponasa s lenin vaško-gasilskim domom, ki so ga krajanji zgradili leta 1962, razen no brizgalno in orodnima voziloma. V okviru društva delujeta dve mo. V okviru društva delujeta dve desetini — pionirska in članska. Letos pa so tudi kupili nove gasilske uniforme.

F. Maučec

Vaja enot civilne zaščite

Štab za civilno zaščito M. Sobota in gasilsko društvo Petanjci sta pripravila vajo gasilsko-tehničnih enot civilne zaščite in enot prve medicinske pomoči. Udeležilo se je 7 enot. Prehodni pokal je dobila enota iz Rankovec. Občinski štab je podelil bronaste znake civilne zaščite in občinske značke civilne zaščite petim zaslužnim članom krajevnne skupnosti Tišina.

fku

DO POMURSKI ZDRAVSTVENI CENTER MURSKA SOBOTA

razpisuje

za šolsko leto 1990/91 naslednje kadrovske štipendije

— za zdravnika 3 štipendije
— za višjega radiološkega tehnika 1 štipendijo

Kandidati naj vložijo vloge za štipendije najkasneje do 21. 9. 1990 na obrazcu 8,40 s potrdili o vpisu in uspehu.

Svet Osnovne šole
Karel Destovnik-Kajuh Apače
69253 APAČE

razpisuje dela in naloge

RAVNATELJA

(reelekcija)

Pogoji:
Kandidat mora izpolnjevati pogoje, ki jih določa 96. člen ZOK, mora imeti strokovni izpit in najmanj 5 let delovnih izkušenj pri vzgojno-izobraževalnem delu ter dovolj organizacijskih sposobnosti.
Prijava z dokazili sprejemamo 15 dni po objavi razpisa na gotov naslov.

AVTOBUSNI PROMET
Murska Sobota p.o.
69000 Murska Sobota, Bakovska 29
Telefon: (069) 21-884, 21-459, 22-606

Š T U B E N T I, Š I J A K I, P O Z O R!

NOVA AVTOBUSNA LINIJA V LJUBLJANO

LENDAVA (18.40) — DOBRPOVNIK (19.08) —
M. SOBOTA (19.30) — MARIBOR
(20.42) — LJUBLJANA (22.55)

Povratak iz Ljubljane ob 23.30
do Murske Sobotice

Ob nedeljah in zadnji dan praznikov

BUS KLUB

— 30% popust
na relaciji med Lendavo
in Ljubljano

MESEČNE VOZOVNICE

— 30% popust

Potrdilo o šolanju

POSLOVNA AVTOBUSNA LINIJA

MORAV. TOPLICE (4.30) — M. SOBOTA (4.40) — G. RADGONA (4.55)
— (8.00) LJUBLJANA

Povratak iz Ljubljane ob 13.15

Ob ponedeljkih in petkih,
ter dan pred in po praznikih

Informacije na avtobusnih postajah v M. Soboti, Lendavi in G. Radgoni.

NOVO!

Grosistična prodaja
UMETNIH GNOJIL INE KUTINA
V TRANZITU, PO UGODNI CENI. Dostava v vašo vas. PANONFORM d.o.o., Borejci, telefon: 46 047.

Razno

TELEVIZOR GORENJE, črno-beli, prodam. ☎ 22 937. M-943
BUKOVA DRVA, suha, in parcelo za sadovnjak prodam. Moščanci 59. M-944
OTROŠKO POSTELJICO in športni voziček prodam. ☎ 24 728. M-948
VIAK ZA STISKALNICO ZA GROZDJE, les za ostrežje ter mešano vino (šmarnica, jurka) prodam. ☎ 45 428. M-949
HRASTOVE PLOHE, 5 cm, prodam. Gederovci 38. M-955
VINSKI SOD, 550 l, in električni boiler, 80 l, ugodno prodam. Gomboc, Vučja Gomila 20. M-956
SOD, 400 l, in pletene steklenice po 25 l ter tehniko, 200 kg, prodam. Kuronja, Panovci 13, na Goričkem. M-958
RABLJEN PRALNI STROJ, umivalnik, kopalno kad, okno, hladilnik, in drugo prodam. ☎ 26 501. M-962
PRALNI STROJ KÖRTING, skoraj nov (☎ 48 646) in starejši tip pralni stroj gorenje ter hladilnik prodam. ☎ 26 434. M-963
PRIKOLICO ZA AVTO (110 x 160), prodam. Veržej, Frana Kovačiča 13. M-970
APARAT ZA VARJENJE CO₂, 300 amp., Warburg karavan, neregistriran, in motorno žago stihl 041 prodam. Jakoša, Domanjševci 126. M-976
EMO CENTRAL 24 prodam. ☎ 48 066. M-981
KORUZO Z NJIVE prodam. Murska Sobota, M. Kuzniča 37. M-984
GROZDJE (šmarnica, klinton), prodam. Rakičan, Panonska 65. M-988
LESENO MONTAŽNO BARAKO v moravskih gorah, večnamensko, prodam. Krog, Murska 104. M-995
DVOVRSTNI PLETILNI STROJ BROTHER ugodno prodam. Informacije po 16. uri: ☎ 42 161. M-997
ZAMRZOVALNO OMARO BAUKNECHT OBOD ugodno prodam. ☎ 81 654. M-DL
GRELEC ZA ŠTEDILOK, za centralno ogrevanje, desni, prodam. Kustec, Dolnja Bistrica 160 b, ☎ 70 137. M-902
PLETILNI STROJ MIO STANDARD 72, prodam. Žitna 1, Murska Sobota, ogled po 18. uri. M-903
MANJŠO OMARO IN VITRINO prodam. Topolovec, Murska Sobota, Ob kanalu 8. M-905
MEHKA DRVA (v metrih), prodam. Jakob, Bratanci 92. M-908
GROZDJE Z BRAJD (šmarnica), 16 arov, prodam. Katarina Gerencner, Dobrovnik 6. M-920
OJAČEVALEC, 80 W, primeren za bas ali solo kitaro, prodam. Bratanci 114. M-921
KORUZO ZA SILAŽO, 50 vrst, prodam. Puconci 84. M-923
VRTNO KOSILNICO PANONIJA (za polovično ceno) in guino 750 x 16, s platiščem za prikolico Tehnostroj, prodam. Bakovci, Partizanska 30. M-927
RŽ prodam. Križevci 108 v Prekmurju. M-931
PRIKOLICO ZA OSEBNI AVTO (180 x 110), 1200 kg, prodam. Pečuh, Murska Sobota, Stara 8, ☎ 24 679. M-939
KORUZO Z NJIVE V BELTINCII prodam. ☎ 21 815. M-1051
KORUZO Z NJIVE, 1,5 ha, prodam. Gorica 29, ☎ 45 386. M-1054
BAS OJAČEVALEC ACOUSTIC 200 prodam. ☎ 77 102. M-1056
PLINSKI ŠTEDILOK prodam. Murska Sobota, Razlagova 11. M-1057
BARVNI TELEVIZOR GORENJE, daljinsko upravljanje, ugodno prodam. ☎ (069) 22 382. M-1061
KOMBI PEČ ZA KOPALNICO, zapakirano, trajnožarno peč, štedilnik derby, emu 5, na olje, bas kitaro z dimarcio magneti, italijansko, »frajtonarico«
STAHL-B-Es-As prodam. ☎ popoldne: 23 806. M-1067
KORUZO ZA SILIRANJE in grozde prodam. Skakovci 44. M-1070
ŠIVALNI STROJ BAGAT prodam. Flisar, Murska Sobota, Stara 4. M-1071
USNjeno SEDEŽNO GARNITURO in neregistriranega spačka prodam. ☎ 46 109. M-1073
KORUZO ZA SILAŽO, 2 ha, prodam. Sebeborci 108. M-1074
HARMONIKO MELODIJA, 80-basno, prodam. ☎ 70 713. M-1077
STREŠNO BETONSKO OPEKO, približno 230 m², novo, po ugodni ceni prodam. ☎ 23 497. M-1078
2 KADI, 1100 l, rabljeni, tri leta, prodam. ☎ 86 103. IN-14444
ORGLE CASIO, nove, prodam. ☎ 81 964. IN-14445
VINO, 120 l, čisti renski rizling, prodam. Čentiba 462. LE-12914
GROZDJE (šmarnica, klinton), prodam. Rakičan, Panonska 66. M-988
BARVNI TELEVIZOR GOLD STAR, nov, z garancijo in daljinskim vodenjem in barvni televizor iskra, star pet let, z daljinskim vodenjem prodam. Kupšinci 16. M-990
KABINO ZA TRAKTOR FERGUSON 542 in salonitne plošče, 5-rebrne (polovične) ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-997
KORUZO Z NJIVE prodam. Rogoševci 29. M-1101
ZAMRZOVALNO SKRINJO, 200 l, tri okna z roletami, in zastavo 101, letnik 1979, prodam. ☎ 46 525. M-1009
GUME ZA TRAKTOR STEYR, 83/8-24 AS, prodam. Karel Gomboc, Neradnovci 10. M-1013
ELEKTRIČNI BOJLER, 80 l, nov, prodam 30 odstotkov ceneje. ☎ popoldne: 24 354. M-1014

GOSTILNA VEREŠE, SODIŠINCI, pri mejnem prehodu v Gederovcih, vabi v petek, 14. septembra, in v soboto, 15. septembra, na **DOMAČE KOLINE Z BUJTO REPO**. Informacije po telefonu: 46 430.

KORUZO ZA SILAŽO, 80 arov, prodam. Rakičan, Prešernova 26, ☎ 23 066. M-1017
POHIŠTVO ZA SPALNICO prodam za 10.000,00 din. Bohar, Kramarovci 3. M-1018
MLIN ZA GROZDJE prodam. Murski Črnci 18. M-1021
CEPLJENO BELO VINO prodam. ☎ 42 455. M-1022
PRIKOLICO BRAKO, ugodno prodam. Novak, Tomsčeva 14, ☎ 24 364. M-1025
KORUZO ZA SILAŽO v Mačkovcih, 50 arov, prodam. ☎ 24 064. M-1026
KAKOVOSTNO BELO VINO (šmarnica) prodam. ☎ 24 834. M-1028
BOROVE IN SMREKOVE PLOHE, 5 cm, prodam. Strukovci 28, ☎ 76 832. M-1032
HARMONIKO, 80-basno, prodam. Možnost nakupa na odplačilo. Papič, Murska Sobota, Cankarjeva 14. M-1033
ELEKTRIČNI ŠTEDILOK, nov, prodam. ☎ 25 416. M-1037
GROZDJE IZ VINOGRADA (Vučja Gomila, Dobrovnik) in z brajd v Murski Soboti, prodam. ☎ 21 767. M-1041
SOD, 300 l, star tri leta, prodam ali zamenjam za 150 l. Andrejci 34, ☎ 48 139. M-1042
ŠTEDILOK ZA CENTRALNO OGREVANJE poceni prodam. Kroška 30, ☎ po 15. uri: 24 496. M-1046
GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK TRIBUNA, rabljen, svetlo rjave barve, prodam. ☎ 69 095. M-1049
KOMPLETNO KUHINJO in barvni televizor ugodno prodam. Možen nakup na odplačevanje. Informacije popoldne: ☎ 22 602. M-1085
GROZDJE, črno in belo, prodam. Polana 24, p. Puconci. M-1087
OKROGEL LES za ostrežje in 8-arsko parcelo za počit. hišico (Andrejci), prodam. Sapač, Černelavci, ☎ 21 395. M-1090
RAZNE DELE ZA ZASTAVO 750 prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-1095
GROZDJE, laški rizling, s trsja ali nabrano, v Petrovcih, Nedelski breg, prodam. Vprašati: Balek, M. Sobota, Trstenjakova 59. M-1096
HALDILNIK, mali bosch in tapison prodam. ☎ 22 056. M-1097
HLADILNIK V ELEMENTU ORHIDEJA SAFARI, termoakumulacijsko peč in manjšo zamrzovalno skrinjo prodam. ☎ 22 140. M-1098
KORUZO ZA SILAŽO, z njive, prodam. ☎ 23 237. M-1099
MOŠKO ŠPORTNO KOLO (na 10 prestav), skoraj novo, ugodno prodam. ☎ (069) 23 953. M-1100
CEPLJENO BELO VINO prodam. Ivanovci 42. M-MM
UNIVERZALNI BRUSILNI STROJ in stružnico prodam. ☎ 0602 21 627. M-FH
KORUZO Z NJIVE V LIPI, 50 arov, za silažo ali zrnje, prodam. Informacije: Pivar, Rakičan, Lendavska 1. M-EP
DOMAČE RDEČE VINO, 80 l, in 80 kosov salonitnih plošč prodam. Albina Grosman, Turjanski Vrh 2, Radenci. GR-13871
HIDRAVLICNO STISKALNICO, skoraj novo, 550 l, za grozde, in kosilnico BCS prodam. ☎ v soboto, od 18. do 20. ure: 69 054. GR-13872
KOMPLETNE REZERVNE DELE ZA ŠKODO 105, za generalno popravilo motorja, prodam. ☎ 75 946. Török, Lendava, Naselje Prekmurske brigade 6, od 7. do 8. ure. LE-12910
ZA ŠESTMESEČNO POSOJILO DAJEM 25-odstotne obresti. Garancijska nepremičnina. Ponudbe na RATING, p. p. 70, Murska Sobota. M-899
STAREJŠO HIŠO Z VRTOM, še primerno za bivanje, vzamem v najem. Pozneje možen odkup. ☎ 21 474. M-926
VIDEOTEKA B&K BELTINCI kakovostno snema s profesionalno videokamero, izposoja videokasete. Videoteka B&K, Beltinci, Mladinska 1. M-957
INŠTRUIRAM NEMŠČINO za 5. in 6. razred osnovne šole. ☎ 26 434. M-964
PREKLIC! Preključim veljavnost hranilne knjižice št. 11351-4, izdane pri HKS Panonka M. Sobota. Aleksander Hari, Pordašinci 2, p. Križevci v Prekmurju. M-966
PREKLJUČIJE! Preključim veljavnost zaključnega spričevala Gimnazije Murska Sobota, pedagoške smeri, izdanega leta 1985. Marko Rihar, Murska Sobota, Stefanova Kovača 3. M-987
GOSTILNA ZADRAVEC BREZOVCI vabi 14., 15. in 16. septembra na **DOMAČE KOLINE**. Vabljeni! M-989
OBVEŠČAM, da Maksimilijan Šijanec ni sam lastnik premičnin in nepremičnin in bom vsakega morebitnega kupca sodno preganjala. Jožica Šijanec, Apač 120. GR-13876
STEFAN CELEC se globoko opravičujem Jožici Celec za razžalitev — primitivno reakcijo, ki jo je izzvala primitivna akcija. M-1007
PREKLIC! Preključim veljavnost pogodbe o vezani vlogi D-48990-6 za vpis v hranilno knjižico, izdano pri HKS Panonka M. Sobota. Milan Baša, Radovci 18. M-1038
KNJIGOVODSKI SERVIS, fotokopiranje, Regina Meško, Beltinci, Ravenska 74, se priporoča s svojimi storitvami!
SERVIS TRAJNOŽARNIH PEČI — BRANKO MEŠKO, ☎ 42 508. M-1011

kupim

KOSILNICE IN SNOPOVEZALKE, italijanske, kupujem. Ponudbe: Dodoš, Trakovščanska 8, Varaždin, ☎ 042 510 74. M-951

zaposlitve

DELAVCA ZA DELO NA KMETIJI iščemo. Naslov v upravi lista. M-1055
PARTNERJA S SOUDELEŽBO v podjetju za trgovanje s pohištvom v M. Soboti, iščemo. ☎ 46 267. M-1072
NATAKARICO ali kuhinjsko pomočnico, lahko mlajša upokojenka, redno ali honorarno zaposlimo. Damo dober OD. Hrana in stanovanje v hiši. Gostilna Rožnik, Ljubljana, Cankarjev vrh, ☎ (061) 213-429. M-980
KV KUHAJA IN KV NATAKARICO zaposlim. ☎ 42 026. M-1034
AKVIZITERJA ZA PRODAJO ZANIMIVEGA IZDELKA za dom in hoby, na področju Pomurja in Slovenskih goric. Prijave na upravo lista. M-OP

IZDELAVA KOŽIC NUTRIJ! Verban, Tropuvci, ☎ 46 015. M-910
GOSTILNA VEREŠE, SODIŠINCI, pri mejnem prehodu v Gederovcih, vabi v petek, 14. septembra, in v soboto, 15. septembra, na **DOMAČE KOLINE Z BUJTO REPO**. Informacije po telefonu: 46 430.
KUPIM
KOSILNICE IN SNOPOVEZALKE, italijanske, kupujem. Ponudbe: Dodoš, Trakovščanska 8, Varaždin, ☎ 042 510 74. M-951
ZAPOSLITVE
DELAVCA ZA DELO NA KMETIJI iščemo. Naslov v upravi lista. M-1055
PARTNERJA S SOUDELEŽBO v podjetju za trgovanje s pohištvom v M. Soboti, iščemo. ☎ 46 267. M-1072
NATAKARICO ali kuhinjsko pomočnico, lahko mlajša upokojenka, redno ali honorarno zaposlimo. Damo dober OD. Hrana in stanovanje v hiši. Gostilna Rožnik, Ljubljana, Cankarjev vrh, ☎ (061) 213-429. M-980
KV KUHAJA IN KV NATAKARICO zaposlim. ☎ 42 026. M-1034
AKVIZITERJA ZA PRODAJO ZANIMIVEGA IZDELKA za dom in hoby, na področju Pomurja in Slovenskih goric. Prijave na upravo lista. M-OP

sobe

DOBRO SITUIRAN PAR NUJNO POTREBUJE začasno stanovanje — za dobro plačilo. Naslov v upravi lista. M-850

SATELITSKI SISTEMI EVROPSKE KAKOVOSTI TRAJBAR, CANKOVA. — MOŽNOST DEL NA ODPLAČILO. Informacije po telefonu št.: 76 699.

V zemlji rodni mirno spiš, a v naših srcih še živiš...

V SPOMIN

15. septembra bošta minili dve leti, odkar nas je nenadoma zapustil dragi mož, oče, dedek in pradedek

Rudi Špilak

iz Doliča

Hvala vsem, ki se ga spominjate!

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

Zaspal si, mož in oče zlati, zaprl trudne si oči, naj Bog odpre ti rajska vrata, to ti iz srca želimo tvoji vsi.

ZAHVALA

2. septembra nas je v 77. letu zapustil dragi mož, oče, brat in dedek

Matija Zvar

pismonoša iz Lendave

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence, šopke in za sv. maše ter sočustvovali z nami.

Iskreno se zahvaljujemo g. župniku za pogrebni obred in pismonošem za častno stražo, govorniku za poslovilne besede pri odprtem grobu in cerkvenim pevcem s Hotize za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: žena Ančka in hčerka Danica z družino

Ne jokajte ob mojem grobu, le tiho k njemu pristopite, spomnite se, kako trpel sem, šopek rož mi prinesite in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je tiho in brez slovesa zapustil dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

Ciril Murat

železničar v pokoju iz Lipovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem ter vsem, ki so dragemu pokojniku pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence, cvetje in za sv. maše, nam pa izrekli sožalje ter v najtežjih trenutkih slovesa sočustvovali z nami.

Posebej se zahvaljujemo g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku KS Tivadarju in predstavniku ŽTP Šeraku za izrečene tolažilne besede.

Zahvala kolektivom ŽTP, PTT, Agroservisa in ŽO Mure.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: žena Ana, sinova Milan in Daniel z družinama, hčerka Anica z družino ter vsi, ki so ga imeli radi

V SPOMIN

12. septembra so minila štiri leta, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče in dedek

Jožef Šrajner

iz Gerlinec

Hvala vsem, ki se ga spominjate in se ustavljate ob njegovem preranem grobu.

Žalujoči: žena in hčerka z družino

ZAHVALA

V 75. letu starosti nas je zapustil dragi oče in dedek

Martin Križanič

iz Lipe 11

Iskrena zahvala botrini, sorodnikom, znancem, gasilcem, duhovniku in pevcem za odpete žalostinke ter vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje in za sv. maše.

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

Zvon, ki v temno jutro zvonil, naše mame, babice, prababice več ne prebudi...

ZAHVALA

Po kratki bolezni nas je v 74. letu za vedno zapustila naša draga mama, stara mama in teta

Marija Marič

iz Kroga

Ob izgubi naše drage mame se iskreno zahvaljujemo g. župniku iz M. Sobotne in Kostivnice za pogrebni obred, cerkvenim pevcem za odpete žalostinke in govornici Jožici za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Iskrena hvala sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje, za sv. maše in druge dobre namene, nam pa izrekli sožalje.

Žalujoči: vsi, ki smo jo imeli radi

Zaman je bil tvoj boj, zaman vsi dnevi hudega trpljenja, bolezen je bila močnejša od življenja.

Ne jokajte ob mojem grobu, le tiho k njemu pristopite, spomnite se, kako trpela sem, šopek rož mi prinesite in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

Ob mnogo prerani in boleči izgubi naše drage žene, mame, tete, stare mame, sestre, sestrične, tete in svačinje

Olge Vukan

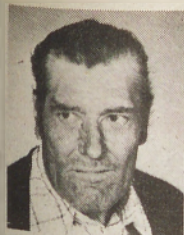
roj. Novak 1932—1990

upokojenke iz M. Sobotne

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih pomagali in sočustvovali z nami, nam ustno ali pisno izrazili sožalje, darovali vence in cvetje, darovali za sv. maše in v dobrodelne namene ter drago pokojnico v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Posebej se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju internega in pljučnega oddelka bolnišnice v M. Soboti za vložen trud v njeni zdravljenju, g. kaplanu iz M. Sobotne, g. župniku iz Biskovca za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku za poslovilne besede, glasbeniku za odigrano Tisino, kolektivom Uprave za družbene prihodke občine M. Sobota in varne Mura M. Sobota, svakinja Vikici, sosedi Mančič, družini Franko iz Bakovec in družini inž. Horvata iz M. Sobotne.

Žalujoči: vsi, ki smo jo imeli radi

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite.
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.*

V SPOMIN
na

Jožefa Ferenca

iz Bogojine

Kmalu bo minilo leto dni, ko si po mučnih bolečinah za
vekomaj zatisnil svoje oči.
Dom je prazen, pogrešamo te vsi, ki smo te imeli neiz-
merno radi.

VSI TVOJI

*Zakaj usoda posega prav tja,
kjer je najmanj zaželena,
vzame ti, kar ti je najdražje,
in ti dodeli pusto osamljenost,
polno spominov.*

V SPOMIN

Rudiju

s Safarskega

K tvojemu preranemu grobu hodimo že eno leto, pa se
nam zdi, da smo še včeraj snovali lep jutri, ljubljeni sin.
Danes ne moremo dojeti krute resničnosti in nič ne mo-
re ublažiti naše bolečine.

Vsi tvoji žalujoči, ki smo te imeli radi

ZAHVALA

V 49. letu starosti nas je
22. avgusta 1990 zapustila
naša draga

Marija Poredoš

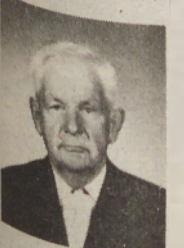
iz M. Sobote

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem so-
rodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so
jo v tako velikem številu pospremili na njeni zad-
nji poti, ji darovali cvetje in vence, nam kakorkoli
pomagali ter izrekli sožalje.

Posebej se zahvaljujemo za pogrebno slovesnost
na njeni zadnji poti, govornikoma KS B. Kidrič in
Republiške zdravstvene skupnosti, izpostava M.
Sobota, pevskemu zboru upokojencev in godbi na
pihala.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

ŽALUJOČI: VSI NJENI

*Nihče ne ve, kako boli,
ko tebe, dragi mož in ata,
več na našem domu ni.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega drage-
ga moža, očeta, dedka, praded-
ka in brata

Janeza Rajbarja

s Petanjec

Iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem,
znancem in vaščanom, ki ste v trenutkih žalosti soču-
vali z nami, nam izrekli sožalje, darovali vence in za
sv. maše.

Posebej se zahvaljujemo družini Kuzma s Tišine, druž-
ni Gabor s Petanjec ter zdravnikom dežurne službe
ZD Murska Sobota za pomoč in obiske v najtežjih tre-
nutkih.

Prisrčna hvala g. kaplanu, cerkvenemu pevskemu zbo-
ru, GD Petanjci, govornikoma KS in kolektivu Raden-
ske — Mineralna voda za poslovilne besede ob odpr-
tem grobu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Petanjci, 26. avgusta 1990

Žalujoči: vsi njegovi najdražji

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporo-
čamo žalostno vest, da je v Barnsdorfu, Wiesen-
grund 2, v ZRN, 24. avgusta 1990 umrla

Ilonka Beenders

roj. Kerčmar
iz Tropovec

V imenu vsega sorodstva: hčerka Hildica z možem
Jokijem in hčerko Anjo iz Bremna ter brat Alojz
Kerčmar z družino iz Murske Sobotne

*Tiho, žalostno si odšla,
nič več ne boš nam pela.
Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi hudega trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja.*

ZAHVALA

V 46. letu starosti nas je za vedno
zapustila draga žena, mama, hčer-
ka, sestra in teta

Jožefa Škrlec-Finica

roj. Marinič
iz Banovec

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in
znancem, ki ste drago pokojnico pospremili k zadnjemu počit-
ku, ji darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje.
Iskrena hvala g. župniku za pogrebni obred in poslovilne bese-
de, pevskemu zboru, gasilcem, govorniku g. Novaku za poslo-
vilne besede ob odprtem grobu, g. Kovačiču za odigrano Tiši-
no ter družinami Milice Skuhala in Jelice Kukolj.

Žalujoči: mož Franc, sinova Roman in Tomislav, oče in mama,
brat in sestra z družinami

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je za
vedno zapustil dragi mož, oče,
brat, dedek in pradedek

Rudolf Sukič

iz Boreče

Iskreno se zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, sorod-
nikom in botrini ter vsem krajanom Boreče, ki so nam
kakor koli pomagali.

Hvala vsem, ki ste darovali vence, šopke in za sv. maše,
nam pa izrekli sožalje.

Zahvala tudi naši sosedji za vsakodnevni obisk med bo-
lezni našega pokojnika.

Posebej se zahvaljujemo g. duhovniku Ivanu Camplinu
za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — najlepša hvala!
Boreča, 19. avgusta 1990

VSI NJEGOVI

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je v
66. letu starosti za vedno zapustil
naš dragi mož, oče, stari oče, zet in
brat

Jože Benko

iz G. Slaveč

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, so-
rodnikom in znancem ter vsem, ki ste nam v težkih trenutkih
stali ob strani, nas tolažili, nam izrekli sožalje, mu poklonili
vence in šopke ter ga v tako velikem številu pospremili k zad-
njemu počitku.

Posebna hvala osebju internega oddelka bolnišnice v Rakiča-
nu, ki mu je med boleznijo lajšalo bolečine. Hvala g. duhovni-
ku Ernišu za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Hvala Marjanovim sodelavcem in NS Slaveči.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: žena Frida, sin Marjan, hčerke Šarika, Jožica in
Manuela z družinami, tašča, sestra in brat z družinami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža, očeta in
starega očeta

Franca Kuzmiča

iz Vadarec

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijate-
ljem in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali, v najtežjih tre-
nutkih, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter dragega po-
kojnika pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala gasilcem, duhovniku za lepo opravljen obred,
pevcem za odpete žalostinke in govorniku za ganljive besede
slovesa.

Žalujoči: žena Emilija, hčerka Irena z možem Ernestom in vnuk
Ernest

*Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi hudega trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja.*

ZAHVALA

V 74. letu starosti nas je po kratki
bolezni za vedno zapustila naša
draga mama, stara mama in praba-
bica

Emilija Azola

roj. Kranjec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na njeni
zadnji poti, darovali vence, šopke in za sv. maše.
Hvala kolektivu Agroservisa za darovana venca, osebju kirur-
škega in pljučnega oddelka bolnišnice v Rakičanu in delavcem
ginekološko-porodniškega oddelka za prispevek za zgraditev
bolnišnice.

Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred in pevcem za
odpete žalostinke.

Grad, 1. septembra 1990

Žalujoči: vsi, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je nepri-
čakovano zapustil naš dragi
mož, oče, stari oče in brat

Rudolf Flisar

upok. tesarski mojster
iz Pečarovec 84

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na
njegovi zadnji poti, mu darovali vence, cvetje in za sv.
maše, nam pa izrekli sožalje.

Posebej se zahvaljujemo g. duhovniku za pogrebni
obred, pevcem žalostink, gasilcem, govorniku ZB, so-
rodnikom in dobrim sosedom za vsestransko pomoč.

Žalujoči: žena Emilija, sin Drago in hčerka Draga z dru-
žinami, brata Gusti in Karel z družinami ter drugo so-
rodstvo

*O, vsi, ki srečal sem vas kdaj na cesti
življenja, rad poslal bi vam pozdrav.
Še vedno ste sopotniki mi zvesti.
Rad vsaj za hip bi z vami spet postal,
vam segel v roko, rekel vam besedo
in z vaših ust odmev pričakoval.
(R. Bordon, Srečanja)*

ZAHVALA

Tiho in brez slovesa nas je v 77. le-
tu starosti zapustil dobri mož, oče,
dedek in pradedek

Valentin Salaj

z Mote 62

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
prijateljem, znancem, posebno sosedom, ki ste nam pomagali
in nam stali ob strani v najtežjih trenutkih, nam izrekli sožalje,
darovali vence in šopke, za sv. maše ali v dobre namene ter ga
v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Iskrena hvala GD Mota za častno stražo, za pomoč in sprem-
stvo k njegovemu zadnjemu počitku.

Hvala g. duhovniku za lep pogrebni obred in pevcem za odpe-
te žalostinke, govornikom za ganljive besede slovesa, ribiške-
mu društvu, GD Cven, DO Mura, DO Agroservis Maribor in
DO Modna konfekcija Vučja vas ter godbeniku za odigrano
tišino.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

ŽALUJOČI VSI, KI SMO GA IMELI RADI

FILOVCI

LONČARSKA DELAVNICA
V OPOMIN IN SPODBUDO

Drugi Košičev teden kulture oziroma praznik krajevna skupnosti Bogojina so sklenili s sobotno lončarsko delavnico v Filovcih. Zbrali so se avstrijski, madžarski, hrvaški in slovenski lončarji in gnetli glino ter iz blatnih gnot izvabili prelepe oblike zelo uporabne in zanimive posode. Da jim je delo bolj teklo od rok in da obiskovalci niso napenjali samo oči, temveč tudi ušesa, so poskrbeli ljudski godci, pevci in pevke ter plesalci. Med etnoglasbenimi skupinami so bili banda Kociper-Baranja, tamburaši iz Beltinec, ljudske pevke iz Filovec, Paktregeri, folkloristi iz Beltinec, nastopil pa je tudi Vlado Kreslin. Dšalo je po dobrotah iz domače krušne peči in kotla z bogracem, v kozarcih

2. Vesela zmagovalca - Manfreda Ringhoferja iz avstrijske stobske šole za keramiko in Marjana Cojterja iz Lendave - je na oder povabil dr. Franc Horvat, predsednik Sveta KS Bogojina. Posebna strokovna komisija, ki je ocenjevala izdelke lončarjev, je podelila dve prvi nagradi, ker sta oba nagradjenca izdelala največ, največjo in najbolj uporabno posodo.

pa se je svetila še janska zlata kapljica, ki so jo gorički pridelovalci prinesli tudi na ocenjevanje. Posebna komisija je vina ocenila in med najboljših pridelovalcev uvrstila Jožeta Puhana, Janeza Kodilo in Janeza Murgerja, posebej pa je pohvalila tudi druge vinogradnike. Lepemu, sončnemu in zanimivemu dnevu je sledila lončarska noč s kulturnim programom ob lončarski peči, ki je navdušila vse, ki so vztrajali do konca, pa čeprav jih je malce zeblo v noge.

Dr. Franc Horvat, predsednik Sveta KS Bogojina, je v publikaciji, ki je izšla ob Košičevem tednu med drugim zapisal: »Vsi vemo, kam je v svetu lončarstvo in keramiko pripeljal razvoj. Mi pa smo ostali čez leta le na nekaj lončarjih in pri zastali tehnolo-

giji... Zato naj služi ta lončarska delavnica tudi kot opomin. Kajti drevo, ki ima dobre in zdrave korenine, lahko razvije mogočno krošnjo in rodi obilen sad.«

Lidija Kosi
Foto: Jože Šabjan

1. V Filovcih je tekmovalo 16 lončarjev, njihova delavnica na prostem pa je bila za mnoge obiskovalce prava paša za oči.

VISOK SIJAJ ZELENEGA PLANETA!

DIAMOND GREEN LINE
je vrhunska kolekcija večnamenskih koncentriranih čistil, topljivih v vodi, dišečih in neškodljivih ob dotiku ter ekološko popolnoma neoporečnih.

IŠČEMO ZASTOPNIKE-PRODAJALCE!

IZREDEN HONORAR

za inventivne in samozavestne!

Ponujamo sodelovanje knjigovodjem in poslovnim tajnicam.

Vse informacije: **Aktiva d.o.o.**

Miklošičeva 24, Ljubljana na tel. 061/322 641 med 16. in 18. uro

ZABAVA
ZA MAJHNE
IN VELIKEDOBRODELNA
PRIREDITEV

V NEDELJO, 16. SEPTEMBRA 1990,
NA STADIONU SOBOŠKE M U R E

PROGRAM

- 9.00 - Na mladih nogomet stoji-turnir pionirskih ekip
- 10.30 - Nedeljska radijska kuhinja z znanimi gosti
- 11.00 - Otroški mjuzikl
- 11.30 - Alfi Nipič z ansamblom in Franc Košir
- 12.30 - Nogomet - NK Gradišče (ženske): Pomurski novinarji
- 13.30 - Miki Roš za otroke
- 14.00 - ansambel Stil
- 15.00 - Nogomet - SUHI Sobote: DEBELI Gornje Radgone - s komentarjem Dodoja in Poštarja
- 17.00 - ansambel Ringšpil
- 20.00 - ansambel Marela s humoristom

SMEH
JE POL
ZDRAVJA

Prireditelja: RADIO Murska Sobota in NK MURA Murska Sobota

TOMBOLA

Atraktivna
gosta
dr. Marko Ilesič
in Rudi Zavrl

RAZNA
PRESENE-
CENJA

ŠPORTNA
STAVA

ob 13 uri
ceremonial po
sobotskih ulicah

dobra hrana
in pijača
pa sreča
čez mero

GENERALNI POKROVITELJ:
TEHNOUNION LJUBLJANA

Izkupiček za radijsko terensko opremo
in slačilnice Murinih nogometašev

RUDI ČAČINOVIČ
vabi
BOŽA KUHARIČA
na kavo

Gotovo je svojevrstna »žurnalistična pustolovščina«, če imaš priložnost, da se uro, dve, celo tri ali štiri, pomenkujes z osebnostjo, kakršna je rakičanski rojak Rudi Čačinovič, prekaljen diplomat in politik, zdaj predvsem pisatelj in publicist. Pojdi, poglej, poslušaj in sporoči! — je bilo vodilo moža med poslanstvi in poslanstvi (tak je tudi naslov njegovih zajetnih memoarov iz leta 1985) od Rakičana do Madrida in nazaj po Madžarski, Južni Ameriki, Švici, Nemčiji in Španiji. Bil je tudi pet let v slovenski vladi (v 70-ih letih) in še prej (leta 1957) župan okrajnega ljudskega odbora v Murski Soboti. Najdejo se, ki mu k vzdečku »jugoslovanski Katalonec« in maniri »vedno oborožen z vljudnostjo, z vedno enako dobrohotno ironičnim smehljajem, v dostojanstveni drži univerzitetnega profesorja«, pritičejo še vzdečka »enigma Čačinovič« in celo »sindrom Čačinovič«.

Če je res diplomacija starejša od najstarejše obiti — to pa je, kot je znano, vlačugarstvo — so Čačinovičeve lastnosti (dejaven, posredujoč, domiseln) samoumevne, pri čemer ni nič manj samoumevna njegova vloga svetovalca, čigar zveze in izkušnje na mednarodni ravni pridejo prav tako Peterletovi vladi kot Ruplovi diplomaciji. Ko smo se z Rudijem Čačinovičem pred dnevi pomenkovali na Kapeli, kjer si je omislil dovolj udobno počitniško hišico z razgledom na Mursko Sobotu in Rakičan, in kasneje zaokrožali pomenek v oddaji Nedeljska kuhinja na Radiu Murska Sobota, je izrazil željo, da bi rad popil kavo z Božom Kuharičem, prvim človekom soboške Mure, tovarne s privedkom proizvodnja oblačil European Fashion Design. Ob pristnem zvenu povabila — »rad bi se pogovoril s Kuharičem o problemih Mure, ki mu jih ne zavidam« — izrečenega v radijski eter, se je spodobilo, da tudi Boža Kuhariča povprašamo, kako ga sprejema. »Vsekakor bom z veseljem popil kavo in se pogovarjal z Rudijem Čačinovičem, saj je takorekoč častni član naše kolektive in občine,« smo razumeli odgovor glavnega direktorja tovarne, ki drži pokonci dobršen del pomurskega gospodarstva in standarda tukajšnjega prebivalstva. Srečanje dveh znanih Pomurcev, prekaljenega diplomata in izkušenega podjetnika, ob kavi, naj bi bilo na Kapeli.

Branko Žunec

ZADNJA VEST

Delavci Uprave za notranje zadeve Murska Sobota so v noči s ponedeljka na torek odkrili in prijeli večjo skupino turških in iranskih državljanov, ki so nameravali ilegalno prestopiti mejo z Avstrijo. V Gederovce so se pripeljali kar z avtobusom beograjske registracije, in to prepričani, da jih na Zahodu čakajo odprti rok in jim tudi takoj ponudijo zaposlitev. Tako so vsaj pripovedovali delavcem milice, ki so v zadnjih dneh prijeli in obravnavali kar 150 emigrantov. Vse jih vračajo v države, od koder so prišli.

J. G.

TURISTIČNA AGENCIJA

VARAŽDIN TOURS

VARAŽDIN, Ivo Lole Ribara 3

ORGANIZIRA ZANIMIVA POTOVANJA:

SIENA — ELBA — PISA — FIRENCA

- 3 dni — polpenzion
- odhodi: 12. in 19. oktobra
- cena: 2.300,00 din

LURD

- 6 dni — polpenzion
- odhodi: 14. in 21. oktobra
- cena: 2.500,00 din

OKTOBERFEST — MÜNCHEN

- cena: 380,00 din
- odhodi: 21. in 28. sept. in 5. oktobra

NOVO! HITRO! UGODNO! ZANESLJIVO!

MÜNCHEN — INGOLSTADT — NURNBERG — FRANKFURT

- odhodi: ob četrtnih in nedeljah iz Murskega središča ob 18.40, Čakovca ob 19. in Varaždina ob 19.30.

LENDAVSKA TRGATEV 90

OD SETVE DO ŽETVE

Tradicionalna gostinsko-turistična prireditev lendavska trgatav 90 je letos bila bolj skopa po nastopajočih, a zato boljša. V tradicionalni povorci s prikazom domačih kmečkih opravil je sodelovalo le šest kulturnih društev, največ priznanj so dobili Turniščani s prikazom nekdanje dejavnosti čevljarjev in krojačev. Pionirji so prikazali kmečka opravila od setve do seve, Dobrovničani pa so oskrbnili zbiranje najnovejših političnih dogodke pri nas. Nastopila so še društva iz Madžarske in Hrvaške. Prireditev je bila tokrat zelo dobro obiskana.

foto A. Abram

Močno vince je možakarja uspravilo. Kako tudi ne bi, ko je po napornem delu v nogradu zapregel in se odpeljal domov.

Naša vlada rada potuje na tuje. Iz tega so Dobrovničani napravili politično paradijo, ki je med gledalci požela priznanje.

Med gostujočimi gosti so se posebej izkazale brhke mažoretke iz Zalimercsge.

Od 10 do 20 % popusta
pri nakupu lončnic
od 14. do 30. septembra

Salon cvetja Cipot
Murska Sobota, Grajska 4 a
tel.: 22 193